

2522_Az_Q2017_Yekun imtahan testinin sualları

Fənn : 2522 Sənayenin iqtisadiyyatı

1 Sənaye müəssisələrində seçmə əmsalı necə müəyyən olunur?

- ☐ işləmək arzusunda olanların sayından işləmək arzusunda olanlardan seçilənlərin sayının çıxılması ilə;
- ☐ işləmək arzusunda olanlardan seçilənlərin sayı ilə işləmək arzusunda olanların sayının cəmi kimi;
- ☐ işləmək arzusunda olanlardan seçilənlərin sayının işləmək arzusunda olanların sayına hasili kimi;
- ☐ işləmək arzusunda olanların sayının işləmək arzusunda olanlardan seçilənlərin sayına nisbəti kimi;
- ☒ işləmək arzusunda olanlardan seçilənlərin sayının işləmək arzusunda olanların sayına nisbəti kimi;

2 Sənayedə işçilərin plan sayını necə hesablayırlar?

- ☐ bazis ilindəki işçilərin sayı ilə plan ili üçün istehsal proqrammasının artma əmsalının fərqi kimi;
- ☒ bazis ilindəki işçilərin sayı ilə plan ili üçün istehsal proqrammasının artma əmsalının hasili kimi;
- ☐ bazis ilindəki işçilərin sayının plan ili üçün istehsal proqrammasının artma əmsalına nisbəti kimi;
- ☐ bazis ilindəki işçilərin sayı ilə plan ili üçün istehsal proqrammasının artma əmsalının cəmi kimi;
- ☐ plan ili üçün istehsal proqrammasının artma əmsalının bazis ilindəki işçilərin sayına nisbəti kimi;

3 Sənayedə işçilərin plan sayını necə hesablayırlar?

- ☐ plan iş həjminin yerinə yetirilməsi üçün zəruri olan işçilərin sayı ilə əmək məhsuldarlığının yüksəldilməsi he-sa-ına iş əüââsinə ənaətin hasili kimi;
- ☒ plan iş həjminin yerinə yetirilməsi üçün zəruri olan işçilərin sayından əmək məhsuldarlığının yüksəldilməsi he-sa-ına iş əüââsinə ənaət çıxılır.
- ☐ əmək məhsuldarlığının yüksəldilməsi he-sa-ına iş əüââsinə ənaətin plan iş həjminin yerinə yetirilməsi üçün zəruri olan işçilərin sayına nisbəti kimi;
- ☐ plan iş həjminin yerinə yetirilməsi üçün zəruri olan işçilərin sayının əmək məhsuldarlığının yüksəldilməsi he-sa-ına iş əüââsinə ənaəti nisbəti kimi;
- ☐ plan iş həjminin yerinə yetirilməsi üçün zəruri olan işçilərin sayı ilə əmək məhsuldarlığının yüksəldilməsi he-sa-ına iş əüââsinə ənaətin cəmi kimi;

4 Müəssisədə normalaşdırılan işlərin icrası üçün fəhlə kadrlara tələbat necə hesablanır?

- ☐ bir məmulatın istehsalına vaxt normasını istehsal proqramı üzrə məmulatların sayına vururlar.
- ☒ bir məmulatın istehsalına vaxt normasını istehsal proqramı üzrə məmulatların sayına vurub 1 fəhlənin faydalı iş vaxtı fonduna bölünür;
- ☐ istehsal proqramı üzrə məmulatların sayını 1 fəhlənin faydalı iş vaxtı fonduna bölünür;
- ☐ bir məmulatın istehsalına vaxt normasını, istehsal proqramı üzrə məmulatların sayını 1 fəhlənin faydalı iş vaxtı fonduna vururlar;
- ☐ bir məmulatın istehsalına vaxt normasını 1 fəhlənin faydalı iş vaxtı fonduna bir məmulatın istehsalına vaxt normasını istehsal proqramı üzrə məmulatların sayına vururlar. bölünür;

5 Kadr axıcılığının motiv-lərinə aid deyil:

- ☒ istehsalın təmərküzləşmə səviyyəsi yüksəldilməsi;
- ☐ ixtisasın artırılması im-kanlarının yoxluğu;
- ☐ işin möv-süm-lü olması.
- ☐ xidməti vəzifə üzrə inkişaf im-kanlarının yoxluğu;
- ☐ əmək şəraitinin əlverişsiz və əmək haqqının səviyyəsinin aşağı olması ;

6 Sənaye müəssisələrində əməyin normalaşdırılmasında hansı normalardan istifadə olunmur?

- ☐ say norması;
- ☒ sürət norması;
- ☐ vaxt norması;
- ☐ istehsal norması;
- ☐ xidmət norması;

7 Müəssisədə kadrların idarə olunmasına aid deyil:

- ☐ əmək fəaliyyətinin qiymətləndirilməsi.
- ☐ kadrlara tələbatın planlaşdırılması;
- ☒ əməyin fondla silahlanma səviyyəsinin artırılması;
- ☐ kadrların seçilməsi;
- ☐ əmək haqqının və güzəştlərin müəyyən olunması;

8 Müəssisədə əsas fəhlələrin sayı necə müəyyən edilir?

- ☐ istehsal ediləcək cəmi məhsulun əmək tutumu ilə işçinin faydalı iş vaxtı fondunun cəmi kimi
- ☐ istehsal ediləcək cəmi məhsulun əmək tutumu ilə işçinin faydalı iş vaxtı fondunun hasili kimi
- ☒ istehsal ediləcək cəmi məhsulun əmək tutumunun işçinin faydalı iş vaxtı fonduna nisbəti kimi
- ☐ işçinin faydalı iş vaxtı fondunun istehsal ediləcək cəmi məhsulun əmək tutumuna nisbəti kimi
- ☐ istehsal ediləcək cəmi məhsulun əmək tutumu ilə işçinin faydalı iş vaxtı fondunun fərqi kimi

9 Sənaye müəssisələrində kadrların idarə edilməsinə aid olmayan nədir?

- ☐ kadrların hazırlanması və yenidən hazırlanması
- ☐ əməyin stimullaşdırılması
- ☒ istehsalın texniki səviyyəsinin yüksəldilməsi
- ☐ işçilərin işə qəbul olunması
- ☐ işçilərin arasında iş bölgüsünün aparılması

10 Sənaye-istehsal heyətinə daxil edilmir:

- ☐ əsas fəhlələr
- ☒ mənzil kommunal təsərrüfatının işçiləri
- ☐ mühafizə işçiləri və yangın söndürənlər
- ☐ mütəxəssislər
- ☐ köməkçi fəhlələr

11 Müəssisələrdə kadrların strukturu necə müəyyən edilir?

- ☐ əsas fəhlələrin sayında heyətin orta siyahı sayının xüsusi çəkisinə görə
- ☒ heyətin orta siyahı sayında müxtəlif kateqoriyalı işçilərin xüsusi çəkisinə görə
- ☐ mühafizə işçilərinin sayının əsas və köməkçi fəhlələrin ümumi sayında xüsusi çəkisinə görə
- ☐ heyətin orta siyahı sayının rəhbər və mütəxəssislərin sayına nisbətinə görə
- ☐ köməkçi fəhlələrin sayının əsas fəhlələrin sayına nisbətinə görə

12 Sənaye müəssisələrində sənaye-istehsal heyətindən xidmətlə məşğul olan işçilər hansılardır?

- ☒ köməkçi fəhlələr
- ☐ qulluqçular
- ☐ kiçik xidmətçi heyət
- ☐ mütəxəssislər
- ☐ sosial infrastruktur işçiləri

13 Sənaye müəssisələrinin qeyri-istehsal bölmələrində çalışan işçilər sənaye-istehsal heyətin hansı kateqoriyasına aiddir?

- ☐ kiçik xidmətedici heyət.
- ☐ fəhlələr;
- ☐ mühəndis-texniki işçilər;
- ☐ qulluqçular;
- ☒ heç birinə;

14 Sənaye müəssisələrində təmir işləri ilə məşğul olan fəhlələr sənaye-istehsal heyətin hansı kateqoriyasına aiddir?

- ☐ kiçik xidmətedici heyət.
- ☐ qulluqçular;
- ☒ fəhlələr;
- ☐ şagirdlər;
- ☐ mühəndis-texniki işçilər;

15 Sənaye müəssisələrində çalışan kuryerlər sənaye-istehsal heyətin hansı kateqoriyasına aiddir?

- ☐ şagirdlər;
- ☒ kiçik xidmətedici heyət.
- ☐ qulluqçular;
- ☐ mühəndis-texniki işçilər;
- ☐ fəhlələr;

16 Sənaye müəssisələrinin “maliyyə” şöbəsində çalışan işçilər sənaye-istehsal heyətin hansı kateqoriyasına aiddir?

- ☐ kiçik xidmətedici heyət.
- ☒ qulluqçular;
- ☐ şagirdlər;
- ☐ fəhlələr;
- ☐ mühəndis-texniki işçilər;

17 Mühəndis-texniki işçilər heyətin hansı kateqoriyasına aiddir?

- ☐ menecerlərə
- ☒ mütəxəssislərə
- ☐ rəhbər işçilərə
- ☐ əsas fəhlələrə
- ☐ qulluqçulara

18 Sənaye-istehsal heyətinin idarə edilməsində əsas məqsəd nədir?

- ☐ investisiya cazibədarlığını artırmaq;
- ☒ stabil əmək kollektivi formalaşdırmaq;
- ☐ kreditlərə görə faizlər aşağı salınsın;
- ☐ əsas fondların sıradan çıxma əmsalını artırmaq;
- ☐ əmək haqqı yüksəldilsin;

19 Sənaye fəhlələri icra etdikləri işin xarakterindən fərqlərə görə neçə qrupa bölünürlər?

- ☐ 2.0
- ☒ 4.0
- ☐ 6.0
- ☐ 5.0
- ☐ 3.0

20 Aşağıdakılardan hansı köməkçi fəhlələrə aid deyil?

- ☐ hazır məhsulun daşınması ilə məşğul olan fəhlələr;
- ☐ hazır məhsulun keyfiyyətinə nəzarət işini icra edən fəhlələr;
- ☐ əsas fondların təmirini həyata keçirən fəhlələr;
- ☒ texnoloji prosesdə iştirak edən fəhlələr;
- ☐ hazır məhsulun anbarlaşdırılması ilə məşğul olan fəhlələr;

21 Aşağıdakılardan hansı əsas fəhlələrə aiddir?

- ☐ hazır məhsulun anbarlaşdırılması ilə məşğul olan fəhlələr;
- ☒ texnoloji prosesdə iştirak edən, əmək predmetini emal etmək yolu ilə hazır məhsula çevirən fəhlələr;

- ☐ hazır məhsulun keyfiyyətinə nəzarət işini icra edən fəhlələr;
- ☐ təmir üçün hissə və tərtibatlar istehsal edən fəhlələr;
- ☐ əsas fondların təmirini həyata keçirən fəhlələr;

22 İşlərinin xarakterinə görə fəhlələr qrupuna aid deyil:

- ☐ təmir işini həyata keçirənlər
- ☐ xammal və hazır məhsulu nəql edənlər;
- ☒ müəssisə ərazisinə nəzarət edənlər;
- ☐ məhsulun keyfiyyətinə nəzarət edənlər;
- ☐ əmək predmetini emal edənlər

23 Sənaye fəhlələri ixtisas dərəcələrinə görə neçə qrupa bölünürlər?

- ☐ 6.0
- ☒ 4.0
- ☐ 5.0
- ☐ 3.0
- ☐ 2.0

24 Sənaye istehsal heyəti icra etdikləri funksiyaların xarakterinə görə hansı kateqoriyalarına bölünürlər

- ☐ mühəndis-texniki işçilər, fəhlələr, şagirdlər, mühafizə işçiləri, vergi orqanlarının əməkdaşları.
- ☒ fəhlələr, mühəndis-texniki işçilər, qulluqçular, kiçik xidmətdəci heyət, şagirdlər, mühafizə işçiləri;
- ☐ sahibkarlar, səhmdarlar, menecerlər, fəhlələr, mühəndis-texniki işçilər, şagirdlər, qulluqçular;
- ☐ menecerlər, marketoloqlar, mühasiblər, mühəndislər, yardımçı təsərrüfat işçiləri, payçılar;
- ☐ baş mühəndis, ixtisaslı fəhlələr, qulluqçular, servis xidməti göstərənlər, satıcılar, klub işçiləri;

25 Elmi-texniki potensiala aid edilmir:

- ☐ elmin maddi-texniki bazası
- ☐ elmi sferanın təşkilati-idarəetmə strukturu
- ☐ elmi kadrlar
- ☐ informasiya
- ☒ nəqliyyat vasitələri

26 Elm – texnika – istehsal sistemində əsas həlqə nə sayılır?

- ☒ elm
- ☐ istehsal
- ☐ texnika
- ☐ texnologiya
- ☐ innovasiya

27 ETT hansı formaları mövcuddur?

- ☐ elmi-texniki və operativ istehsal
- ☒ təkamül və inqilab
- ☐ istehsal və qeyri-istehsal
- ☐ daxili və xarici
- ☐ mütərəqqi və tənəzzül

28 ETT müəyyən edən sahə:

- ☐ neft sənayesi, maşınqayırma, elektroenergetika
- ☐ maşınqayırma, metallurgiya, kimya sənayesi
- ☒ maşınqayırma, kimya sənayesi, elektroenergetika
- ☐ kimya sənayesi, neft sənayesi, elektroenergetika
- ☐ elektroenergetika, kimya sənayesi, yeyinti sənayesi

29 Sənayenin hansı sahəsində müasir yüksək məhsuldar dəzgah, avadanlıqlar quraşdırılmışdır və burada ixtisaslı fəhlələr, mühəndis-texnik işçiləri işləyir?

- ☐ neft sənayesi
- ☐ elektroenergetika
- ☐ kimya sənayesi
- ☐ metallurgiya
- ☒ maşınqayırma

30 Sənayedə elmi-texniki tərəqqinin əsas istiqamətləri hansılardır?

- ☒ sənaye istehsalının elektrifikasişdırılması, kompleks mexanifikasişdırılması və avtomatifikasişdırılması, kimyalaşdırılması
- ☐ istehsalın təmərküzləşdirılması, ixtisaslaşdırılması və kimyalaşdırılması
- ☐ istehsalın təmərküzləşdirılması, kompleks mexanifikasişdırılması və avtomatifikasişdırılması, kimyalaşdırılması
- ☐ sənaye istehsalının elektrifikasişdırılması, təmərküzləşdirılması və ixtisaslaşdırılması
- ☐ sənaye istehsalının elektrifikasişdırılması, təmərküzləşdirılması, kompleks mexanifikasişdırılması və avtomatifikasişdırılması

31 ən çox enerji istehlak edən maddi istehsal sahəsi hansıdır?

- ☐ ictimai iaşə
- ☒ sənaye
- ☐ rabitə
- ☐ tikinti
- ☐ kənd təsərrüfatı

32 Hansı sahə ETT-nin maddi əsası və bələdçisidir?

- ☐ metallurgiya
- ☐ yanacaq
- ☒ maşınqayırma
- ☐ yeyinti
- ☐ yüngül

33 Bunlardan hansı ETT-nin istiqaməti deyil

- ☐ sənayenin kimyalaşdırılması
- ☒ struktur dəyişiklikləri, yeni müəssisələrin yaradılması
- ☐ mütərəqqi texnologiyaların yaradılması
- ☐ mexanifikasişdırma
- ☐ elektrifikasişdırma, yeni enerji növlərinin tapılması

34 Fərz edək ki, sənaye müəssisəsində bir il ərzində 5000 hissə hazırlanıb və onların istehsalına 18200 kq polad istehlak edilmiş, bir ədəd hissəyə məsrəf norması 3,9 kq olarsa onda bu müəssisədə polada qənaətin miqdarı nə qədər olar?

- ☐ 16917,9 kq;
- ☐ 3384,6 kq;
- ☐ 14196 kq;
- ☒ 1300 kq;
- ☐ 9666,7 kq;

35 Sənaye müəssisəsində bitməmiş istehsalda maya dəyəri 210 min manat və hazır məhsulun maya dəyəri 420 min manat olarsa onda məmulatın bitməmiş istehsalda hazırlama səviyyəsi nə qədərdir?

- ☐ 4;
- ☐ 210;
- ☐ 2;
- ☒ 0,5;

☐ 630;

36 Sənaye müəssisələrində məmulatın bitməmiş istehsalda hazırolma səviyyəsi necə hesablanır?

- ☐ hazır məhsulun maya dəyəri ilə bitməmiş istehsalda maya dəyərinin hasili kimi
- ☐ hazır məhsulun maya dəyəri ilə bitməmiş istehsalda maya dəyərinin cəmi kimi
- ☐ hazır məhsulun maya dəyəri ilə bitməmiş istehsalda maya dəyərinin fərqi kimi;
- ☒ bitməmiş istehsalda maya dəyərinin hazır məhsulun maya dəyərinə nisbəti kimi;
- ☐ hazır məhsulun maya dəyərinin bitməmiş istehsalda maya dəyərinə nisbəti kimi;

37 Sənaye müəssisəsində natural ölçülərdə məhsul buraxılışının həcmi 1000 ədəd, məhsul vahidinin maya dəyəri 432 min manat, məhsul istehsalı müddəti 0,4 gün və məmulatın bitməmiş istehsalda hazırolma əmsalı 0,5 olarsa onda dövriyyə fondlarının bitməmiş istehsalda olan həcmi nə qədərdir?

- ☐ 43200 min manat;
- ☐ 34560 min manat;
- ☐ 216000 min manat;
- ☒ 86400 min manat;
- ☐ 540000 min manat;

38 Sənaye müəssisələrində dövriyyə fondlarının bitməmiş istehsalda olan həcmi necə hesablanır?

- ☐ natural ölçülərdə məhsul buraxılışının həcmi, məhsul vahidinin maya dəyəri və məmulatın bitməmiş istehsalda hazırolma səviyyəsinin hasili kimi;
- ☐ məhsul vahidinin maya dəyəri, məhsul istehsalı müddəti və məmulatın bitməmiş istehsalda hazırolma səviyyəsinin hasili kimi;
- ☐ natural ölçülərdə məhsul buraxılışının həcmi, məhsul vahidinin maya dəyəri, məhsul istehsalı müddəti və məmulatın bitməmiş istehsalda hazırolma səviyyəsinin cəmi kimi;
- ☒ natural ölçülərdə məhsul buraxılışının həcmi, məhsul vahidinin maya dəyəri, məhsul istehsalı müddəti və məmulatın bitməmiş istehsalda hazırolma səviyyəsinin hasili kimi;
- ☐ natural ölçülərdə məhsul buraxılışının həcmi, məhsul istehsalı müddəti və məmulatın bitməmiş istehsalda hazırolma səviyyəsinin hasili kimi;

39 Sənaye müəssisələrində materiallara qənaətin həcmi necə hesablanır?

- ☐ məhsul vahidinə material məsrəf norması ilə hesabat ilində materialın faktik məsrəfi göstəricilərinin hasili kimi;
- ☐ məhsul vahidinə material məsrəf norması, hesabat ilində faktiki istehsalın həcmi və hesabat ilində materialın faktik məsrəfi göstəricilərinin hasili kimi;
- ☐ məhsul vahidinə material məsrəf norması ilə hesabat ilində faktiki istehsalın həcmi cəmindən hesabat ilində materialın faktik məsrəfinin fərqi kimi;
- ☒ məhsul vahidinə material məsrəf norması ilə hesabat ilində faktiki istehsalın həcmi cəmindən hesabat ilində materialın faktik məsrəfinin fərqi kimi;
- ☐ məhsul vahidinə material məsrəf norması, hesabat ilində faktiki istehsalın həcmi və hesabat ilində materialın faktik məsrəfi göstəricilərinin cəmi kimi;

40 Sənaye müəssisələrində il ərzində dövriyyə fondlarının bitməmiş istehsalda olan həcmi necə hesablanır?

- ☐ natural ölçülərdə məhsul buraxılışının həcmi, məhsul vahidinin maya dəyəri və məmulatın bitməmiş istehsalda hazırolma səviyyəsi göstəricilərinin hasili kimi
- ☐ natural ölçülərdə məhsul buraxılışının həcmi, məhsul vahidinin maya dəyəri, məhsulun istehsalı müddəti və məmulatın bitməmiş istehsalda hazırolma səviyyəsi göstəricilərinin cəmi kimi
- ☐ natural ölçülərdə məhsul buraxılışının həcmi, məhsulun istehsalı müddəti və məmulatın bitməmiş istehsalda hazırolma səviyyəsi göstəricilərinin hasili kimi
- ☒ natural ölçülərdə məhsul buraxılışının həcmi, məhsul vahidinin maya dəyəri, məhsulun istehsalı müddəti və məmulatın bitməmiş istehsalda hazırolma səviyyəsi göstəricilərinin hasili kimi;
- ☐ natural ölçülərdə məhsul buraxılışının həcmi, məhsulun istehsalı müddəti və məmulatın bitməmiş istehsalda hazırolma səviyyəsi göstəricilərinin cəmi kimi

41 İstehsal ehtiyatları səviyyəsinə nəzarətin “A, B, S” üsulunda “S” qrupuna adətən ümumi material ehtiyatlarının bütün dəyərinin neçə faizi aid olunur?

- ☐ 5 faizi

- ☐ 55 faizi
- ☐ 30 faizi
- ☒ 45-50 faizi
- ☐ 75-80 faizi

42 İstehsal ehtiyatları səviyyəsinə nəzarətin “A, B, S” üsulunda “S” qrupuna adətən bütün material nomenklaturunun sayca neçə faizi aid olunur?

- ☐ 80-85 faizi
- ☐ 40-45 faizi
- ☐ 25-30 faizi
- ☒ 60-65 faizi
- ☐ 70-75 faizi

43 İstehsal ehtiyatları səviyyəsinə nəzarətin “A, B, S” üsulunda “B” qrupuna adətən ümumi material ehtiyatlarının bütün dəyərinin neçə faizi aid olunur?

- ☐ 75 faizi;
- ☐ 65 faizi;
- ☐ 80 faizi;
- ☒ 20 faizi;
- ☐ 35 faizi;

44 İstehsal ehtiyatları səviyyəsinə nəzarətin “A, B, S” üsulunda “B” qrupuna adətən bütün material nomenklaturunun sayca neçə faizi aid olunur?

- ☐ 15 faizi
- ☐ 23 faizi
- ☐ 7 faizi;
- ☒ 25 faizi;
- ☐ 45 faizi

45 İstehsal ehtiyatları səviyyəsinə nəzarətin “A, B, S” üsulunda “A” qrupuna adətən ümumi material ehtiyatlarının bütün dəyərinin neçə faizi aid olunur?

- ☐ 40-55 faizi
- ☐ 15-20 faizi
- ☐ 5 - 10 faizi
- ☒ 70-80 faizi
- ☐ 25-30 faizi

46 Nümunəvi təmsilçiyə görə hesablama metodu ilə materiala tələbat necə hesablanır?

- ☐ nümunəvi təmsilçinin material məsrəfi norması yeni məhsulun oxşar məhsuldan fərqləndirici cəhətlərini nəzərə almaq üçün istifadə edilən düzəldici əmsala vurulur.
- ☐ qrupa daxil olan məhsullar üzrə istehsal proqramında nəzərdə tutulmuş istehsalın həcmi yeni məhsulun oxşar məhsuldan fərqləndirici cəhətlərini nəzərə almaq üçün istifadə edilən düzəldici əmsala vurulur;
- ☐ qrupa daxil olan məhsullar üzrə istehsal proqramında nəzərdə tutulmuş istehsalın həcmi nümunəvi təmsilçinin material məsrəfi normasına nisbəti kimi
- ☒ nümunəvi təmsilçinin material məsrəfi norması qrupa daxil olan məhsullar üzrə istehsal proqramında nəzərdə tutulmuş istehsalın həcminə vurulur;
- ☐ məsrəf norması hələlik olmayan məmulatın (hissənin) istehsal proqramında nəzərdə tutulmuş istehsal həcmi oxşar məmulatın (hissənin) material məsrəfi norması ilə yeni məhsulun oxşar məhsuldan fərqləndirici cəhətləri nəzərə almaq üçün istifadə edilən düzəldici əmsalının hasilinə vurulur;

47 Oxşarlığa görə hesablama metodu ilə materiala tələbat necə hesablanır?

- ☐ məsrəf norması hələlik olmayan məmulatın (hissənin) həcmi oxşar məmulatın (hissənin) material məsrəfi normasına vurulur

- ☐ oxşar məmulatın (hissənin) istehsal proqramında nəzərdə tutulmuş istehsal həcmi onun material məsrəfi norması ilə yeni məhsulun oxşar məhsuldan fərqləndirici cəhətlərini nəzərə almaq üçün istifadə edilən düzəldici əmsalın hasilinə vurulur;
- ☐ məsrəf norması hələlik olmayan məmulatın (hissənin) istehsal proqramında nəzərdə tutulmuş istehsal həcmi onun oxşar məhsuldan fərqləndirici cəhətlərini nəzərə almaq üçün istifadə edilən düzəldici əm
- ☒ məsrəf norması hələlik olmayan məmulatın (hissənin) istehsal proqramında nəzərdə tutulmuş istehsal həcmi oxşar məmulatın (hissənin) material məsrəfi norması ilə yeni məhsulun oxşar məhsuldan fərqləndirici cəhətlərini nəzərə almaq üçün istifadə edilən düzəldici əmsalının hasilinə vurulur;
- ☐ məsrəf norması hələlik olmayan məmulatın (hissənin) istehsal proqramında nəzərdə tutulmuş istehsal həcmi oxşar məmulatın (hissənin) material məsrəfi normasına nisbəti kimi

48 Hissə (detal) üzrə hesablama metodu ilə materiala tələbat necə hesablanır?

- ☐ hissənin (detalın) hər vahidi üzrə material məsrəfi norması hissənin (detalın) istehsal proqramında nəzərdə tutulmuş həcminə nisbəti kimi.
- ☐ hissənin (detalın) istehsal proqramında nəzərdə tutulmuş həcmi həmin hissə (detal) növünün vahidinin material məsrəfi normasına nisbəti kimi;
- ☐ hissənin (detalın) istehsal proqramında nəzərdə tutulmuş həcmi həmin hissə (detal) növünün vahidinin material tutumluğu göstəricisinə vurulur
- ☒ hissənin (detalın) istehsal proqramında nəzərdə tutulmuş həcmi həmin hissə (detal) növünün vahidi üzrə material məsrəfi normasına vurulur
- ☐ hissənin (detalın) sayının həmin hissə (detal) növünün vahidinin material tutumluğu göstəricisinə nisbəti kimi;

49 Məmulat üzrə hesablama metodu ilə materiala tələbat necə hesablanır?

- ☐ məmulatın istehsal proqramında nəzərdə tutulmuş həcmi həmin məmulat vahidinin material tutumluğu göstəricisinə vurulur
- ☐ məmulatın istehsal proqramında nəzərdə tutulmuş həcmi həmin məmulat vahidinin material tutumluğu göstəricisinə nisbəti kimi
- ☒ məmulatın istehsal proqramında nəzərdə tutulmuş həcmi həmin məmulat vahidi üzrə material məsrəfi normasına vurulur.
- ☐ məmulatın istehsal proqramında nəzərdə tutulmuş həcmi həmin məmulat vahidi üzrə material məsrəfi
- ☐ məmulat vahidi üzrə material məsrəfi normasının həmin məmulatın istehsal proqramında nəzərdə tutulmuş həcminə nisbəti kimi

50 Hazırlıq ehtiyatının həcmi necə hesablanır?

- ☐ materialdan orta günlük məsrəf norması materialın kəmiyyət və keyfiyyətə qəbuluna və istehsal istehlakı üçün hazırlanmasına sərf edilən vaxta nisbəti kimi;
- ☐ materialdan orta günlük məsrəf norması istehsal proqramında nəzərdə tutulmuş istehsalın həcminə vurulur
- ☐ istehsal proqramında nəzərdə tutulmuş istehsalın həcmi materialın kəmiyyət və keyfiyyətə qəbuluna və istehsal istehlakı üçün hazırlanmasına sərf edilən vaxta nisbəti kimi;
- ☒ materialdan orta günlük məsrəf norması materialın kəmiyyət və keyfiyyətə qəbuluna və istehsal istehlakı üçün hazırlanmasına sərf edilən vaxta vurulur;
- ☐ materialın kəmiyyət və keyfiyyətə qəbuluna və istehsal istehlakı üçün hazırlanmasına sərf edilən vaxt dövryyə vəsaitlərinin orta qalıqına vurulur;

51 Cari ehtiyatın maksimum həcmi necə hesablanır?

- ☐ iki məhsul göndərilməsi arasındakı vaxt intervalı istehsal proqramına vurulur;
- ☒ orta günlük material məsrəfi norması iki məhsul göndərilməsi arasındakı vaxt intervalına vurulur;
- ☐ orta günlük material məsrəfi norması iki məhsul göndərilməsi arasındakı vaxt intervalına nisbəti kimi;
- ☐ iki məhsul göndərilməsi arasındakı vaxt intervalı orta günlük material məsrəfi normasına nisbəti kimi;
- ☐ orta günlük material məsrəfi norması istehsal proqramına vurulur;

52 Maddi resursların təfəssilləşdirmə dərəcəsinə görə məsrəf normaları necə qruplaşdırılır?

- ☒ iriləşdirilmiş və müfəssəl normalar
- ☐ perspektiv və müfəssəl normalar
- ☐ qrup və iriləşdirilmiş normalar
- ☐ iriləşdirilmiş və kütləvi normalar
- ☐ müfəssəl və qrup normaları

53 Bitməmiş istehsaldakı dövriyyə vəsaitlərinin normativi aşağıdakı amillərin hansından aslı deyil?

- ☐ məhsulun maya dəyərindən.
- ☐ istehsal olunan məhsulun həcmindən;
- ☐ istehsal tsiklinin uzunluğundan;
- ☒ reallaşdırılmış məhsulun həcmindən;
- ☐ istehsal prosesində xərclərin artma xarakterindən;

54 İki məhsulgöndərmə arasındakı vaxt intervalında müəssisənin normal işini təmin etmək üçün hansı növ ehtiyat yaradılır?

- ☐ hazırlıq ehtiyatı
- ☒ cari ehtiyat
- ☐ mövsümü ehtiyat
- ☐ müəssisədaxili ehtiyat
- ☐ sığorta ehtiyatı

55 Sənaye müəssisəsinin avadanlığa ehtiyacı hansı hallarda yaranmır?

- ☒ əməyin stimullaşdırılmasına ehtiyac yarandıqda
- ☐ müəssisənin buraxdığı məhsulun komplektləşdirilməsi (dəstləşdirilməsi) zəruriliyi yarandıqda
- ☐ müəssisənin istehsal gücünü artırmaq zərurəti yarandıqda.
- ☐ avadanlıqlar mənəvi cəhətdən köhnəldikdə
- ☐ avadanlıqlar fiziki və mənəvi cəhətdən köhnəldikdə;

56 Aşağıdakı əlamətlərin hansından bazar segmentinin öyrənilməsində istifadə olunmur?

- ☐ coğrafi əlamətlər
- ☒ təşkilati əlamətlər
- ☐ psixoxrafik əlamətlər
- ☐ məhsula ehtiyac əlamətlər
- ☐ demoqrafik əlamətlər

57 Aşağıdakı əlamətlərin hansından bazar segmentinin öyrənilməsində istifadə olunur?

- ☐ təşkilati əlamətlər
- ☒ psixoxrafik əlamətlər
- ☐ texnoloji əlamətlər
- ☐ iqtisadi əlamətlər
- ☐ texniki əlamətlər

58 Sənaye müəssisəsində bir il ərzində məmulat istehsalında dövriyyə fondlarının bitməmiş istehsalda olan məbləği 189540 min manat olarsa onda günlük bitməmiş istehsalın məbləği nə qədər olar?

- ☐ 520,7 min manat;
- ☐ 523,6 min manat;
- ☐ 522,1 min manat;
- ☒ 526,5 min manat;
- ☐ 519,3 min manat;

59 Sənaye müəssisələrində normalaşdırılmış dövriyyə vəsaitin hansı elementi dövriyyə fondlarının strukturunda ən aşağı xüsusi çəkiyə malikdir?

- ☐ hesablarda olan vəsaitlər
- ☐ bitməmiş istehsal və yarımfabrikatlar
- ☐ istehsal ehtiyatları
- ☒ gələcək dövrün xərcləri
- ☐ anbarda olan hazır məhsul

60 Sənaye müəssisələrində normalaşdırılmış dövriyyə vəsaitin hansı elementi dövriyyə fondlarının strukturunda daha çox xüsusi çəkiyə malikdir?

- ☐ gələcək dövrün xərcləri
- ☒ istehsal ehtiyatları
- ☐ anbarda olan hazır məhsul
- ☐ hesablarda olan vəsaitlər
- ☐ bitməmiş istehsal və yarımfabrikatlar

61 Sənaye müəssisələrində adətən gələcək dövrün xərcləri dövriyyə fondlarının neçə faizini təşkil edir?

- ☒ 5.0
- ☐ 20;
- ☐ 10;
- ☐ 15;
- ☐ 25;

62 Sənaye müəssisənin dövriyyə vəsaitləri nədir?

- ☐ yalnız bir istehsal tsiklində iştirak edib, öz dəyərini yaradılan məhsulun üzərinə hissə-hissə keçirən və öz natural formasını dəyişən istehsal fondlarıdır
- ☒ müəssisənin öz pul vəsaitinin fasiləsiz dövrünün təmin etmək məqsədilə dövriyyə və tədavül fondlarının yarınmasına avans edilmiş pul vəsaitinin məcmusudur.
- ☐ öz natural formasını dəyişən, lakin istehsal prosesində birbaşa iştirak etməyən fondlar
- ☐ müəssisənin dövriyyə fondları və tədavül fondlarının hasilidir;
- ☐ yalnız bir istehsal tsiklində iştirak edib, öz dəyərini yaradılan məhsulun üzərinə tamamilə keçirən və öz natural formasını dəyişən istehsal fondlarıdır

63 İstehsal ehtiyatlarının növləri hansılardır?

- ☐ cari, istehsal, satış, sığorta
- ☒ cari, hazırlıq, sığorta, mövsümü
- ☐ cari, mövsümü, müddətli, hazırlıq
- ☐ istehsal, satış, xidmət, cari
- ☐ uzun müddətli, qısamüddətli, cari, hazırlıq

64 Aşağıdakı variantlardan hansı ən səmərəli variantdır?

- ☐ məhsul vahidinin istehsalına "gətirilmiş xərclər" in illik məbləği 2200 mln. man
- ☐ məhsul vahidinin istehsalına "gətirilmiş xərclər" in illik məbləği 1650 mln. man
- ☒ məhsul vahidinin istehsalına "gətirilmiş xərclər" in illik məbləği 1600 mln. man
- ☐ məhsul vahidinin istehsalına "gətirilmiş xərclər" in illik məbləği 2000 mln. man
- ☐ məhsul vahidinin istehsalına "gətirilmiş xərclər" in illik məbləği 1800 mln. man

65 Hansı sahənin inkişafı ictimai istehsalın kimyalaşdırılması üçün baza yaradır və defisit materiallara qənaət edilməsinə, məhsulun keyfiyyətinin yüksəldilməsinə şərait yaradır?

- ☐ cihazqayırma
- ☐ maşınqayırma
- ☒ kimya sənayesi
- ☐ metallurgiya
- ☐ elektroenergetika

66 İstehsalın avtomatlaşdırılması səviyyəsini müəyyən edən göstəricilər:

- ☐ əməyin, planlaşmanın, idarəetmənin avtomatlaşdırılması əmsalı
- ☐ məhsulun, istehsalın, idarəetmənin avtomatlaşdırılması əmsalı
- ☐ istehsalın, əməyin, idarəetmənin avtomatlaşdırılması əmsalı
- ☒ istehsalın, əməyin və işlərin avtomatlaşdırılması əmsalı
- ☐ məhsulun, əməyin, işlərin avtomatlaşdırılması əmsalı

67 Elmi-texniki tərəqqi nədir?

- ☐ işçi heyətinin təhsil və onların əməyinin texnika ilə silahlanma səviyyələrinin yüksəldilməsi, əmək məhsuldarlığının artırılması, əmək haqqının yüksəldilməsi, istehsal edilən məhsulların keyfiyyətə yaxşılaşdırılması üzrə fasiləsiz və qanunauyğun prosesdir;
- ☐ əmək vasitələrinin, texnoloji proseslərin təkmilləşdirilməsi, əmək cisimlərinin keyfiyyətə yaxşılaşdırılması, əhalinin sosial rifahının yüksəldilməsi, mövcud tələbatın ödənilməsi üzrə fasiləsiz və qanunauyğun prosesdir;
- ☐ əmək vasitələrinin, texnoloji proseslərin təkmilləşdirilməsi, torpağın yaxşılaşdırılması, əmək cisimlərinin keyfiyyətə yaxşılaşdırılması, əhalinin sosial rifahının yüksəldilməsi, mövcud tələbatın ödənilməsi üzrə fasiləsiz və qanunauyğun prosesdir;
- ☒ əmək vasitələrinin, texnoloji proseslərin təkmilləşdirilməsi, əmək cisimlərinin keyfiyyətə yaxşılaşdırılması, iqtisadi cəhətdən daha sərfəli xammal, material, enerji növlərinin yaradılması və istehsalata tətbiqi, əməyin təşkilinin və istehsalın idarə olunmasının təkmilləşdirilməsi üzrə fasiləsiz və qanunauyğun prosesdir;
- ☐ torpağın yaxşılaşdırılması, əmək məhsuldarlığının artırılması, əmək haqqının yüksəldilməsi, istehsal edilən məhsulların keyfiyyətə yaxşılaşdırılması üzrə fasiləsiz və qanunauyğun prosesdir;

68 Elmi-texniki tərəqqinin hansı istiqaməti ictimai istehsalın maddi ünsürlərindən olan yalnız əmək predmetləri ilə təmasda olur?

- ☐ elektrifikasişdırma və avtomatlaşdırma;
- ☒ kimyalaşdırma;
- ☐ elektrifikasişdırma;
- ☐ avtomatlaşdırma;
- ☐ robotlaşdırma;

69 Elmi-texniki potensial nədir?

- ☒ elmin maddi-texniki bazası, elmi kadrlar, elmi məlumatlar toplusu və elmi idarəetmə təşkilatlarının məcmusudur;
- ☐ elmi məlumatlar toplusu və istehsal amillərinin məcmusudur;
- ☐ elmi məlumatlar toplusu və istehsal elementlərinin məcmusudur;
- ☐ elmi idarəetmə təşkilatlarının və maliyyə resurslarının məcmusudur;
- ☐ sənaye müəssisələrinin kadrlarının məcmusudur;

70 Aşağıdakı variantlardan hansı ən səmərəli variantdır?

- ☐ məhsul vahidinin istehsalına “gətirilmiş xərclər”in illik məbləği 1650 mln. man;
- ☐ məhsul vahidinin istehsalına “gətirilmiş xərclər”in illik məbləği 2200 mln. man;
- ☒ məhsul vahidinin istehsalına “gətirilmiş xərclər”in illik məbləği 1600 mln. man;
- ☐ məhsul vahidinin istehsalına “gətirilmiş xərclər”in illik məbləği 2000 mln. man;
- ☐ məhsul vahidinin istehsalına “gətirilmiş xərclər”in illik məbləği 1800 mln. man;

71 Elmi-texniki inqilabın üçüncü əlaməti hansıdır?

- ☐ insanın bədən üzvləri imkanlarından qırağa çıxması, texnoloji sürətin artması, bilavasitə idarəetmənin qeyri-mümkün olması, idarəetmə üçün lazım olan informasiya axınının sürətlə artması və yeni xarakteri və sairədir.
- ☐ elmi informasiyanın yeni üsullarla toplanması, işlənməsi, saxlanması, məqsəduyğun formada səmərəli istifadə olunması və elmi idarəetmənin həmin informasiya əsasında qurulmasıdır;
- ☐ elmi biliyin nəzəri və eksperimental hissələrinin, elmlə praktikanın əənəvi nisbətlərinin dəyişməsidir;
- ☒ elmi ideyaların istehsalda tətbiq müddətinin getdikcə azalmasıdır;
- ☐ “elm-texnika-istehsal” sistemi ünsürlərinin qarşılıqlı təsiri sayəsində elmin bilavasitə məhsuldar qüvvələrin ünsürünə çevrilməsidir;

72 Elmi-texniki inqilabın dördüncü əlaməti hansıdır?

- ☐ insanın bədən üzvləri imkanlarından qırağa çıxması, texnoloji sürətin artması, bilavasitə idarəetmənin qeyri-mümkün olması, idarəetmə üçün lazım olan informasiya axınının sürətlə artması və yeni xarakteri və sairədir.
- ☐ “elm-texnika-istehsal” sistemi ünsürlərinin qarşılıqlı təsiri sayəsində elmin bilavasitə məhsuldar qüvvələrin ünsürünə çevrilməsidir;
- ☐ elmi informasiyanın yeni üsullarla toplanması, işlənməsi, saxlanması, məqsəduyğun formada səmərəli istifadə olunması və elmi idarəetmənin həmin informasiya əsasında qurulmasıdır;
- ☒ elmi biliyin nəzəri və eksperimental hissələrinin, elmlə praktikanın əənəvi nisbətlərinin dəyişməsidir;
- ☐ elmi ideyaların istehsalda tətbiq müddətinin getdikcə azalmasıdır;

73 Elmi-texniki inqilabın beşinci əlaməti hansıdır?

- ☐ insanın bədən üzvləri imkanlarından qırağa çıxması, texnoloji sürətin artması, bilavasitə idarəetmənin qeyri-mümkün olması, idarəetmə üçün lazım olan informasiya axınının sürətlə artması və yeni xarakteri və sairədir.
- ☒ elmi informasiyanın yeni üsullarla toplanması, işlənməsi, saxlanması, məqsəduyğun formada səmərəli istifadə olunması və elmi idarəetmənin həmin informasiya əsasında qurulmasıdır;
- ☐ elmi biliyin nəzəri və eksperimental hissələrinin, elmlə praktikanın ənənəvi nisbətlərinin dəyişməsidir;
- ☐ elmi ideyaların istehsalda tətbiq müddətinin getdikcə azalmasıdır;
- ☐ “elm-texnika-istehsal” sistemi ünsürlərinin qarşılıqlı təsiri sayəsində elmin bilavasitə məhsuldar qüvvələrin ünsürünə çevrilməsidir;

74 İnkubasiya dövrü nədir?

- ☒ elmi ideyanın söylənməsindən tətbiqinə qədər olan müddətdir;
- ☐ elmi ideyanın söylənməsindən sınaqdan keçirilməsinə qədər olan müddətdir;
- ☐ xammal-materialın üzərində texnoloji əməliyyatların həyata keçirilməsi müddətidir;
- ☐ elmi ideyaların istehsalda tətbiq müddətinin getdikcə azalmasıdır;
- ☐ istehsal tsiklinin bir hissəsidir.

75 Hansı ifadə düz deyil?

- ☐ ETT - dinamik sosial-iqtisadi inkişafı təmin edir
- ☐ ETT - istehsal tullantılarından istifadəyə imkan yaradır
- ☒ ETT - infilyasiyanı aşağı salan amildir
- ☐ ETT - məhsulun rəqabət qabiliyyətliyini yüksəldir
- ☐ ETT- innovasiya proseslərini gücləndirir

76 Aşağıdakılardan hansı sənaye müəssisələrində innovasiyanın əsas istiqamətinə aiddir?

- ☐ məfəətin bölgüsündə yeniliketmə;
- ☐ mühasibat hesabatlarında yeniliketmə;
- ☐ işçilərin işə qəbulunda yeniliketmə;
- ☒ texnoloji təkmilləşdirmələr istiqamətində yeniliketmə;
- ☐ rentabelliğin hesablanmasıda yeniliketmə;

77 Aşağıdakı mülahizələrdən hansı biri elmi-texniki tərəqqi ilə innovasiya arasında əlaqəni daha dolğun əks etdirir?

- ☐ İnnovasiya həm elmi-texniki tərəqqini, həm də marketinq fəaliyyətini birləşdirir
- ☐ İnnovasiya – elmi-texniki tərəqqinin imkanlarının yeni məhsul və texnologiyalarda öz əksini tapmasıdır
- ☐ İnnovasiya elə elmi-texniki tərəqqinin özüdür
- ☒ İnnovasiya – elmi-texniki tərəqqinin potensial imkanlarının yeni məhsul və texnologiyalarda öz əksini tapan real elmi-texniki nailiyyətlərə çevrilməsini əks etdirir
- ☐ İnnovasiya - elmi-texniki tərəqqinin fundamental tədqiqatlarının bazara çıxarılması və kommersiyalaşdırılmasıdır

78 Dövlət müəssisələrin innovasiya fəaliyyətini stimullaşdırmaq üçün hansı alətlərdən istifadə edə bilər:

- ☐ iri innovasiya layihələrinin maliyyələşdirilməsində dövlətin payçı kimi iştirakı, müəssisələrə güzəştli kreditlərin verilməsi, vergi güzəştləri, innovasiya məhsuluna qiymətin dövlət tərəfindən qoyulması, fundamental tədqiqatların maliyyələşdirilməsi, sürətləndirilmiş amortizasiya siyasəti
- ☐ vergi güzəştləri, müəssisələrə güzəştli kreditlərin verilməsi, müəssisələrin innovasiya məhsullarının dövlət tərəfindən alınması, proqnozlaşdırma, fundamental tədqiqatların maliyyələşdirilməsi, sürətləndirilmiş amortizasiya siyasəti
- ☐ müəssisələrə güzəştli kreditlərin verilməsi, müəssisələrin innovasiya məhsullarının dövlət tərəfindən alınması, innovasiya fəaliyyətinin lisenziyalaşdırılması, vergi güzəştləri, innovasiya məhsuluna qiymətin dövlət tərəfindən qoyulması
- ☒ müəssisələrə güzəştli uzun müddətli kreditlərin verilməsi, vergi güzəştləri (investisiya vergi krediti), patent və müəlliflik hüquqları obyektlərinin qorunması, iri innovasiya layihələrinin maliyyələşdirilməsində dövlətin payçı kimi iştirakı

- ☐ rəqabətin inkişafı, hüquqi bazanın yaradılması, patent və müəlliflik hüquqları obyektlərinin qorunması, iri innovasiya layihələrinin maliyyələşdirilməsində dövlətin payçı kimi iştirakı, müəssisələrə güzəştli kreditlərin verilməsi, vergi güzəştləri, innovasiya məhsuluna qiymətin dövlət tərəfindən qoyulması

79 Sürətləndirilmiş amortizasiyanın tətbiqi adi amortizasiya normasının tətbiqinə (illər üzrə bərabər faizlə) nisbətən investisiyanın səmərəliliyinə necə təsir göstərir?

- ☐ layihə çərçivəsində əmək haqqını azaldır.
☐ layihə çərçivəsində əmək məqsuldarlığını artırır;
☐ layihə çərçivəsində fondvermini artırır;
☒ xalis cari dəyəri artırır;
☐ layihə çərçivəsində məhsulun maya dəyərini azaldır;

80 İnvestisiya layihəsinin səmərəliliyinin qiymətləndirilməsində istifadə edilən diskont dərəcəsinə nə təsir göstərir?

- ☐ əmək haqqı xərcləri.
☐ enerji xərcləri;
☐ material xərcləri;
☒ riskin səviyyəsi;
☐ məhsulun maya dəyəri;

81 İnvestisiyanın rentabellik indeksi necə hesablanır?

- ☐ illər üzrə əmək haqqını xərcləri və amortizasiya ayırmalarının cəminin cari dəyəri kimi.
☐ illər üzrə material xərclərinin cari dəyəri kimi;
☐ illər üzrə nağd pul daxil olmalarının cari dəyəri ilə nağd pul məxaricin cari dəyəri arasındakı fərq kimi;
☒ illər üzrə nağd pul daxil olmalarının cari dəyərinin illər üzrə nağd pul məxariclərinin cari dəyərinə nisbəti kimi;
☐ illər üzrə məhsulun maya dəyərinin cari dəyərinin illər üzrə ilə gəlirlərin cari dəyərinə nisbəti kimi;

82 İnvestisiyanın daxili rentabellik norması dedikdə:

- ☐ investisiyanın ödənmə müddətinin diskontlaşdırma dərəcəsinə nisbəti başa düşülür.
☐ diskontlaşdırma əmsalının xalis cari dəyərə nisbəti başa düşülür;
☐ xalis cari dəyərin diskontlaşdırma əmsalına nisbəti başa düşülür;
☒ xalis cari dəyəri sıfır bərabərləşdirən diskontlaşdırma dərəcəsinin qiyməti başa düşülür;
☐ xalis cari dəyəri vahidə bərabərləşdirən diskontlaşdırma dərəcəsinin qiyməti başa düşülür;

83 Aşağıdakılardan hansı əsaslı tikinti planının əsas bölmələrinə aid deyil?

- ☐ tikinti-quraşdırma işləri üzrə proqram.
☐ əsaslı vəsait qoyuluşunun həcmi və quruluşu;
☐ əsas fondların, istehsal güclərinin işə buraxılması və habelə "zadel" üzrə tapşırıqlar;
☒ əsaslı vəsait qoyuluşunun sosial səmərəliliyi;
☐ ayrı-ayrı tikintilər və obyektlər üzrə titullar siyahıları;

84 Aşağıdakılardan hansı titullar siyahısına aid deyil?

- ☐ tikinti-quraşdırma işlərinin dəyəri
☐ layihə istehsal gücü
☐ hər bir müəssisənin adı, tikiləcəyi müddət və rayon;
☒ işçilərin əmək məqsuldarlığı.
☐ əsas fondların smeta dəyəri, əsaslı vəsait qoyuluşunun həcmi;

85 Aşağıdakılardan hansı əsaslı tikinti planının əsas bölmələrinə aid deyil?

- ☐ tikinti-quraşdırma işləri üzrə proqram
☐ əsaslı vəsait qoyuluşunun həcmi və quruluşu
☐ əsas fondların, istehsal güclərinin işə buraxılması və habelə "zadel" üzrə tapşırıqlar
☒ əsaslı vəsait qoyuluşunun sosial səmərəliliyi;

- ☐ ayrı-ayrı tikintilər və obyektlər üzrə titul siyahılar

86 Aşağıdakılardan hansı əsaslı vəsait qoyuluşunun təkar istehsal qurluşunu xarakterizə edən göstəricilərə aid deyil?

- ☐ müəssisənin texniki cəhətdən silahlandırılmasına çəkilən xərclərin əsaslı vəsait qoyuluşunun ümumi məbləğində xüsusi çəkisi;
- ☐ müəssisənin rekonstruksiya edilməsinə çəkilən xərclərin əsaslı vəsait qoyuluşunun ümumi məbləğində xüsusi çəkisi
- ☐ mövcud güclərin genişləndirilməsinə çəkilən xərclərin əsaslı vəsait qoyuluşunun ümumi məbləğində xüsusi çəkisi
- ☒ əsas fondların amortizasiyasının əsaslı vəsait qoyuluşunun ümumi məbləğində xüsusi çəkisi;
- ☐ yeni tikintiyə çəkilən xərclərin əsaslı vəsait qoyuluşunun ümumi məbləğində xüsusi çəkisi;

87 Aşağıdakılardan hansı müəssisənin innovasiya fəaliyyətinin maliyyələşdirilməsi mənbəyi rolunda çıxış edə bilməz?

- ☐ müəssisənin cəlb etdiyi borc vəsaitləri
- ☐ müəssisənin təsisçilərinin verdiyi vəsait
- ☐ müəssisənin sərəncamında qalan mənfəət
- ☒ müəssisənin əmək haqqı fondunun vəsaiti
- ☐ müəssisənin ehtiyat fondunun vəsaiti

88 İntelektual mülkiyyətə nə daxildir?

- ☐ kəşflər, ixtiralar, konsepsiyalar, modellər, nəzəriyyələr, informasiya məhsulları (proqram məhsulları, radio və teleproqramlar), xidmətlər, lisenziyalar
- ☐ kəşflər, ixtiralar, lisenziyalar, mülkiyyət hüquqları, modellər, nəzəriyyələr, informasiya məhsulları (proqram məhsulları, radio və teleproqramlar), injəsənət əsərləri
- ☐ kəşflər, ixtiralar, mal və xidmətlər, modellər, nəzəriyyələr, informasiya məhsulları (proqram məhsulları, radio və teleproqramlar)
- ☒ kəşflər, ixtiralar, konsepsiyalar, modellər, nəzəriyyələr, informasiya məhsulları (proqram məhsulları, radio və teleproqramlar), incəsənət əsərləri
- ☐ kəşflər, ixtiralar, konsepsiyalar, sənaye məhsulları, xidmətlər, informasiya məhsulları (proqram məhsulları, radio və teleproqramlar), incəsənət əsərləri

89 Aşağıdakı əlamətlərdən hansı biri müəssisənin innovasiya fəaliyyətini bilavasitə səciyyələndirmir?

- ☐ istehlakçıların istəklərinin öyrənilməsi sahəsində tədqiqatlar
- ☐ yeni satış bazarlarının və yeni satış üsullarının tapılması
- ☐ yeni orijinal ideyanın reallaşdırılması və hazır məhsul şəklində bazara çıxarılması
- ☒ müəssisənin cari və perspektiv fəaliyyətinin planlaşdırılması
- ☐ yeni idarəetmə üsullarının tətbiqi

90 Azərbaycanda investisiya fəaliyyətinin stimullaşdırılması üçün hansı inkişaf institutu mövcuddur?

- ☐ Dövlət Vençur Fondu;
- ☐ Dövlət İnkişaf Bankı;
- ☐ Dövlət İdخال-İxrac Bankı;
- ☐ Dövlət İnvestisiya Fondu.
- ☒ Azərbaycan İnvestisiya Şirkəti;

91 İnvestisiyanın maliyyələşdirilməsi üçün müxtəlif mənbələrdən cəlb edilmiş vəsaitlərin dəyəri necə hesablanır?

- ☐ cəlb edilmiş borc vəsaitlərinin faiz dərəcələrinə bərabər hesab edilir;
- ☒ cəlb edilmiş vəsaitlərin dəyəri və onların ümumi məbləğində xüsusi çəkili əsasında onların orta çəkili dəyər kimi;
- ☐ istehsal edilən məhsulun maya dəyərinə daxil edilən amortizasiya ayırmalarına bərabər götürülür.
- ☐ müəssisənin məhsul vahidinə əldə etdiyi mənfəətə bərabər götürülür;
- ☐ istehsal edilən məhsulun maya dəyərinə bərabər götürülür;

92 Kapital qoyuluşunun təkrar istehsal quruluşu

- ☐ layihələndirməyə, avadanlıqların alınma, tikinti quraşdırma işlərinə çəkilən hər bir xərcin ümumi investisiya qoyuluşunda xüsusi çəkisinin tapılması ilə müəyyən olunur;
- ☐ ümumi investisiya qoyuluşunun xərclərdən hər birinə nisbətidir.
- ☐ xərclərin birinin digərinə nisbətidir;
- ☐ «kapital qoyuluşunun təkrar istehsal quruluşu» anlayışı iqtisadi ədəbiyyatda yoxdur;
- ☒ yeni tikinti, mövcud güclərin genişləndirilməsinə, müəssisənin rekonstruksiya edilməsinə, texniki cəhətdən silahlandırılmasına çəkilən xərclərin əsaslı vəsait qoyuluşunun ümumi məbləğində xüsusi çəkisinin tapılması ilə müəyyən olunur;

93 Aşağıdakılardan hansı müəssisədə investisiya fəaliyyətinin maliyyələşdirilməsi mənbələrinə aid deyil?

- ☐ istiqrazların yerləşdirilməsindən cəlb edilən vəsaitlər.
- ☒ işçilərin əmək haqqı və sosial sığortaya ayırmalar;
- ☐ borc maliyyə vəsaitləri;
- ☐ büdcədən və büdcədən kənar fondlardan məqsədli investisiya ayırmaları;
- ☐ səhmlərin yerləşdirilməsindən cəlb edilən vəsaitlər;

94 Sənaye müəssisələrində hansı istiqamətə investisiya yönəldilmir?

- ☒ işçilərin əmək haqqının artırılmasına;
- ☐ yeni məhsul növlərinin işlənməsinə
- ☐ texnika və texnologiyanın modernləşdirilməsinə;
- ☐ istehsal güclərinin genişləndirilməsinə;
- ☐ müəssisənin istehsal ehtiyatlarının bərpasına;

95 Sənaye müəssisələrində aşağıdakı alternativ investisiya layihələri variantlarından hansı seçilməlidir?

- ☒ xalis cari dəyər sıfırdan böyükdür;
- ☐ istehsal gücündən istifadə əmsalı 0,5-ə bərabərdir;
- ☐ fondverimi sıfıra bərabərdir.
- ☐ xalis cari dəyər dəyər 0-dan kiçikdir;
- ☐ daxili rentabellik norması diskont dərəcəsinə bərabərdir;

96 Hansı halda investisiya layihəsinin qəbul edilməsi haqında qərar verilə bilər?

- ☐ xalis cari dəyər dəyər 0-dan kiçikdir;
- ☒ xalis cari dəyər sıfırdan böyükdür;
- ☐ fondverimi sıfıra bərabərdir;
- ☐ əmək məhsuldarlığı sıfıra bərabərdir;
- ☐ istehsal gücündən istifadə əmsalı 0,5-ə bərabərdir;

97 Müxtəlif investisiya layihələrinin müqayisəsi və seçilməsi hansı göstəricilər vasitəsilə həyata keçirilir?

- ☐ daxili rentabellik norması, əmək məhsuldarlığı, material tutumu;
- ☒ xalis cari dəyər, daxili rentabellik norması, ödənmə müddəti;
- ☐ məhsulun rentabelliği; mənfəətin həcmi, daxili rentabellik norması;
- ☐ istehsal olunmuş məhsulun həcmi, reallaşdırılmış məhsulun həcmi, fondverimi;
- ☐ investisiyanın ödənilmə əmsalı, mütləq səmərəlilik göstəricisi, əmək məhsuldarlığı;

98 İnvestisiya qoyuluşlarının optimal variantının seçilməsində əsas göstərici hansıdır?

- ☐ məhsulun kapital tutumu;
- ☐ kapital qoyuluşunun qaytarılma müddəti;
- ☒ xalis cari dəyər;
- ☐ maya dəyəri;
- ☐ məhsulun əmək tutumu

99 Xalis cari dəyər göstəricisi nəyi müəyyən edir?

- ☐ illər üzrə əmək haqqını xərcləri və amortizasiya ayırmalarının cəminin cari dəyərini.
- ☒ illər üzrə nağd pul daxil olmalarının cari dəyəri ilə nağd pul məxaricinin cari dəyəri arasındakı fərqi;
- ☐ illər üzrə material xərclərinin cari dəyərini;
- ☐ illər üzrə amortizasiya ayırmalarının cari dəyərini;
- ☐ illər üzrə məhsulun maya dəyərinin cari dəyəri ilə gəlirlərinin cari dəyəri arasındakı fərqi;

100 Aşağıdakı alternativ investisiya layihələri variantlarından hansı seçilməlidir?

- ☐ xalis cari dəyər 330 manata bərabərdir;
- ☒ xalis cari dəyər 500 manata bərabərdir;
- ☐ xalis cari dəyər 150 manata bərabərdir;
- ☐ xalis cari dəyər 220 manata bərabərdir;
- ☐ xalis cari dəyər 190 manata bərabərdir

101 Aşağıdakılardan hansı maliyyə, maddi və intellektual sərvətlərə aid deyil?

- ☐ Binalar, qurğular, avadanlıqlar və s. maddi sərvətlər, başqa sözlə, daşınması mümkün və qeyri-mümkün olan əmlaklar;
- ☒ Sənaye müəssisələrinin işçiləri
- ☐ Nou-hau" □ patentləşdirilməmiş texniki, texnoloji, idarəetmə, maliyyə üzrə bilik əə təcrübələrin məجمusu;
- ☐ Elmi və təcrüri tədqiqat işləmələri və başqa intellektual sərvətlər;
- ☐ Pul vəsaiti, bank əmanətləri (məqsədli), kreditlər, paylar, səhmlər və digər qiymətli kağızlar

102 Əsaslı vəsait qoyuluşunun texnoloji quruluşu nədir?

- ☐ iqtisadiyyatda həyata keçirilən əsaslı vəsait qoyuluşunda ayrı-ayrı sahə xərclərin xüsusi çəkiləridir;
- ☐ iqtisadiyyatda həyata keçirilən əsaslı vəsait qoyuluşunda ayrı-ayrı maliyyələşmə mənbələrinin xüsusi çəkiləridir
- ☒ layihələndirməyə, avadanlıqların alınmasına, tikinti quraşdırma işlərinə çəkilən hər bir xərcin ümumi əsaslı vəsait qoyuluşunda xüsusi çəkiləridir;
- ☐ yeni tikintiyə, mövjud güclərin genişləndirilməsinə, müəssisənin rekonstruksiya edilməsinə, texniki cəhətdən silahlandırılmasına çəkilən xərclərin əsaslı vəsait qoyuluşunun ümumi məbləğində xüsusi çəkiləridir
- ☐ iqtisadiyyatda həyata keçirilən əsaslı vəsait qoyuluşunda ayrı-ayrı regionların xüsusi çəkilərid

103 Əsaslı vəsait qoyuluşunun səmərəlilik göstəriciləri hansılardır?

- ☐ investisiya qoyuluşunun geri qaytarılma müddəti, xalis cari dəyər
- ☒ daxili rentabellik norması, risklərin gözlənilən səviyyəsi
- ☐ bazarın potensial həcmi, risklərin gözlənilən faizi
- ☐ bazarın real həcmi, daxili mənfəət norması
- ☐ investisiya qoyuluşlarının həcmi, investisiya riski

104 Aşağıdakı alternativ investisiya layihələri variantlarından hansı seçilməlidir?

- ☐ xalis cari dəyər 100 manata bərabərdir
- ☐ xalis cari dəyər 200 manata bərabərdir
- ☐ xalis cari dəyər 300 manata bərabərdir
- ☐ xalis cari dəyər 150 manata bərabərdir
- ☒ xalis cari dəyər 350 manata bərabərdir

105 Xalis cari dəyər göstəricisi nəyi müəyyən edir?

- ☐ illər üzrə əmək haqqını xərcləri və amortizasiya ayırmalarının cəminin cari dəyərini.
- ☒ illər üzrə nağd pul daxil olmalarının cari dəyəri ilə nağd pul məxaricinin cari dəyəri arasındakı fərqi;
- ☐ illər üzrə amortizasiya ayırmalarının cari dəyərini
- ☐ illər üzrə material xərclərinin cari dəyərini;
- ☐ illər üzrə məhsulun maya dəyərinin cari dəyəri ilə gəlirlərinin cari dəyəri arasındakı fərqi;

106 Kapital qoyuluşu:

- ☐ səhmlərin buraxılışına sərf edilən xərclərdir;

- ☒ əsas fondların yaradılmasına yönəldilən investisiyadır;
- ☐ istiqrazların buraxılışına sərf edilən xərclərdir;
- ☐ qiymətli kağızların alınmasına yönəldilən investisiyadır;
- ☐ banka qoyulan depozitdir;

107 İnvestor dedikdə:

- ☐ güclü maliyyə imkanlarına malik olan hüquqi şəxslər başa düşülür;
- ☐ müəssisənin işçiləri başa düşülür;
- ☒ özünün maddi və intellektual sərvətlərinin birbaşa və yaxud dolaylı şəkildə investisiya obyektlərinə qoyulması haqqında qərar çıxarmış subyektlər başa düşülür;
- ☐ müəssisənin debitorları başa düşülür;
- ☐ güclü maliyyə imkanlarına malik olan fiziki şəxslər başa düşülür;

108 Verilənlərdən hansı investisiyanın subyektinə aid deyil?

- ☐ banklar, sığorta şirkətləri və vasitəçi təşkilatlardır.
- ☒ məqsədli pul yatırımları;
- ☐ işlərin icraçıları (podratçılar);
- ☐ investisiya fəaliyyətindən istifadə edənlər;
- ☐ əmtəələr, avadanlıq və layihə məhsullarını təqdim edənlər;

109 İnvestisiya qoyuluşlarının optimal variantının seçilməsində əsas göstərici hansıdır?

- ☐ məhsulun kapital tutumu
- ☒ xalis cari dəyər;
- ☐ kapital qoyuluşunun qaytarılma müddəti;
- ☐ maya dəyəri
- ☐ məhsulun əmək tutumu;

110 Elektrikləşdirilmənin səviyyə göstəriciləri:

- ☐ enerji vermə
- ☐ istehsalın elektrikləşdirilməsi əmsalı
- ☒ əməyin elektrikle silahlandırılması
- ☐ fondla silahlanma
- ☐ enerji tutumlu

111 Elmi-texniki inqilabın əlamətləri hansılardır?

- ☐ elmi mərkəzlərin yaradılması, istehsalın kombinəlməsi, elmin məhsuldar qüvvələrinin ünsürünə çevrilməsi, elmi ideyaların istehsalda tətbiq müddətinin azalması, elmlə praktikanın ənənəvi nisbətlərinin dəyişməsi
- ☒ avtomatlaşdırma, elmin məhsuldar qüvvələrinin ünsürünə çevrilməsi, dünyada baş vermiş sənaye inqilabları, elmlə praktikanın ənənəvi nisbətlərinin dəyişməsi, elmi informasiyanın yeni üsullarla işlənməsi
- ☐ avtomatlaşdırma, elmin yüksək inkişafı, istehsalın ixtisaslaşdırılması, sənaye mərkəzlərinin yaranması, elmlə praktikanın ənənəvi nisbətlərinin dəyişməsi, yeni texnoloqiyların kəşf olunması
- ☐ elmin yüksək inkişafı, dünyada baş verən böhranlar, elmlə praktikanın ənənəvi nisbətlərinin dəyişməsi, yeni texnoloqiyların kəşf olunması, elmi informasiyanın yeni üsullarla işlənməsi
- ☐ istehsalın təmərküzləşməsi, elmin yüksək inkişafı, dünyada baş vermiş sənaye inqilabları, elmlə praktikanın ənənəvi nisbətlərinin dəyişməsi, elmi informasiyanın yeni üsullarla işlənməsi

112 İstehsalın elektrikləşdirilməsi əmsalı necə hesablanır?

- ☒ il ərzində istehlak edilmiş elektrik enerjisinin həcmnin il ərzində istehlak edilmiş ümumi enerjinin həcminə nisbəti kimi;
- ☐ il ərzində istehlak edilmiş bütün enerjinin (elektrik, istilik və s.) həcmnin il ərzində istehlak edilmiş elektrik enerjisinin həcminə nisbəti kimi;
- ☐ texnoloji ehtiyaclarla istehlak olunan elektrik enerjisinin həcmnin elektrik enerjisi istehlakının ümumi həcminə nisbəti kimi.
- ☐ qurulmuş elektrik mühərriklərinin texniki güclərinin cəminin il ərzində istehlak edilmiş bütün enerjinin həcminə nisbəti kimi

- ☐ qurulmuş elektrik mühərriklərinin texniki güclərinin cəminin il ərzində istehlak edilmiş elektrik enerjisinin həcminə nisbəti kimi;

113 əməyin elektrik silahlılığını əmsalı necə hesablanır?

- ☐ elektrik enerjisi istehlakının ümumi həcmnin fəhlələrin sayına nisbəti
- ☒ qurulmuş elektrik mühərriklərinin texniki güclərinin cəminin fəhlələrin sayına nisbəti.
- ☐ fəhlələrin sayının qurulmuş elektrik mühərriklərinin texniki güclərinin cəminə vurmaqla;
- ☐ fəhlələrin sayının qurulmuş elektrik mühərriklərinin texniki güclərinin cəminə nisbəti;
- ☐ texnoloji ehtiyaclara istehlak olunan elektrik enerjisinin həcmnin fəhlələrin sayına nisbəti;

114 əməyin mexanikləşdirmə səviyyəsi göstəricisi necə hesablanır?

- ☒ əməyi mexanikləşdirilmiş fəhlələrin sayının fəhlələrin ümumi sayına nisbəti kimi;
- ☐ fəhlələrin ümumi sayından əməyi mexanikləşdirilmiş fəhlələrin sayının çıxmaqla;
- ☐ fəhlələrin ümumi sayı ilə əməyi mexanikləşdirilmiş fəhlələrin sayının cəmi kimi;
- ☐ fəhlələrin ümumi sayının əməyi mexanikləşdirilmiş fəhlələrin sayına nisbəti
- ☐ əməyi mexanikləşdirilmiş fəhlələrin sayının fəhlələrin ümumi sayına vurmaqla;

115 Sənaye müəssisələrində gətirilmiş ümumi vaxt məsrəfi necə hesablanır?

- ☐ mexanikləşdirilmiş üsulla proseslərin və əl ilə əməliyyatların icrasına vaxt məsrəflərinin fərqi kimi;
- ☐ mexanikləşdirilmiş üsulla proseslərin və əl ilə əməliyyatların icrasına vaxt məsrəflərinin nisbəti kimi;
- ☐ mexanikləşdirilmiş üsulla proseslərin və əl ilə əməliyyatların icrasına vaxt məsrəflərinin hasili kimi;
- ☒ mexanikləşdirilmiş üsulla proseslərin və əl ilə əməliyyatların icrasına vaxt məsrəflərinin cəmi kimi;
- ☐ mexanikləşdirilmiş üsulla əməliyyatların icrasına vaxt məsrəflərinin fəhlələrin sayına nisbəti kimi;

116 Sənaye müəssisələrində məhsuldarlıq əmsalı necə hesablanır?

- ☐ ən aşağı məhsuldarlığı olan universal dəzgahda hazırlanan hissənin əməktutumunun onun (hissənin) fəaliyyətdə olan dəzgah üçün əməktutumu ilə hasili kimi;
- ☐ ən aşağı məhsuldarlığı olan universal dəzgahda hazırlanan hissənin əməktutumunun onun (hissənin) fəaliyyətdə olan dəzgah üçün əməktutumu ilə fərqi kimi;
- ☐ ən aşağı məhsuldarlığı olan universal dəzgahla fəhlələrin sayının hasili kimi;
- ☐ ən aşağı məhsuldarlığı olan universal dəzgahda hazırlanan hissənin əməktutumunun onun (hissənin) fəaliyyətdə olan dəzgah üçün əməktutumu ilə cəmi kimi;
- ☒ ən aşağı məhsuldarlığı olan universal dəzgahda hazırlanan hissənin əməktutumunun onun (hissənin) fəaliyyətdə olan dəzgah üçün əməktutumuna nisbəti kimi;

117 Sənaye müəssisələrində iş yerinə xidmət əmsalı necə hesablanır?

- ☒ dəzgahla fəhlənin sayının 1:1-ə nisbətilə fəhlələrin sayının faktiki olaraq iş yerinə xidmət edənlərin sayına nisbəti kimi;
- ☐ fəhlələrin sayı ilə faktiki olaraq iş yerinə xidmət edənlərin sayının fərqi kimi.
- ☐ dəzgahla fəhlənin sayının 1:1-ə nisbətilə fəhlələrin sayı ilə faktiki olaraq iş yerinə xidmət edənlərin sayının fərqi kimi;
- ☐ dəzgahla fəhlənin sayının 1:1-ə nisbətilə fəhlələrin sayı ilə faktiki olaraq iş yerinə xidmət edənlərin sayının cəmi kimi;
- ☐ dəzgahla fəhlənin sayının 1:1-ə nisbətilə fəhlələrin sayı ilə faktiki olaraq iş yerinə xidmət edənlərin sayının hasili kimi;

118 Yeni texnikanın səmərəliliyi necə hesablanır?

- ☐ bazis və yeni texnikanın tətbiqi üçün gətirilən xərclərin cəminin natural ölçüdə yeni texnikanın tətbiqindən sora istehsal olunan məhsulun miqdarına hasili kimi;
- ☐ köhnə texnikanın tətbiqi üçün gətirilən xərclərin natural ölçüdə yeni texnikanın tətbiqindən sora istehsal olunan məhsulun miqdarına hasili kimi;
- ☐ bazis və yeni texnikanın tətbiqi üçün gətirilən xərclərin cəminin natural ölçüdə yeni texnikanın tətbiqindən sora istehsal olunan məhsulun miqdarına nisbəti kimi;
- ☒ bazis və yeni texnikanın tətbiqi üçün gətirilən xərclərin fərqlərinin natural ölçüdə yeni texnikanın tətbiqindən sora istehsal olunan məhsulun miqdarına hasili kimi;

- ☐ yeni texnikanın tətbiqi üçün gətirilən xərclərin natural ölçüdə yeni texnikanın tətbiqindən sora istehsal olunan məhsulun miqdarına hasili kimi;

119 Məhsul vahidinin istehsalına gətirilmiş xərclər in illik məbləği necə hesablanır?

- ☐ əsas fondlara əsaslı vəsait qoyuluşunun həcmi ilə əsaslı vəsait qoyuluşunun normativ səmərəlilik əmsalının hasili kimi;
- ☐ əsas fondlara əsaslı vəsait qoyuluşunun həcmi ilə məhsul vahidinin maya dəyərinin cəminin əsaslı vəsait qoyuluşunun normativ səmərəlilik əmsalına nisbəti kimi;
- ☒ əsas fondlara əsaslı vəsait qoyuluşunun həcmi ilə əsaslı vəsait qoyuluşunun normativ səmərəlilik əmsalının hasili ilə məhsul vahidinin maya dəyərinin cəmi kimi;
- ☐ əsaslı vəsait qoyuluşunun normativ səmərəlilik əmsalı ilə məhsul vahidinin maya dəyərinin hasili kimi;
- ☐ əsas fondlara əsaslı vəsait qoyuluşunun həcmi ilə məhsul vahidinin maya dəyərinin cəmi kimi;

120 Texnoloji prosesinin tətbiqində 2 variant müqayisə olunur. I variant üzrə: kapital qoyuluşu $K_1=11$ min man. və maya dəyəri $C_1=11,5$ min man., II variant üzrə: $K_2=14$ min man. və $C_2=10,5$ min man. $E_n=0,2$ olarsa, əlavə kapital qoyuluşunun özünü ödəmə müddətini hesablayın

- ☐ 2 il
- ☐ 5 il
- ☐ 0,33 il
- ☒ 3 il
- ☐ 7 il

121 Aşağıdakılardan hansı iqtisadi səmərəliliyin ümumi göstəricilərinə aiddir?

- ☐ əmək tutumu
- ☒ rentabellik
- ☐ fondverimi
- ☐ gəlir
- ☐ material tutumu

122 Gətirilmiş xərclərə görə aşağıdakılardan hansı ən səmərəli variant hesab olunur?

- ☐ əsaslı vəsait qoyuluşu 50 mln. man və məhsulun maya dəyəri 64 mln. man;
- ☐ əsaslı vəsait qoyuluşu 26 mln. man və məhsulun maya dəyəri 68 mln. man;
- ☒ əsaslı vəsait qoyuluşu 40 mln. man və məhsulun maya dəyəri 65 mln. man;
- ☐ əsaslı vəsait qoyuluşu 20 mln. man və məhsulun maya dəyəri 72 mln. man;
- ☐ əsaslı vəsait qoyuluşu 80 mln. man və məhsulun maya dəyəri 62 mln. man;

123 Gətirilmiş xərclər göstəricisi necə müəyyən edilir? (Θ - əsaslı vəsait qoyuluşu, C - məhsulun maya dəyəri, T - əsaslı vəsait qoyuluşunun geri qaytarılmasının normativ müddəti, E_n – normativ səmərəlilik əmsalı).

- ☐ $\Theta/T + C \rightarrow \min$
- ☒ $\Theta \times E_n + C \rightarrow \min$
- ☐ $\Theta + T \times E_n \rightarrow \min$
- ☐ $\Theta + T/C \rightarrow \min$
- ☐ $\Theta/E_n + C \rightarrow \min$

124 Aşağıdakılardan hansı istehsalın iqtisadi səmərəliliyinin yüksəldilməsi amili hesab olunur?

- ☐ istehsal prosesinin başlanması
- ☒ istehsalın ixtisaslaşması
- ☐ istehsal sahələrinin artıqlığı
- ☐ iş yerlərində izafi ehtiyatların olması;
- ☐ istehsal prosesindəki fasilələr;

125 Aşağıdakı fikirlərdən hansı yanlıştır?

- ☐ İctimai istehsalın iqtisadi səmərəliliyini düzgün qiymətləndirmək üçün onun meyarı və göstəriciləri elmi-nəzəri və metodoloji cəhətdən dəqiq əsaslandırılmalıdır
- ☒ İctimai istehsalın səmərəlilik meyarı və ümumiləşdirici (meyar) göstəricisi arasında heç bir əlaqə və bağlılıq yoxdur
- ☐ Səmərə öz-özlüyündə ictimai istehsalın səmərəliliyi haqqında təsəvvür yarada bilmir, çünki mütləq rəqəmdir, onu yaradan xərclərlə əlaqəsizdir
- ☐ Səmərəlilik göstəricisi - səmərə ilə xərclərin kəmiyyət nisbəti, ictimai istehsalın səmərəliliyinin keyfiyyət səciyyəsidir
- ☐ Hər hansı bir sosial-iqtisadi prosesin kəmiyyət və keyfiyyət cəhətlərini özündə tam və dəqiqliklə əks etdirən meyar və göstəricilər olmadan həmin prosesin qiymətləndirilməsi və idarə edilməsi mümkün deyildir

126 Əsaslı vəsait qoyuluşunun iqtisadi səmərəliliyinin müəyyən edilməsində səmərəlilik göstəricisi kimi nə qəbul olunur?

- ☐ gəlir
- ☒ gəlirin əsaslı vəsait qoyuluşuna nisbəti
- ☐ mənfəət
- ☐ əsaslı vəsait qoyuluşunun gəlirə nisbəti
- ☐ maya dəyəri

127 Əsaslı vəsait qoyuluşunun iqtisadi səmərəliliyinin müəyyən edilməsində səmərə kimi nə qəbul olunur?

- ☐ gəlirin əsaslı vəsait qoyuluşuna nisbəti
- ☒ mənfəət
- ☐ gəlir
- ☐ maya dəyəri
- ☐ əsaslı vəsait qoyuluşunun gəlirə nisbəti

128 Aşağıdakılardan hansı iqtisadi səmərəliliyin ümumi göstəricilərinə aid deyil?

- ☐ milli gəlir
- ☒ material tutumu
- ☐ istehsalın rentabelliği
- ☐ mənfəət
- ☐ ictimai əmək məhsuldarlığı

129 Aşağıdakılardan hansı iqtisadi səmərəliliyin funksional göstəricilərinə aiddir?

- ☐ istehsalın rentabelliği
- ☒ material tutumu
- ☐ milli gəlir
- ☐ ictimai əmək məhsuldarlığı
- ☐ mənfəət

130 Aşağıdakılardan hansı iqtisadi səmərəliliyin funksional göstəricilərinə aiddir?

- ☐ mənfəət
- ☐ ictimai əmək məhsuldarlığı
- ☐ milli gəlir
- ☒ fondverimi
- ☐ məhsulun rentabelliği

131 Maddi istehsal sahələrini bir-birindən fərqləndirən əsas fərq hansıdır?

- ☐ təşkilati
- ☐ texnoloji-texniki
- ☐ iqtisadi-texniki
- ☐ təşkilati-texniki
- ☒ sosial-iqtisadi

132 Əsaslı vəsait qoyuluşu səmərəliliyinin hesablanması üçün nümunəvi metodikasına əsasən normativ səmərəlilik əmsalı neçə qəbul olunub?

- ☐ 0,14;
- ☐ 0,15;
- ☒ 0,16;
- ☐ 0,11;
- ☐ 0,12;

133 Fondverimi göstəricisi istehsalın təşkili ünsürlərinin hansından istifadənin səmərəliliyini xarakterizə edir?

- ☐ müəssisənin ehtiyat fondlarının
- ☒ istehsal əsas fondlarının
- ☐ istehsal dövrü fondlarının
- ☐ müəssisənin tədavül fondlarının
- ☐ müəssisənin pul fondlarının

134 Aşağıdakılardan hansıları istehsal amillərindən istifadənin səmərəliliyini xarakterizə edən göstəricilərdir?

- ☐ istehsalın rentabelliği, xalis cari dəyər, əmtəəlik məhsul maya dəyəri
- ☒ əmək məhsildarlığı, fondverimi, dövrü vəsaitlərinin dövretmə əmsalı.
- ☐ əsaslı vəsait qoyuluşunun həcmi, əmtəəlik məhsul, reallaşdırılmış məhsul.
- ☐ əmək məhsildarlığı, fondverimi, daxili rentabellik norması, satışın rentabelliği
- ☐ əmək məhsildarlığı, fondverimi, dövrü vəsaitlərinin dövretmə əmsalı, məhsul vahidinin maya dəyəri

135 Mütləq səmərəlilik nədir?

- ☐ əsaslı vəsait qoyuluşunun səmərənin məbləğinə nisbətidir.
- ☒ səmərənin əsaslı vəsait qoyuluşunun həcminə nisbətidir.
- ☐ əldə olunan səmərənin kəmiyyət miqdarıdır.
- ☐ əsaslı vəsait qoyuluşunun ümumi məbləğidir
- ☐ əldə olunmuş səmərənin keyiyyətini xarakterizə edir

136 İqtisadi səmərə nədir?

- ☐ ölkə iqtisadiyyatının hər bir sahəsində və ya ayrılıqda hər bir müəssisədə il ərzində həyata keçirilən fəaliyyətlərin sayı.
- ☒ ölkə iqtisadiyyatının, iqtisadiyyatın ayrı-ayrı sahələrinin və ya ayrılıqda hər bir müəssisənin müəyyən dövr ərzində fəaliyyətindən alınan mütləq ölçüdə iqtisadi nəticə;
- ☐ ölkə iqtisadiyyatında, iqtisadiyyatın ayrı-ayrı sahələrində və ya ayrılıqda hər bir müəssisədə müəyyən dövr ərzində fəaliyyətə cəlb edilən resursların dəyər ifadəsində cəmi;
- ☐ ölkə iqtisadiyyatında, iqtisadiyyatın ayrı-ayrı sahələrində və ya ayrılıqda hər bir müəssisədə müəyyən dövr ərzində əsas fəaliyyətilə əlaqədar çəkilən xərclərin cəmi;
- ☐ ölkə iqtisadiyyatının, iqtisadiyyatın ayrı-ayrı sahələrinin və ya ayrılıqda hər bir müəssisənin müəyyən dövr ərzində fəaliyyətindən əldə edilən nisbi ölçüdə iqtisadi nəticə;

137 Azərbaycanın neft sənayesində qazmanın klassik üsulu olan zərbə üsulu ilə axırncı neft quyusu nə vaxt qazılıb?

- ☐ 1924-cü ildə
- ☐ 1920-ci ildə
- ☐ 1922-ci ildə
- ☐ 1928-ci ildə
- ☒ 1930-cu ildə

138 əhalinin sosial rifah səviyyəsini təmin edən sahələrə aiddir:

- ☐ neft sənayesi və elektroenergetika

- ☐ maşınqayırma və yeyinti sənayesi
- ☒ yüngül və yeyinti sənayesi
- ☐ neft sənayesi və maşınqayırma
- ☐ kimya sənayesi və maşınqayırma

139 Xüsusi əmək bölgüsü nəticəsində nə baş verir?

- ☐ bütün sadalananlar
- ☐ xalq təsərrüfatının iri sahələri formalaşır
- ☒ ixtisaslaşmış sahələr formalaşır
- ☐ müəssisədə yeni istehsalların yaranması üçün potensial imkanların formalaşması
- ☐ təmərküzləşdirmə, ixtisaslaşdırma, kooperasiyalasdırma və kombinələşdirmənin yaranması

140 Ümumi əmək bölgüsü nəticəsində nə baş verir?

- ☐ bütün sadalananlar
- ☒ xalq təsərrüfatının iri sahələri formalaşır
- ☐ ixtisaslaşmış sahələr formalaşır
- ☐ müəssisədə yeni istehsalların yaranması üçün potensial imkanların formalaşması
- ☐ təmərküzləşdirmə, ixtisaslaşdırma, kooperasiyalasdırma və kombinələşdirmənin yaranması

141 Sənayeyə necə tərif vermək olar?

- ☐ kənd təsərrüfatının bir sahəsidir
- ☐ səhmdar cəmiyyətlərinin məmrusudur
- ☐ maşınqayırmanın tərkib hissəsidir.
- ☒ maddi istehsalın bir sahəsidir;
- ☐ kommersiya təşkilatıdır;

142 Maddi istehsal sahələrini bir-birindən fərqləndirən əsas fərq hansıdır?

- ☐ texnoloji-texniki;
- ☐ təşkilati-texniki;
- ☐ iqtisadi-texniki;
- ☒ sosial-iqtisadi;
- ☐ təşkilati;

143 Maddi istehsal sahələrinin maddi-texniki bazalarının keyfiyyətə yenidən qurulması işinin yerinə yetirilməsində xalq təsərrüfatının hansı sahəsi əvəzsiz rol oynayır?

- ☒ sənaye.
- ☐ xidmət sahələri;
- ☐ rabitə;
- ☐ nəqliyyat;
- ☐ kənd təsərrüfatı;

144 1908-ci ildə Zaqafaziya respublikalarının əsas sənaye sahələrinin istehsal etdikləri məhsulun neçə faizə qədər Azərbaycanın payına düşürdü? 02

- ☐ 60%-ə qədər;
- ☐ 80%-ə qədər;
- ☐ 89%-ə qədər;
- ☐ 85%-ə qədər;
- ☒ 92%-ə qədər;

145 Aşağıdakılardan hansı sənaye istehsalının xüsusiyyətlərinə aiddir?

- ☒ əmək bölgüsünün təsiri ilə onun sahə quruluşunun dəyişməsindəki dinamizm
- ☐ proses kapitaltutumluğu, material tutumluğu, uzunmüddətliyi ilə fərqlənir, məhsul individual xarakter daşıyır

- ☐ adətən istehsal mövsümi xarakter daşıyır və kənd təsərrüfatından çox asılıdır
- ☐ onun elmi-texniki tərəqqi əsasında öz istehsal həcmi başqa maddi istehsal sahələrinə nisbətən sürətlə artırma bilməməsi
- ☐ başqa istehsal sahələri ilə müqayisədə daha aşağı əmək məhsuldarlığının olması

146 Hansı ölkəni “dünyanın emalatxanası” adlandırılır?

- ☐ Rusiya
- ☐ Almaniya
- ☒ Böyük Britaniya
- ☐ Fransa
- ☐ ABŞ

147 Manufaktura nə zaman yaranmışdır?

- ☒ 16-cı əsrin ortalarında
- ☐ 18-ci əsrin ortalarında
- ☐ 18-ci əsrin sonlarında
- ☐ 19-cu əsrin əvvəlində
- ☐ 17-ci əsrin sonlarında

148 Xammalı maşın üsulu ilə emal edən sənaye müəssisəsi, iri maşınlı istehsal forması:

- ☐ manufaktura
- ☒ iri maşınlı sənaye
- ☐ ixtisaslaşma
- ☐ istehsalın mexanikləşdirilməsi
- ☐ sadə kapitalist kooperasiyası

149 Kapitalist istehsalının əl sənətkarlıq texnikasına əsaslanan ikinci inkişaf mərhələsi:

- ☐ sadə kapitalist kooperasiyası
- ☐ istehsalın mexanikləşdirilməsi
- ☐ iri maşınlı sənaye
- ☒ manufaktura
- ☐ ixtisaslaşma

150 Müəssisənin təşkilati-hüquqi formalarına nələr daxildir?

- ☒ məhdud məsuliyyətli müəsisə və səhmdar cəmiyyət
- ☐ dövlət müəssisəsi və xarici müəsisə
- ☐ özəl müəsisə və müştərək müəsisə
- ☐ kiçik, orta və iri müəsisələr
- ☐ istehsal, kommersiya və xidmət müəsisələri

151 Kənd təsərrüfatı məhsullarını emal edən sənaye sahələrinə hansılar aiddir?

- ☐ neft emalı və kimiya sənayesi sahələri
- ☐ maşınqayırma və tikinti materialları istehsalı sahələri
- ☒ yeyinti və yüngül sənaye sahələri
- ☐ elektroenergetika və neft-kimiya sahələri
- ☐ yeyinti və maşınqayırma sənayesi sahələri

152 Sənaye istehsalına xas olmayan xüsusiyyət hansıdır?

- ☐ bu sahədə əsas istehsal vasitəsi torpaqdır
- ☒ onun elmi-texniki tərəqqi əsasında öz istehsal həcmi digər maddi istehsal sahələrinə nisbətən sürətlə artırma bilməsi
- ☐ onun torpağın məhsuldarlığının artırılması, irriqasiya sistemlərinin tətbiqi hesabına öz istehsal həcmi digər maddi istehsal sahələrinə nisbətən sürətlə artırma bilməsi

- ☐ bu sahədə yeni texnika və texnologiyanın tətbiqi hesabına tikinti-quraşdırma işlərinin həcmının artırılması, ölkədə rabitənin keyfiyyətinin yüksəldilməsi imkanlarının mövcud olması
- ☐ onun xidmət sferasına aid olması

153 «Sənaye istehsalının iqtisadiyyatı» kursunun predmeti hansıdır?

- ☒ sənayedə iqtisadi qanunların fəaliyyəti və təzahür formalarını, bazarın tələbatlarını ödəmək məqsədilə optimal xərclə yüksək təsərrüfat nəticələrini təmin edən amilləri, sahə iqtisadiyyatının tənzimləmə qayda və vasitələrini, sahənin səmərəlilik göstəricilərini yaxşılaşdırmaq üçün onun idarə edilməsinin metod və üsullarını öyrənməkdir;
- ☐ müəssisə birlikləri, sənaye sahələri, milli iqtisadiyyatın davamlı inkişaf məsələlərinin öyrənilməsidir;
- ☐ mövcud istehsal münasibətlərinin doğurduğu obyektiv iqtisadi qanunların müəssisənin təsərrüfat fəaliyyətindəki təzahür formalarının, mövcud olan ümumi qanunauyğunluqların, tələb və təklifin səviyyəsinə təsir edən amillərin öyrənilməsidir.
- ☐ müəssisələr, onların istehsal təsərrüfat fəaliyyəti və dövlət büdcəsinin gəlirlərinin araşdırılmasıdır;
- ☐ istehsal edilən məhsulun iqtisadi təyinatı, istehlak olunan əmək cisimlərinin və tətbiq edilən əmək vasitələrinin ümumiliyi, texnoloji istehsal üsulunun mahiyyətinə görə oxşar olan müəssisələrin məcmusudur;

154 Müəssisənin təşkilati-hüquqi formalarına aid deyil

- ☐ şərikli və payçı müəssisələr
- ☒ istehsal, kommersiya və xidmət müəssisələri
- ☐ fərdi müəssisələr
- ☐ məhdud məsuliyyətli müəssisə
- ☐ səhmdar cəmiyyət

155 Müəssisənin təşkilati-hüquqi formalarına nələr daxildir?

- ☐ özəl müəssisə və müştərək müəssisə
- ☒ məhdud məsuliyyətli müəssisə və səhmdar cəmiyyət
- ☐ kiçik, orta və iri müəssisələr
- ☐ istehsal, kommersiya və xidmət müəssisələri
- ☐ dövlət müəssisəsi və xarici müəssisə

156 Azərbaycanın neft sənayesində qazmanın klassik üsulu olan zərbə üsulu ilə axırncı neft quyusu nə vaxt qazılıb?

- ☐ 1928-ci ildə
- ☒ 1930-cu ildə
- ☐ 1920-ci ildə
- ☐ 1924-cü ildə
- ☐ 1922-ci ildə

157 Vahid əmək bölgüsü nəticəsində nə baş verir?

- ☐ bütün sadalananlar
- ☒ müəssisədə yeni istehsalların yaranması üçün potensial imkanların formalaşması
- ☐ xalq təsərrüfatının iri sahələri formalaşır
- ☐ ixtisaslaşmış sahələr formalaşır
- ☐ təmərküzləşdirmə, ixtisaslaşdırma, kooperasiyalasdırma və kombinələşdirmənin yaranması

158 Sənaye nədir?

- ☐ istehsal edilən məhsulun iqtisadi təyinatı, istehlak olunan əmək cisimlərinin və tətbiq edilən əmək vasitələrinin ümumiliyi, texnoloji istehsal üsulunun mahiyyətinə görə oxşar olan müəssisələrin məcmusudur;
- ☐ sənayenin tərkib hissələrinin cəmiyyət nisbətidir.
- ☐ torpağın əsas istehsal vasitəsi olduğu sahələrinin məcmusudur.
- ☐ mülkiyyət formasından asılı olmayaraq –mənfəət alınması məqsədi ilə məhsul istehsal edən və satan, xidmətlər göstərən hüquqi şəxs kimi müstəqil təsərrüfat subyektidir;
- ☒ təbiətdən aldığı mineral və habelə kənd təsərrüfat xammalını mexaniki, termiki, kimyəvi və s. təsirlərə əsaslanan texnologiya ilə emal etməklə şəxsi istehlak və istehsal-texniki təyinatlı məhsullar istehsalı üçün fəaliyyət növdür;

159 1908-ci ildə Zaqafaziya respublikalarının əsas sənaye sahələrinin istehsal etdikləri məhsulun neçə faizə qədər Azərbaycanın payına düşürdü? 02

- ☐ 89%-ə qədər;
- ☐ 85%-ə qədər;
- ☒ 92%-ə qədər;
- ☐ 80%-ə qədər;
- ☐ 60%-ə qədər;

160 Maddi istehsal sahələrinin maddi-texniki bazalarının keyfiyyətcə yenidən qurulması işinin yerinə yetirilməsində xalq təsərrüfatının hansı sahəsi əvəzsiz rol oynayır?

- ☐ xidmət sahələri;
- ☒ sənaye.
- ☐ rabitə;
- ☐ nəqliyyat;
- ☐ kən təsərrüfatı;

161 Mövzu nişanəsi üzrə ixtisaslaşmış konkret iqtisad elmlərinə aid deyil

- ☐ marketing
- ☒ sənayenin iqtisadiyyatı
- ☐ menecment
- ☐ əməyin iqtisadiyyatı
- ☐ maliyyə

162 Sahə nişanəsi üzrə ixtisaslaşmış konkret iqtisad elmlərinə aid deyil.

- ☐ nəqliyyatın iqtisadiyyatı
- ☒ əməyin iqtisadiyyatı
- ☐ sənayenin iqtisadiyyatı
- ☐ aqrar-sənaye kompleksinin iqtisadiyyatı
- ☐ tikintinin iqtisadiyyatı

163 «Sənaye istehsalının iqtisadiyyatı» kursunun obyektı hansıdır?

- ☐ mövcud istehsal münasibətlərinin doğurduğu obyektiv iqtisadi qanunların müəssisənin təsərrüfat fəaliyyətindəki təzahür formalarının öyrənilməsi
- ☒ istehsal edilən məhsulun iqtisadi təyinatı, istehlak olunan əmək cisimlərinin və tətbiq edilən əmək vasitələrinin ümumiliyi, texnoloji istehsal üsulunun mahiyyətinə görə oxşar olan müəssisələrin məcmusunu təşkil edən sənaye sahəsi;
- ☐ sənayedə baş verən iqtisadi proseslərin qanunauyğunluqlarının öyrənilməsi;
- ☐ iqtisadi qanunların fəaliyyəti və təzahür formaları, optimal xərclə yüksək təsərrüfat nəticələrini təmin edən amillər, sahə iqtisadiyyatının tənzimləmə qayda və vasitələri;
- ☐ müəssisələrin dövlət tənzimlənməsi, məşğulluq problemləri;

164 Sadalananlardan hansı sahə əlamətlərinə aid deyil?

- ☐ sahədə istehsal olunmuş məhsulun istehlak və ya iqtisadi təyinatının olması
- ☐ kadrların özünəməxsus tərkibi
- ☒ maddi-texniki bazanın müxtəlifliyi
- ☐ emal olunmuş xammal mənbəyinin müəyyən yekəinsliyi
- ☐ müəyyən miqdarda müstəqil birtipli müəssisələrin olması

165 Hansı ölkəni dünyanın emalatxanası adlandırılır?

- ☐ ABŞ
- ☐ Rusiya
- ☐ Fransa
- ☐ Almaniya

166 Aşağıdakılardan hansı sənaye istehsalının xüsusiyyətlərinə aiddir?

- ☐ proses kapitaltutumluğu, material tutumluğu, uzunmüddətliyi ilə fərqlənir, məhsul individual xarakter daşıyır
☒ onun elmi-texniki tərəqqi əsasında öz istehsal həcmi başqa maddi istehsal sahələrinə nisbətən sürətlə artırma bilməsi
☐ əmək bölgüsünün təsiri ilə onun sahə quruluşunun dəyişməsindəki dinamizmin olmaması
☐ başqa istehsal sahələri ilə müqayisədə daha aşağı əmək məhsuldarlığının olması
☐ adətən istehsal mövsümi xarakter daşıyır və kənd təsərrüfatından çox asılıdır

167 Kapitalist istehsalının əl əməyinə əsaslanan ilkin inkişaf mərhələsi:

- ☒ sadə kapitalist kooperasiyası
☐ ixtisaslaşma
☐ istehsalın mexanikləşdirilməsi
☐ iri maşınlı sənaye
☐ manufaktura

168 Xammalı maşın üsulu ilə emal edən sənaye müəssisəsi, iri maşınlı istehsal forması:

- ☐ istehsalın mexanikləşdirilməsi
☐ ixtisaslaşma
☐ sadə kapitalist kooperasiyası
☐ manufaktura
☒ iri maşınlı sənaye

169 Sənaye ictimai istehsalın müstəqil sahəsinə nə zaman çevrildi?

- ☐ sadə kapitalist əmək kooperasiyası zamanı
☐ kəndlinin natural ev təsərrüfatı çərçivəsində
☒ sənətkarlığın kənd təsərrüfatından ayrılması prosesində
☐ ilk manufakturaların yaranması ilə
☐ iri maşınlı sənayenin inkişafı ilə

170 Manufakturadan iri maşınlı sənayeyə keçid nə zaman baş vermişdi?

- ☒ 18-ci əsrin sonlarında 19-cu əsrin əvvəllərində
☐ 20-ci əsrin əvvəllərində
☐ 16-cı əsrin ortalarında
☐ 17-ci əsrin sonu 18-ci əsrin əvvəli
☐ 18-ci əsrin ortalarında

171 Manufaktura nə zaman yaranmışdır?

- ☐ 19-cu əsrin əvvəlində
☐ 18-ci əsrin ortalarında
☐ 17-ci əsrin sonlarında
☐ 18-ci əsrin sonlarında
☒ 16-cı əsrin ortalarında

172 Kapitalist sənayesinin inkişaf mərhələlərinin düzgün ardıcılığını göstərin

- ☐ manufaktura; iri maşınlı sənayesi; sadə kapitalist kooperasiyası
☐ iri maşınlı sənayesi; sadə kapitalist kooperasiyası; manufaktura
☐ manufaktura; sadə kapitalist kooperasiyası; iri maşınlı sənayesi
☒ sadə kapitalist kooperasiyası; manufaktura; iri maşın sənayesi
☐ sadə kapitalist kooperasiyası; iri maşın sənayesi; manufaktura

173 Maddi istehsalın ən böyük və çoxşaxəli sahəsi:

- ☒ sənaye
- ☐ xidmət sferası
- ☐ tikinti
- ☐ maşınqayırma
- ☐ kənd təsərrüfatı

174 Kənd təsərrüfatı məhsullarını emal edən sənaye sahələrinə hansılar aiddir?

- ☐ maşınqayırma və tikinti materialları istehsalı sahələri
- ☐ yeyinti və maşınqayırma sənayesi sahələri
- ☐ elektroenergetika və neft-kimiya sahələri
- ☒ yeyinti və yüngül sənaye sahələri
- ☐ neft emalı və kimiya sənayesi sahələri

175 Sənaye istehsalına xas olmayan xüsusiyyət hansıdır?

- ☐ bu sahədə yeni texnika və texnologiyaların tətbiqi hesabına tikinti-quraşdırma işlərinin həcmi artırılması, ölkədə rabitənin keyfiyyətinin yüksəldilməsi imkanlarının mövcud olması
- ☐ onun xidmət sferasına aid olması
- ☒ onun elmi-texniki tərəqqi əsasında öz istehsal həcmi digər maddi istehsal sahələrinə nisbətən sürətlə artırılması
- ☐ onun torpağın məhsuldarlığının artırılması, irriqasiya sistemlərinin tətbiqi hesabına öz istehsal həcmi digər maddi istehsal sahələrinə nisbətən sürətlə artırılması
- ☐ bu sahədə əsas istehsal vasitəsi torpaqdır

176 Sənaye istehsalının iqtisadiyyatı kursunun predmeti hansıdır?

- ☐ mövcud istehsal münasibətlərinin doğurduğu obyektiv iqtisadi qanunların müəssisənin təsərrüfat fəaliyyətindəki təzahür formalarının, mövcud olan ümumi qanunauyğunluqların, tələb və təklifin səviyyəsinə təsir edən amillərin öyrənilməsidir.
- ☒ sənayedə iqtisadi qanunların fəaliyyəti və təzahür formalarını, bazarın tələbatlarını ödəmək məqsədilə optimal xərclə yüksək təsərrüfat nəticələrini təmin edən amilləri, sahə iqtisadiyyatının tənzimləmə qayda və vasitələrini, sahənin səmərəlilik göstəricilərini yaxşılaşdırmaq üçün onun idarə edilməsinin metod və üsullarını öyrənməkdir;
- ☐ istehsal edilən məhsulun iqtisadi təyinatı, istehlak olunan əmək cisimlərinin və tətbiq edilən əmək vasitələrinin ümumiliyi, texnoloji istehsal üsulunun mahiyyətinə görə oxşar olan müəssisələrin məcmusudur;
- ☐ müəssisə birlikləri, sənaye sahələri, milli iqtisadiyyatın davamlı inkişaf məsələlərinin öyrənilməsidir;
- ☐ müəssisələr, onların istehsal təsərrüfat fəaliyyəti və dövlət büdcəsinin gəlirlərinin araşdırılmasıdır;

177 Müəssisənin təşkilati-hüquqi formalarına aid deyil

- ☐ məhdud məsuliyyətli müəssisə;
- ☒ kiçik, orta və iri müəssisələr;
- ☐ səhmdar cəmiyyət;
- ☐ şərikli və payçı müəssisələr;
- ☐ şərikli müəssisələr;

178 Məhsulun istehsalı və reallaşdırılması xərcləri planda:

- ☐ ayrı-ayrı məhsul növlərinin istehsalı üzrə natural və dəyər ifadəsində tapşırıqlar nəzərdə tutulur;
- ☐ müəssisənin pul mədaxili və məxaricini, büdcə, bank və digər subyektlərlə hesablaşmaları əks etdirir;
- ☒ planda reallaşdırılan və əmtəəlik məhsulun maya dəyəri, ayrı-ayrı məhsulların maya dəyəri üzrə tapşırıqlar öz əksini tapır;
- ☐ müəssisənin inkişaf planının məkan və zaman baxımından konkretləşdirilməsinə yönəldilmiş tədbirlər sistemini özündə əks etdirir.
- ☐ işçilərin zəruri sayı, əmək haqqı fondunun həcmi müəyyən olunur, əmək məhsuldarlığının artırılması, kadrların hazırlanması və yenidən hazırlanması üzrə tapşırıqlar öz əksini tapır;

179 Sənayenin planlaşdırılmasında hansı metodlardan istifadə olunur?

- ☐ iqtisadi metodu;

- ☐ təcrübi-eksperimental metodu;
- ☐ təşkilati metodu;
- ☒ ekspert qiymətləndirmə metodu.
- ☐ inzibati metodu;

180 Sənayenin planlaşdırılmasında hansı metodlardan istifadə olunur?

- ☐ inzibati metodu;
- ☐ təcrübi-eksperimental metodu;
- ☐ analitik-hesablama metodu;
- ☒ balans metodu;
- ☐ iqtisadi metodu;

181 İndikativ planlaşdırmanın hansı funksiyası sosial-iqtisadi inkişafın proqnozlaşdırılmasından ibarətdir?

- ☐ məlumatverici;
- ☐ tənzimləyici;
- ☐ operativ;
- ☒ strateji;
- ☐ təshihedici;

182 İndikativ planlaşdırmanın hansı funksiyası istehsalın iqtisadi cəhətini qiymətləndirmək, təhlil etmək, ümumiləşdirmək üçün meyar və göstəricilər sisteminin işlənilib hazırlanması işini icra edir?

- ☐ məlumatverici;
- ☐ operativ;
- ☐ strateji;
- ☒ təshihedici;
- ☐ tənzimləyici;

183 İdarəetmə funksiyası dedikdə nə başa düşülür?

- ☐ idarəetmə məqsədlərinin və metodlarının məcmusu başa düşülür;
- ☐ idarəetmə vəzifələrinin və metodlarının məcmusu başa düşülür;
- ☐ idarəetmə məqsədlərinin və istehsalın təşkili prinsiplərinin məcmusu başa düşülür;
- ☒ idarəetmə vəzifələrini yerinə yetirmək üsulları və vasitələrinin məcmusu başa düşülür.
- ☐ idarəetmə məqsədlərinin və vəzifələrinin məcmusu başa düşülür;

184 Aşağıdakılardan hansı idarəetmənin sosial-psixoloji metodunun təsir vasitələrinə aid deyil?

- ☐ əxlaq normaları və tərbiyəvi motivlər;
- ☐ müəssisədə istehsalat mədəniyyətinin yüksəldilməsi;
- ☐ işçilərin əməyə maraqlarının və yaradıcılıq təşəbbüslərinin artırılması;
- ☒ əməyin normalaşdırılması.
- ☐ işçi heyətinin təsərrüfat fəaliyyətinə və onun təşkilinə təsiri;

185 İdarəetmə prosesi nədir?

- ☐ işçilərin peşə-ixtisas tərkibinin müəyyənəşdirilməsi, əmək məhsuldarlığına təsir edən amillərin araşdırılması, istehsalın avtomatlaşdırılması və mexanikləşdirilməsi kimi ardıcıl əməliyyatların məcmusu başa düşülür;
- ☐ müəssisənin qarşısında qoyulmuş sosial-iqtisadi məqsədlərə nail olmanın yolları və metodlarını müəyyənəşdirilməsi, istehsalın avtomatlaşdırılması və mexanikləşdirilməsi başa düşülür;
- ☐ rəhbər kadrların və mütəxəssislərin seçilməsi və yerləşdirilməsi, onların əməyinin təşkili, əməyin iyerarxiyası və funksional bölgüsünün formalaşması, idarəetmə orqanları aparatının quruluşunun müəyyənəşdirilməsi və işçilərin sayının müəyyən olunması, müəssisənin fəaliyyətini tənzimləyən qanunların qəbul edilməsi kimi əməliyyatlar kompleksi başa düşülür;
- ☒ idarə olunan obyektin qarşısında duran vəzifələrin müəyyən edilmiş müddətə və ehtiyatlardan səmərəli istifadə etməklə yerinə yetirilməsinə yönəldilmiş idarəetmə qərarlarının əsaslandırılması, qəbul edilməsi və icrasının təşkili məqsədilə qarşılıqlı əlaqədə və müəyyən ardıcılıqla yerinə yetirilən müxtəlif xarakterli əmək və maşın əməliyyatlarının kompleksi kimi başa düşülür;

- ☐ gələcək—də həyata keçiriləcək fəaliyyətin parametrlərinin müəyyən edilməsi, qarşıya qoyulmuş məqsədlərə nail olmaq üçün la—yi—hələrin hazırlanması, müəssisələrin yaradılması proseslərinin məcmusu başa düşülür;

186 Sənayenin istehsal proqramının göstəricilər sisteminə nələr aiddir?

- ☐ işçilərin sayı, məhsul nomenklaturası, keyfiyyəti, qiyməti və maya dəyəri
☐ rəqiblərin illik dövriyyəsi, əmək haqqı fondu, işçi heyətinin sayı və əmək məhsuldarlığı
☐ rəqiblərin istehsal gücü, bazardakı məhsulların keyfiyyəti, əmək məhsuldarlığı
☒ ümumi məhsul, əmtəəlik məhsulun həcmi, realizə olunmuş məhsul
☐ mövcud və potensial istehsal gücü, faktiki və potensial satış həcmi

187 Aşağıdakılardan hansı müəssisənin inkişaf planının bölmələrinə aid deyil?

- ☐ əmək kollektivinin sosial inkişaf planı.
☐ əmək haqqı və kadrlar planı;
☐ investisiya və yeni texnikanın tətbiqi planı;
☒ sığorta işinin planı;
☐ məhsulun istehsalı və reallaşdırılması planı;

188 Sənaye müəssisələrində elmi cəhətdən əsaslandırılmış normaların işlənib hazırlanmasında hansı metodlardan istifadə olunur?

- ☐ təcrübi-eksperimental və inzibati metodlar;
☐ təcrübi-eksperimental və təşkilati metodlar;
☐ analitik-hesablama və iqtisadi metodlar;
☒ analitik-hesablama və təcrübi-eksperimental;
☐ iqtisadi və tənzimləyici metodlar;

189 İdarəetmə metodu dedikdə nə başa düşülür?

- ☐ idarəetmə vəzifələrini yerinə yetir—mək üsul—ları və vasitələrinin məcmusu başa düşülür.
☐ idarəetmə məqsədlərinin və vəzifələrinin məcmusu başa düşülür;
☐ idarəetmə məqsədlərinin və istehsalın təşkili prinsiplərinin məcmusu başa düşülür
☒ idarəetmə funksiyasını reallaşdırmaq üçün tətbiq edilən üsul, fond və fondlar sistemi başa düşülür;
☐ idarəetmə məqsədlərinin və metodlarının məcmusu başa düşülür;

190 Menecment nədir?

- ☐ menecment texnikanın idarə edilməsi prosesini əhatə edir;
☐ menecment komplekslərin iqtisadiyyatının idarə edilməsi prosesini əhatə edir;
☐ menecment ölkə iqtisadiyyatının idarə edilməsi prosesini əhatə edir;
☒ menecment iqtisadiyyatın idarə edilməsinin bir hissəsi olmaqla, yalnız müəssisə miqyasındakı hadisə və prosesləri əhatə edir;
☐ menecment idarəetmə anlayışından geniş mənada işlənir və milli iqtisadiyyatın idarə edilməsi prosesini əhatə edir;

191 Aşağıdakılardan hansı idarəetmənin inzibati metodun təsir vasitələrinə aid edilmir?

- ☐ qay—da;
☒ əxlaq normaları;
☐ normativlər;
☐ qərar.
☐ mütləq səmərəlilik göstərişləri;

192 Bunlardan hansı idarəetmənin iqtisadi metodunun mexanizminə aid olunmur?

- ☐ gəlir və mən—fəət;
☒ təlimat;
☐ əmək haqqı.
☐ qiymət;

☐ vergi;

193 Sənaye müəssisələrində menecmentin hansı prinsipinə görə idarəçilik ierarxiyasında bütün bölmə və fiziki şəxslər öz hüquq hədlərini aşmadan onlara tapşırılmış vəzifələrini yerinə yetirmək işində tam məsuliyyət daşımalıdırlar?

- ☐ idarəetmənin demokratikləşdirilməsi prinsipi;
- ☒ idarəçilikdə hüquq, vəzifə və məsuliyyətin uzlaşdırılması prinsipi;
- ☐ idarəçilikdə məsuliyyətin uzlaşdırılması prinsipi.
- ☐ idarəçilikdə ahəngdarlıq prinsipi;
- ☐ idarəçilikdə mərkəzləşdirmə və qeyri mərkəzləşdirmə formalarının optimal uzlaşdırılması prinsipi;

194 Bunlardan hansı sənaye müəssisəsinin idarəetmə mexanizminə aid olunmur?

- ☐ məlumatlar və onların işlənmə üsulları.
- ☒ istehsal fəaliyyətinin lisenziyalasdırılması;
- ☐ idarəetmə prinsipləri və funksiyaları;
- ☐ idarəetmənin funksional quruluşu;
- ☐ iqtisadi və hüquqi qanunlar və məhdudiyyətlər;

195 Fondverimi göstəricisinin səviyyəsinin artırılması tapşırıqları müəssisənin inkişaf planının hansı bölməsinə aiddir

- ☐ məhsulun istehsalı və reallaşdırılması planı
- ☐ məhsulun istehsalı və reallaşdırılması xərcləri planı;
- ☐ investisiya və yeni texnikanın tətbiqi planı.
- ☒ istehsalın iqtisadi səmərəliliyinin yüksəldilməsi planı
- ☐ maliyyə planı;

196 İstehsal proqramması hansı amillərlə əsaslandırılır?

- ☐ məhsulun maya dəyəri, işçilərin əmək haqqı, əsas fondların texniki səviyyəsi, alınacaq materialların keyfiyyəti
- ☒ istehsal ediləcək məhsula bazardakı tələbin həcmi, istehsal güclərindən istifadə səviyyəsi, yeni istehsal güclərinin işə salınması və əsaslı tikinti işləri üzrə nəzərdə tutulan tədbirlər.
- ☐ istehsal ediləcək məhsulun maya dəyəri, işçilərin əmək haqqı, əsas fondların quruluşu
- ☐ müəssisənin istehsal gücü, maddi-texniki təminat səviyyəsi, beynəlxalq əlaqələri, innovasiya fəaliyyəti, idarəetmə işçilərinin sayı
- ☐ istehsal meydançalarının sahəsi, alınacaq xammalın həcmi, cəlb ediləcək kreditlərin məbləği,

197 Əmtəəlik məhsula daxil edilmir:

- ☐ ilin əvvəli və axırı üçün pulu ödənilməyən satılmış məhsul;
- ☐ plan ilinin axırı üçün hazır məhsul qalığı
- ☒ bitməmiş istehsal qalığının dəyişməsi.
- ☐ reallaşdırılmış məhsul;
- ☐ plan ilinin əvvəli üçün hazır məhsul qalığı;

198 Biznes-plan nədir?

- ☐ Ədliyyə Nazirliyi, Vergilər və Maliyyə Nazirliyi tərəfindən tələb edilən zəmanət xarakterli sənədlərdir
- ☒ mənfəət əldə etməsinə nail olmaq üçün istehsal sahibkarlığına yerinə yetirməli olduğu tədbirlər sistemidir
- ☐ direktiv plandır
- ☐ müəssisələrə öz fəaliyyətində nəzərə almalı olduqları məsələlər haqqında dövlət tərəfindən verilən sənəddir
- ☐ konsaltinq firmaları tərəfindən bütün sənaye müəssisələrinə sifarişsiz və ödənişsiz olaraq tərtib olunub verilən sənədlər toplusudur

199 Elmi-texniki tərəqqinin planlaşdırılmasında planlaşdırmanın hansı metodu geniş tətbiq olunur?

- ☐ şəbəkə metodu
- ☒ proqram məqsədli metod

- ☐ balans metodu
- ☐ normativ metod
- ☐ qrafik metodu

200 Sənayenin istehsal proqrammasının resurs təminatını müəyyən etmək və əsaslandırmaq üçün istifadə olunan keyfiyyət göstəricilərinə aşağıdakılardan hansı aid deyil?

- ☐ əmək məhsuldarlığı;
- ☐ rentabellik səviyyəsi;
- ☐ materialtutumu göstəricisi;
- ☐ fondverimi göstəricisi;
- ☒ mənfəətin kütləsi.

201 Aşağıdakılardan hansı menecmentin prinsiplərinə aiddir?

- ☐ idarəçilikdə məsuliyyətin uzlaşdırılması prinsipi.
- ☒ idarəçilikdə hüquq, vəzifə və məsuliyyətin uzlaşdırılması prinsipi;
- ☐ idarəçilikdə hüquq prinsipi;
- ☐ idarəçilikdə birqərarlıq prinsipi;
- ☐ idarəçilikdə ahəngdarlıq prinsipi;

202 Aşağıdakılardan hansı menecmentin prinsiplərinə aiddir?

- ☐ paralellik prinsipi.
- ☐ ahəngdarlıq prinsipi;
- ☒ idarəçilikdə mərkəzləşdirmə və qeyri mərkəzləşdirmə formalarının optimal uzlaşdırılması prinsipi;
- ☐ avtomatlaşdırma və mexanikləşdirmə prinsipi;
- ☐ düzxətlik prinsipi;

203 İstehsal proqramında:

- ☐ planda reallaşdırılan və əmtəəlik məhsulun maya dəyəri, ayrı-ayrı məhsulların maya dəyəri üzrə tapşırıqlar öz əksini tapır;
- ☒ ayrı-ayrı məhsul növlərinin istehsalı üzrə natural və dəyər ifadəsində tapşırıqlar nəzərdə tutulur;
- ☐ müəssisənin inkişaf planının məkan və zaman baxımından konkretləşdirilməsinə yönəldilmiş tədbirlər sistemini özündə əks etdirir
- ☐ müəssisənin pul mədaxili və məxaricini, büdcə, bank və digər subyektlərlə hesablaşmaları əks etdirir;
- ☐ işçilərin zəruri sayı, əmək haqqı fondunun həjmi müəyyən olunur, əmək məhsuldarlığının artırılması, kadrların hazırlanması və yenidən hazırlanması üzrə tapşırıqlar öz əksini tapır;

204 Proqnoz nədir?

- ☐ istehsal müəssisəsinin öz gücünü və bazarda baş verən tələb və təklifi tam şəkildə hesablayaraq, öz qarşısına elmi əsas olan məqsəd qoyub və buna məqsədə nail olma mərhələlərini müəyyənləşdirməklə onların nə vaxt və necə yerinə yetirilməsinin sənədləşdirilməsidir;
- ☒ perspektiv dövr üçün iqtisadi inkişaf və sosial tərəqqinin əsas problemlərinin həlli yollarına, üstünlük veriləcək sahələrin inkişaf istiqamətlərinə, strateji məqsədlərə nail olmaq üçün qarşıya qoyulan vəzifələrin yerinə yetirilməsinə dair elmi cəhətdən əsaslandırılmış təsəvvür, mülahizə və tövsiyələrin məcmusudur;
- ☐ idarə olunan obyektin qarşısında duran vəzifələrin müəyyən edilmiş müddətə və ehtiyatlardan səmərəli istifadə etməklə yerinə yetirilməsinə yönəldilmiş idarəetmə qərarlarının əsaslandırılması, qəbul edilməsi və icrasının təşkili məqsədilə qarşılıqlı əlaqədə və müəyyən ardıcılıqla yerinə yetirilən müxtəlif xarakterli əmək və maşın əməliyyatlarının məcmusudur;
- ☐ yalnız sənaye müəssisələrinə aid olan idarəetmə funksiyası olmaqla, sexlərin istehsal etməli olduğu məhsulların adları və natural göstəricilərinin məcmusudur;

205 Proqram nədir?

- ☐ məqsədlərin müəyyən edilməsi, problemin təhlili, proqnozlaşdırma, alternativ variantların müəyyən olunması, qəbul edilmiş qərarların qiymətləndirilməsi, investisiya qoyuluşlarının həyata keçirilməsi mərhələlərini əhatə edən fəaliyyət növüdür.
- ☒ dövlət və təsərrüfat subyektləri tərəfindən müəyyən dövrlər ərzində icrası nəzərdə tutulan təsərrüfat tədbirləri üzrə məqsəd və vəzifələrin məcmusudur;

- ☐ proqramda öz əksini tapan tədbirlərin rəvan, bir qaydada realizə olunması məqsədilə həyata keçirilməsi nəzərdə tutulan konkret və kompleks tədbirlər sistemidir;
- ☐ elmi cəhətdən formalaşdırılan biliklər sistemi və habelə ictimai həyatın bütün sahələrinin şüurlu nizamlanmasına yönəldilmiş fəaliyyət növüdür;
- ☐ strateji məqsədlərə nail olmaq üçün qarşıya qoyulan vəzifələrin yerinə yetirilməsinə dair elmi cəhətdən əsaslandırılmış təsəvvür, mülahizə və tövsiyələrin məcmusudur;

206 Plan nədir?

- ☐ müəssisənin inkişafı üçün zəruri olan sənədlərin məjmusudur;
- ☒ məqsədi, məzmunu, həcmi, metodları, ardıcılığı, icra olunma vaxtı göstərməklə müəyyən bir dövr üçün yerinə yetirilməsi nəzərdə tutulan iş və tapşırıqların məcmusunu özündə əks etdirən sənəddir;
- ☐ perspektiv dövr üçün iqtisadi inkişaf və sosial tərəqqinin əsas problemlərinin həlli yollarına, strateji məqsədlərə nail olmaq üçün qarşıya qoyulan vəzifələrin yerinə yetirilməsinə dair elmi cəhətdən əsaslandırılmış təsəvvür, mülahizə və tövsiyələrin məcmusudur.
- ☐ dövlət və təsərrüfat subyektləri tərəfindən müəyyən dövrlərdə icrası nəzərdə tutulan təsərrüfat tədbirləri üzrə məqsəd və vəzifələrin, icra sənədlərinin məcmusudur;
- ☐ uzun müddət üçün müəyyən edilmiş, rəqabət üstünlüklərinin və səmərəliliyin artırılması əsasında stabil iqtisadi göstəricilərə və bu göstəricilərin artımına nail olmağa imkan verən istiqamətlərin, fəaliyyət qaydaları və normalarının, idarəetmə funksiyalarının məcmusudur;

207 Əmək məhsuldarlığı hansı istehsal amilindən istifadənin səmərəliliyini xarakterizə edir?

- ☒ əmək (iş qüvvəsi)
- ☐ torpaq
- ☐ xammal
- ☐ sahibkarlıq qabiliyyəti
- ☐ kapital

208 Səmərəlilik göstəricisi hansıdır?

- ☐ istehsala sərf olunan məsrəflər;
- ☐ milli gəlir
- ☐ səmərə;
- ☒ səmərənin onun əldə edilməsinə çəkilən xərclərə nisbəti;
- ☐ ümumi milli məhsul.

209 İqtisadi səmərə nədir?

- ☐ ölkə iqtisadiyyatında, iqtisadiyyatın ayrı-ayrı sahələrində və ya ayrılıqda hər bir müəssisədə müəyyən dövr ərzində əsas fəaliyyətilə əlaqədar çəkilən xərclərin cəmi;
- ☐ ölkə iqtisadiyyatında, iqtisadiyyatın ayrı-ayrı sahələrində və ya ayrılıqda hər bir müəssisədə müəyyən dövr ərzində fəaliyyətə cəlb edilən resursların dəyər ifadəsində cəmi;
- ☒ ölkə iqtisadiyyatının, iqtisadiyyatın ayrı-ayrı sahələrinin və ya ayrılıqda hər bir müəssisənin müəyyən dövr ərzində fəaliyyətindən alınan mütləq ölçüdə iqtisadi nəticə;
- ☐ ölkə iqtisadiyyatının hər bir sahəsində və ya ayrılıqda hər bir müəssisədə il ərzində həyata keçirilən fəaliyyətlərin sayı.
- ☐ ölkə iqtisadiyyatının, iqtisadiyyatın ayrı-ayrı sahələrinin və ya ayrılıqda hər bir müəssisənin müəyyən dövr ərzində fəaliyyətindən əldə edilən nisbi ölçüdə iqtisadi nəticə;

210 Elektrikləşdirilmənin səviyyə göstəriciləri:

- ☐ fondla silahlanma
- ☒ əməyin elektrikle silahlandırılması
- ☐ enerji vermə
- ☐ enerji tutumlu
- ☐ istehsalın elektrikləşdirilməsi əmsalı

211 Əgər mexanikləşdirmə üsulu ilə yerinə yetirilmiş məhsul həcmi 60 min man., məhsulun ümumi həcmi 90 min man, maşınlı istehsalda məşğul işçilərin sayı 20 nəfər, ümumi işçilərin sayı 70 nəfər, istehsalın mexanikləşdirmə üsulunda məşğul 35 norma/saat, ümumi əmək xərci 70 norma/saat olarsa, əməyin mexanikləşdirilmə səviyyəsini hesablayın

- ☐ 0.5
☒ 0.3
☐ 0.67
☐ 1.5
☐ 3.5

212 Verilənlərdən istifadə etməklə istehsalın elektrifikasişmə əmsalını hesablayın: işçilərin sayı – 400 nəfər, elektrik mühərriklərinin gücü – 600 kVt/s, quraşdırılmış enerji avadanlıqlarının sayı – 800 ədəd, ümumi avadanlıqların sayı – 1600 ədəd

- ☐ 3.5
☒ 0.4
☐ 1.5
☐ 0.7
☐ 2.0

213 Aşağıdakılardan hansı elmi-texniki inqilabın əlamətlərinə aid deyil?

- ☐ elmlə praktikanın ənənəvi nisbətlərinin dəyişməsi
☒ avtomatlaşdırma
☐ elmi tədqiqatların ənənəvi üsullarla yerinə yetirilməsi
☐ elmi informasiyanın yeni üsullarla işlənməsi
☐ elmin məhsuldar qüvvələrinin ünsürünə çevrilməsi

214 Elmi-texniki inqilabın əlamətləri hansılardır?

- ☐ elmin yüksək inkişafı, dünyada baş verən böhranlar, elmlə praktikanın ənənəvi nisbətlərinin dəyişməsi, yeni texnoloqiyaaların kəşf olunması, elmi informasiyanın yeni üsullarla işlənməsi
☐ istehsalın təmərküzləşməsi, elmin yüksək inkişafı, dünyada baş vermiş sənaye inqilabları, elmlə praktikanın ənənəvi nisbətlərinin dəyişməsi, elmi informasiyanın yeni üsullarla işlənməsi
☒ avtomatlaşdırma, elmin məhsuldar qüvvələrinin ünsürünə çevrilməsi, dünyada baş vermiş sənaye inqilabları, elmlə praktikanın ənənəvi nisbətlərinin dəyişməsi, elmi informasiyanın yeni üsullarla işlənməsi
☐ elmi mərkəzlərin yaradılması, istehsalın kombinəlaşması, elmin məhsuldar qüvvələrinin ünsürünə çevrilməsi, elmi ideyaların istehsalda tətbiq müddətinin azalması, elmlə praktikanın ənənəvi nisbətlərinin dəyişməsi
☐ avtomatlaşdırma, elmin yüksək inkişafı, istehsalın ixtisaslaşdırılması, sənaye mərkəzlərinin yaranması, elmlə praktikanın ənənəvi nisbətlərinin dəyişməsi, yeni texnoloqiyaaların kəşf olunması

215 Sənaye müəssisələrində məhsuldarlıq əmsalı necə hesablanır?

- ☐ ən aşağı məhsuldarlığı olan universal dəzgahda hazırlanan hissənin əməktutumunun onun (hissənin) fəaliyyətdə olan dəzgah üçün əməktutumu ilə hasili kimi;
☒ ən aşağı məhsuldarlığı olan universal dəzgahda hazırlanan hissənin əməktutumunun onun (hissənin) fəaliyyətdə olan dəzgah üçün əməktutumuna nisbəti kimi;
☐ ən aşağı məhsuldarlığı olan universal dəzgahla fəhlələrin sayının hasili kimi;
☐ ən aşağı məhsuldarlığı olan universal dəzgahda hazırlanan hissənin əməktutumunun onun (hissənin) fəaliyyətdə olan dəzgah üçün əməktutumu ilə fərqi kimi;
☐ ən aşağı məhsuldarlığı olan universal dəzgahda hazırlanan hissənin əməktutumunun onun (hissənin) fəaliyyətdə olan dəzgah üçün əməktutumu ilə cəmi kimi;

216 Məhsul vahidinin istehsalına “gətirilmiş xərclər”in illik məbləği necə hesablanır?

- ☐ əsas fondlara əsaslı vəsait qoyuluşunun həcmi ilə məhsul vahidinin maya dəyərinin cəminin əsaslı vəsait qoyuluşunun normativ səmərəlilik əmsalına nisbəti kimi;
☒ əsas fondlara əsaslı vəsait qoyuluşunun həcmi ilə əsaslı vəsait qoyuluşunun normativ səmərəlilik əmsalının hasili ilə məhsul vahidinin maya dəyərinin cəmi kimi;
☐ əsas fondlara əsaslı vəsait qoyuluşunun həcmi ilə əsaslı vəsait qoyuluşunun normativ səmərəlilik əmsalının hasili kimi;
☐ əsas fondlara əsaslı vəsait qoyuluşunun həcmi ilə məhsul vahidinin maya dəyərinin cəmi kimi;
☐ əsaslı vəsait qoyuluşunun normativ səmərəlilik əmsalı ilə məhsul vahidinin maya dəyərinin hasili kimi;

217 Əməyin mexanikləşdirmə səviyyəsi göstəricisi necə hesablanır?

- ☐ fəhlələrin ümumi sayı ilə əməyi mexanikləşdirilmiş fəhlələrin sayının cəmi kimi;
- ☒ əməyi mexanikləşdirilmiş fəhlələrin sayının fəhlələrin ümumi sayına nisbəti kimi;
- ☐ fəhlələrin ümumi sayından əməyi mexanikləşdirilmiş fəhlələrin sayının çıxmaqla;
- ☐ əməyi mexanikləşdirilmiş fəhlələrin sayının fəhlələrin ümumi sayına vurmaqla;
- ☐ fəhlələrin ümumi sayının əməyi mexanikləşdirilmiş fəhlələrin sayına nisbəti

218 Aşağıdakı variantlardan hansı ən səmərəli variantdır?

- ☐ məhsul vahidinin istehsalına “gətirilmiş xərclər”in illik məbləği 2000 mln. man
- ☒ məhsul vahidinin istehsalına “gətirilmiş xərclər”in illik məbləği 1600 mln. man
- ☐ məhsul vahidinin istehsalına “gətirilmiş xərclər”in illik məbləği 1650 mln. man
- ☐ məhsul vahidinin istehsalına “gətirilmiş xərclər”in illik məbləği 1800 mln. man
- ☐ məhsul vahidinin istehsalına “gətirilmiş xərclər”in illik məbləği 2200 mln. man

219 Elmi-texniki potensial nədir?

- ☐ elmiidarəetmə təşkilatlarının və maliyyə resurslarının məcmusudur;
- ☐ sənaye müəssisələrinin kadrlarının məcmusudur;
- ☐ elmi məlumatlar toplusu və istehsal elementlərinin məcmusudur;
- ☒ elmin maddi-texniki bazası, elmi kadrlar, elmi məlumatlar toplusu və elmiidarəetmə təşkilatlarının məcmusudur;
- ☐ elmi məlumatlar toplusu və istehsal amillərinin məcmusudur;

220 Elmi-texniki inqilabın üçüncü əlaməti hansıdır?

- ☐ insanın bədən üzvləri imkanlarından qırağa çıxması, texnoloji sürətin artması, bilavasitə idarəetmənin qeyri-mümkün olması, idarəetmə üçün lazım olan informasiya axınının sürətlə artması və yeni xarakteri və sairədir.
- ☒ elmi ideyaların istehsalda tətbiq müddətinin getdikcə azalmasıdır;
- ☐ elmi informasiyanın yeni üsullarla toplanması, işlənməsi, saxlanması, məqsəduyğun formada səmərəli istifadə olunması və elmi idarəetmənin həmin informasiya əsasında qurulmasıdır;
- ☐ elmi biliyin nəzəri və eksperimental hissələrinin, elmlə praktikanın əənəvi nisbətlərinin dəyişməsidir;
- ☐ “elm-texnika-istehsal” sistemi ünsürlərinin qarşılıqlı təsiri sayəsində elmin bilavasitə məhsuldar qüvvələrin ünsürünə çevrilməsidir;

221 İnkubasiya dövrü nədir?

- ☐ istehsal tsiklinin bir hissəsidir.
- ☐ elmi ideyaların istehsalda tətbiq müddətinin getdikcə azalmasıdır;
- ☒ elmi ideyanın söylənməsindən tətbiqinə qədər olan müddətdir;
- ☐ elmi ideyanın söylənməsindən sınaqdan keçirilməsinə qədər olan müddətdir;
- ☐ xammal-materialın üzərində texnoloji əməliyyatların həyata keçirilməsi müddətidir;

222 Hansı ifadə düz deyil?

- ☐ ETT- innovasiya proseslərini gücləndirir
- ☒ ETT - infilyasiyanı aşağı salan amildir
- ☐ ETT - dinamik sosial-iqtisadi inkişafı təmin edir
- ☐ ETT - istehsal tullantılarından istifadəyə imkan yaradır
- ☐ ETT - məhsulun rəqabət qabiliyyətliyini yüksəldir

223 Elmi-texniki tərəqqi nədir?

- ☐ əmək vasitələrinin, texnoloji proseslərin təkmilləşdirilməsi, əmək cisimlərinin keyfiyyətcə yaxşılaşdırılması, əhalinin sosial rifahının yüksəldilməsi, mövcud tələbatın ödənilməsi üzrə fasiləsiz və qanunauyğun prosesdir;
- ☒ əmək vasitələrinin, texnoloji proseslərin təkmilləşdirilməsi, əmək cisimlərinin keyfiyyətcə yaxşılaşdırılması, iqtisadi cəhətdən daha sərfəli xammal, material, enerji növlərinin yaradılması və istehsalata tətbiqi, əməyin təşkilinin və istehsalın idarə olunmasının təkmilləşdirilməsi üzrə fasiləsiz və qanunauyğun prosesdir;
- ☐ işçi heyətinin təhsil və onların əməyinin texnika ilə silahlanma səviyyələrinin yüksəldilməsi, əmək məhsuldarlığının artırılması, əmək haqqının yüksəldilməsi, istehsal edilən məhsulların keyfiyyətcə yaxşılaşdırılması üzrə fasiləsiz və qanunauyğun prosesdir;
- ☐ torpağın yaxşılaşdırılması, əmək məhsuldarlığının artırılması, əmək haqqının yüksəldilməsi, istehsal edilən məhsulların keyfiyyətcə yaxşılaşdırılması üzrə fasiləsiz və qanunauyğun prosesdir;

- ☐ əmək vasitələrinin, texnoloji proseslərin təkmilləşdirilməsi, torpağın yaxşılaşdırılması, əmək cisimlərinin keyfiyyətə yaxşılaşdırılması, əhəlinin sosial rifahının yüksəldilməsi, mövcud tələbatın ödənilməsi üzrə fasiləsiz və qanunauyğun prosesdir;

224 İstehsalın mexanikləşdirmə səviyyəsi göstəriciləri:

- ☐ istehsalın, əməyin, idarəmənin mexanikləşdirilməsi əmsalı
☒ istehsalın, əməyin və işlərin mexanikləşdirilməsi əmsalı
☐ əməyin, planlaşmanın, idarəetmənin mexanikləşdirilməsi əmsalı
☐ məhsulun, istehsalın, idarəetmənin mexanikləşdirilməsi əmsalı
☐ məhsulun, əməyin, işlərin mexanikləşdirilməsi əmsalı

225 Aşağıdakılardan hansı kimyəvi metodlara aid deyil?

- ☐ kiristallaşdırma
☒ süzmə
☐ ekstraksiya
☐ rektifikasiya
☐ çökdürmə

226 Sənaye müəssisəsində fəhlələrin ümumi sayı 400 nəfər, əməyi mexanikləşdirilmiş fəhlələrin sayı isə 250 nəfər olarsa onda müəssisədə əməyin mexanikləşdirmə səviyyəsi nə qədər olar?

- ☐ 0.825
☒ 0.625
☐ 1.6
☐ 0.652
☐ 1.62

227 Elmi-texniki potensiala aid edilmir:

- ☐ elmi sferanın təşkilati-idarəetmə strukturu
☒ nəqliyyat vasitələri
☐ elmin maddi-texniki bazası
☐ elmi kadrlar
☐ informasiya

228 Elm – texnika – istehsal sistemində əsas həlqə nə sayılır?

- ☐ texnika
☒ elm
☐ innovasiya
☐ istehsal
☐ texnologiya

229 ETT hansı formaları mövcuddur?

- ☐ elmi-texniki və operativ istehsal
☒ təkamül və inqilab
☐ istehsal və qeyri-istehsal
☐ daxili və xarici
☐ mütərəqqi və tənəzzül

230 ETT müəyyən edən sahə:

- ☐ kimya sənayesi, neft sənayesi, elektroenergetika
☒ maşınqayırma, kimya sənayesi, elektroenergetika
☐ maşınqayırma, metallurgiya, kimya sənayesi
☐ neft sənayesi, maşınqayırma, elektroenergetika
☐ elektroenergetika, kimya sənayesi, yeyinti sənayesi

231 Sənayenin hansı sahəsində müasir yüksək məhsuldar dəzgah, avadanlıqlar quraşdırılmışdır və burada ixtisaslı fəhlələr, mühəndis-texnik işçiləri işləyir?

- ☐ elektroenergetika
- ☒ maşınqayırma
- ☐ metallurgiya
- ☐ kimya sənayesi
- ☐ neft sənayesi

232 Hansı sahə ETT-nin maddi əsası və bələdçisidir?

- ☐ yüngül
- ☒ maşınqayırma
- ☐ yanacaq
- ☐ metallurgiya
- ☐ yeyinti

233 Bunlardan hansı ETT-nin istiqaməti deyil

- ☐ mexanikləşdirmə
- ☒ struktur dəyişiklikləri, yeni müəssisələrin yaradılması
- ☐ sənayenin kimyalaşdırılması
- ☐ elektrifikasişdirmə, yeni enerji növlərinin tapılması
- ☐ mütərəqqi texnologiyanın yaradılması

234 Aşağıdakılardan hansı iqtisadi səmərəliliyin funksional göstəricilərinə aid deyil?

- ☐ gəlir
- ☐ fondverimi
- ☐ əmək tutumu
- ☐ material tutumu
- ☒ rentabellik

235 Maddi istehsal sahələrini bir-birindən fərqləndirən əsas fərq hansıdır?

- ☐ təşkilati-texniki
- ☐ təşkilati
- ☐ texnoloji-texniki
- ☒ sosial-iqtisadi
- ☐ iqtisadi-texniki

236 Aşağıdakı fikirlərdən hansı yanlıştır?

- ☐ Hər hansı bir sosial-iqtisadi prosesin kəmiyyət və keyfiyyət cəhətlərini özündə tam və dəqiqliklə əks etdirən meyar və göstəricilər olmadan həmin prosesin qiymətləndirilməsi və idarə edilməsi mümkün deyildir
- ☒ İctimai istehsalın səmərəlilik meyarı və ümumiləşdirici (meyar) göstəricisi arasında heç bir əlaqə və bağlılıq yoxdur
- ☐ Səməərə öz-özlüyündə ictimai istehsalın səmərəliliyi haqqında təsəvvür yarada bilmir, çünki mütləq rəqəmdir, onu yaradan xərclərlə əlaqəsizdir
- ☐ Səməərəlilik göstəricisi - səməərə ilə xərclərin kəmiyyət nisbəti, ictimai istehsalın səmərəliliyinin keyfiyyət səciyyəsidir
- ☐ İctimai istehsalın iqtisadi səmərəliliyini düzgün qiymətləndirmək üçün onun meyarı və göstəriciləri elmi-nəzəri və metodoloji cəhətdən dəqiq əsaslandırılmalıdır

237 əsaslı vəsait qoyuluşunun iqtisadi səmərəliliyinin müəyyən edilməsində səmərəlilik göstəricisi kimi nə qəbul olunur?

- ☐ maya dəyəri
- ☐ gəlir

- ☐ mənfəət
- ☒ gəlirin əsaslı vəsait qoyuluşuna nisbəti
- ☐ əsaslı vəsait qoyuluşunun gəlirə nisbəti

238 əsaslı vəsait qoyuluşunun iqtisadi səmərəliliyinin müəyyən edilməsində səmərə kimi nə qəbul olunur?

- ☐ maya dəyəri
- ☒ mənfəət
- ☐ gəlirin əsaslı vəsait qoyuluşuna nisbəti
- ☐ əsaslı vəsait qoyuluşunun gəlirə nisbəti
- ☐ gəlir

239 Aşağıdakılardan hansı iqtisadi səmərəliliyin ümumi göstəricilərinə aid deyil?

- ☐ istehsalın rentabelliği
- ☒ material tutumu
- ☐ milli gəlir
- ☐ ictimai əmək məhsuldarlığı
- ☐ mənfəət

240 Aşağıdakılardan hansı iqtisadi səmərəliliyin ümumi göstəricilərinə aid deyil?

- ☒ fondverimi
- ☐ ictimai əmək məhsuldarlığı
- ☐ milli gəlir
- ☐ mənfəət
- ☐ məhsulun rentabelliği

241 Aşağıdakılardan hansı iqtisadi səmərəliliyin funksional göstəricilərinə aiddir?

- ☒ fondverimi
- ☐ milli gəlir
- ☐ ictimai əmək məhsuldarlığı
- ☐ mənfəət
- ☐ məhsulun rentabelliği

242 ÜMM-in hesablanması aşağıdakı göstəricilərin hansından istifadə olunmur?

- ☐ şəxsi istehlak xərcləri;
- ☐ xalis ixracat;
- ☒ milli gəlir.
- ☐ dövlətin aldığı əmtəə və xidmətlər;
- ☐ məcmu xüsusi daxili investisiyalar;

243 Fondverimi göstəricisi istehsalın təşkili ünsürlərinin hansından istifadənin səmərəliliyini xarakterizə edir?

- ☒ istehsal əsas fondlarının
- ☐ müəssisənin ehtiyat fondlarının
- ☐ müəssisənin pul fondlarının
- ☐ müəssisənin tədavül fondlarının
- ☐ istehsal dövriyyə fondlarının

244 Materialtutumu göstəricisi aşağıdakı resurslardan hansılarının istifadəsinin səmərəliliyini xarakterizə edir

- ☒ xammal və material resurslarının.
- ☐ informasiya resurslarının;
- ☐ əsas və tədavül fondlarının.

- ☐ əmək resurslarının;
- ☐ maliyyə resurslarının;

245 Hər hansı sənaye sahəsinin inkişaf sürəti necə hesablanır?

- ☐ sənayenin bütünlükdə inkişaf sürətinin əmək məhsuldarlığına nisbəti kimi.
- ☐ hər hansı sənaye sahəsinin inkişaf sürətinin sənayenin bütünlükdə inkişaf sürətinə nisbəti kimi;
- ☐ sahənin planlaşdırılan inkişaf səviyyəsinin işçilərin siyahı sayına nisbəti kimi;
- ☒ sahənin planlaşdırılan inkişaf səviyyəsinin sahənin faktiki inkişaf səviyyəsinə nisbəti kimi;
- ☐ sənayenin bütünlükdə inkişaf sürətinin əsas fondların dəyərinə nisbəti kimi;

246 Nəqliyyat amilinin təsirini nəzərə alaraq aşağıdakı sənaye müəssisələrindən hansı xammal mənbələrinə yaxın rayonlarda yerləşdirilməməlidir?

- ☐ qara və əlvan metallurgiya.
- ☐ əsas kimya müəssisələri;
- ☐ maşınqayırmanın metal-tutumlu istehsalları;
- ☒ neft emalı müəssisələri;
- ☐ pambıqtəmizləmə müəssisələri;

247 Nəqliyyat amilinin təsirini nəzərə alaraq aşağıdakı sənaye müəssisələrindən hansı istehlak rayonuna yaxın yerləşdirilməməlidir?

- ☐ neft emalı müəssisələri;
- ☐ pambıq parça müəssisələri;
- ☐ metaltutumu az olan maşınqayırma istehsalları;
- ☒ qara və əlvan metallurgiya müəssisələri.
- ☐ mebel istehsalı müəssisələri;

248 Aşağıdakılardan hansı “Azərbaycan Respublikası regionlarının 2009-2013-cü illərdə sosial-iqtisadi inkişafı Dövlət Proqramı”nda iqtisadi, coğrafi və tarixi baxımdan iqtisadi rayonları fərqləndirən amillərə aid deyil?

- ☐ tarixi inkişaf xüsusiyyətləri;
- ☐ təbii şəraiti və ehtiyatları;
- ☐ iqtisadi-coğrafi mövqeyi;
- ☒ əhalinin yaş strukturu.
- ☐ əhalinin məskunlaşması səviyyəsi;

249 Sahənin bütünlükdə sənayeni (və ya digər sahəni) inkişaf sürətinə görə qabaqlama əmsalı necə hesablanır

- ☐ sənayenin bütünlükdə inkişaf sürətinin əmək məhsuldarlığına nisbəti kimi.
- ☐ sahənin planlaşdırılan inkişaf səviyyəsinin sahənin faktiki inkişaf səviyyəsinə nisbəti kimi;
- ☐ sahənin planlaşdırılan inkişaf səviyyəsinin işçilərin siyahı sayına nisbəti kimi;
- ☒ hər hansı sənaye sahəsinin inkişaf sürətinin sənayenin bütünlükdə inkişaf sürətinə nisbəti kimi;
- ☐ sənayenin bütünlükdə inkişaf sürətinin əsas fondların dəyərinə nisbəti kimi;

250 Sənaye sahəsinə daxil olan müəssisələr aşağıdakı şərtlərdən hansına cavab vermir?

- ☐ məhsulları eyni iqtisadi təyinat alır;
- ☐ xüsusi peşə-ixtisas tərkibinə malik müəndis-texniki və fəhlə kadrlara malik olurlar;
- ☐ həmcins xammal və material istehlak edirlər;
- ☒ iş şəraitinin ümumi cəhətlərinə görə fərqlənir.
- ☐ oxşar maşınlar sistemi (avadanlıqlarının texnoloji quruluşu ciddi fərqlənməyən) və texnoloji istehsal üsulu tətbiq edirlər;

251 “Azərbaycan Respublikası regionlarının 2009-2013-cü illərdə sosial-iqtisadi inkişafı Dövlət Proqramı” çərçivəsində sənaye sektorunda əsas məqsədə nail olmaq üçün aşağıdakı tədbirlərin hansının həyata

keçirilməsi nəzərdə tutulmur?

- ☐ özəlləşdirmədən sonra müəssisələrin fəaliyyətinin dəstəklənməsi;
- ☐ rəqabətə davamlı sənaye məhsullarının istehsalının dəstəklənməsi və ixrac yönümlü istehsal sahələrinin yaradılmasının təşviqi;
- ☐ sənayenin qeyri-neft sektorunun inkişaf istiqamətlərinin müəyyənləşdirilməsi;
- ☒ dövlət mülkiyyətində olan sənaye müəssisələrinin sayının artırılması;
- ☐ dövlət mülkiyyətində olan və ya səhmlərinin nəzarət zərfi dövlətə məxsus olan sənaye müəssisələrinin sağlamlaşdırılması və özəlləşdirilməsi;

252 Sənaye sahələri hansı əlamətlərə görə təsnifləşdirilir?

- ☐ texnoloji istehsal üsuluna, məhsulun aldığı iqtisadi təyinatına, əmək predmetinə təsiretmə xüsusiyyətinə, inkişaf səviyyəsinə görə.
- ☐ məhsulun aldığı iqtisadi təyinatına, işçi qüvvəsinin sayına, idarəçilik və təbəçilik əlamətinə, inkişaf səviyyəsinə görə;
- ☐ texnoloji istehsal üsuluna, əmək predmetinə təsiretmə xüsusiyyətinə, inkişaf səviyyəsinə, iqtisadi özünəməxsusluq əlamətinə görə;
- ☒ məhsulun aldığı iqtisadi təyinatına, əmək predmetinə təsiretmə xüsusiyyətinə, idarəçilik və təbəçilik əlamətinə, iqtisadi özünəməxsusluq əlamətinə görə;
- ☐ texnoloji istehsal üsuluna, əmək predmetinə təsiretmə xüsusiyyətinə, inkişaf səviyyəsinə, iqtisadi özünəməxsusluq əlamətinə görə;

253 Sənaye müəssisələrinin ərazi üzrə yerləşdirilməsində aşağıdakı amillərdən hansı nəzərə alınmır?

- ☐ əhalinin dini etiqatı;
- ☐ su enerjisinin istifadə olunması mümkünlüyü;
- ☐ faydalı qazıntının istifadə olunması mümkünlüyü;
- ☒ istehsalın təşkili üsulları;
- ☐ təbii su yolunun mövcudluğu;

254 Aşağıdakı amillərdən hansı sənaye istehsalının ərazi üzrə təşkilinə təsir edir?

- ☐ istehsalın təşkili prinsipləri;
- ☐ istehsalın təşkili üsulları;
- ☐ istehsalın təşkili tipləri;
- ☒ istehsalın ictimai təşkili formaları;
- ☐ mexaniki amillər;

255 Aşağıdakıların hansı sənaye istehsalının ərazi üzrə təşkilinə təsir edən təbii amillərə aid deyil?

- ☐ təbii su yolunun mövcudluğu;
- ☐ su enerjisinin istifadə olunması mümkünlüyü;
- ☐ faydalı qazıntının istifadə olunması mümkünlüyü;
- ☒ əhalinin yaş strukturu;
- ☐ iqlim şəraiti;

256 Aşağıdakı amillərdən hansı sənaye istehsalının ərazi üzrə təşkilinə təsir etmir?

- ☐ demoqrafik amillər;
- ☐ təbii amillər;
- ☐ nəqliyyat amili;
- ☒ mexaniki amillər;
- ☐ texniki amillər;

257 Aşağıdakılardan hansı sənaye istehsalının ərazi üzrə təşkilinə təsir etmir?

- ☐ demoqrafik amillər;
- ☐ ictimai istiqamətlər;
- ☐ nəqliyyat amili;
- ☒ istehsalın təşkili üsulları;

- ☐ istehsalın ictimai təşkili formaları;

258 Aşağıdakılardan hansı sənaye istehsalının ərazi üzrə təşkilinə təsir etmir?

- ☐ istehsalın kombinləşməsi;
☐ istehsalın ixtisaslaşması;
☐ istehsalın təmərküzləşdirilməsi;
☒ korporasiyalaşma;
☐ kooperasiyalaşma;

259 Aşağıdakılardan hansı sənaye istehsalının yerləşdirməsinin əsas prinsiplərinə daxil deyil?

- ☐ iqtisadi rayonlar arasında səmərəli əmək bölgüsü və onların təsərrüfatlarının kompleks inkişafı.
☐ iqtisadiyyatın beynəlmilləşdirilməsi və beynəlxalq əmək bölgüsündə iştirakın zəruriliyi;
☐ istehsalın xammal mənbələrinə və istehlak rayonlarına yaxınlaşdırılması;
☒ xammalın olub-olmamasından asılı olmayaraq ucuz işçi qüvvəsi regionlarına üstünlük verilməsi;
☐ ölkənin xarici təcavüzdən müdafiəsi və ətraf mühitin qorunması;

260 Hansı təsnifat əlamətinə görə sənaye müəssisələri hasiledici və emaledici qruplara bölünür?

- ☐ istehsal edilən məhsulların istehlak yerinə görə
☐ məhsulun aldığı iqtisadi təyinatına görə;
☐ idarəçilik və təbəçilik əlamətinə görə;
☒ əmək predmetinə təsiretmə xüsusiyyətinə görə;
☐ iqtisadi özünəməxsusluq əlamətinə görə;

261 Texniki əmək bölgüsü nədir?

- ☐ iqtisadiyyatın iri sahələrə – sənaye, kənd təsərrüfatı, nəqliyyat və s. bu kimi sahələrə bölünməsidir;
☐ müəssisə miqyasında istehsal fəaliyyətinin müxtəlif növləri üzrə tərkib hissələrinə – sex və istehsal sahələrinə - ayrılmasıdır;
☒ müəssisə miqyasında istifadə olunan inşan əməyinin, tətbiq edilən texnikanın xüsusiyyətləri əsasında bir sıra funksiya və əməliyyatlar üzrə öz tərkib hissələrinə parçalanmasıdır.
☐ istehsal prosesləri arasında olan texnoloji fərqlərdir;
☐ ayrı-ayrı iş yerlərində tətbiq olunan texnika və texnologiyanın fərqli olmasıdır;

262 Aşağıdakılardan hansı hasiledici sənaye sahəsinə aid deyil?

- ☐ kimyəvi xammal hasilatı
☒ ağac məmulatları istehsalı;
☐ neft hasilatı;
☐ apatit hasilatı;
☐ tikinti materialları istehsalı;

263 Texnoloji prosesinin tətbiqində 2 variant müqayisə olunur. I variant üzrə: kapital qoyuluşu $K_1=10$ min man. və maya dəyəri $C_1=3$ min man., II variant üzrə: $K_2=6$ min man. və $C_2=5$ min man. $E_n=0,2$ olarsa, əlavə kapital qoyuluşunun özünü ödəmə müddətini hesablayın

- ☐ 5 il
☐ 1 il
☐ 0,5 il
☐ 7 il
☒ 2 il

264 Gətirilmiş xərclər üzrə məbləğ hansı variantda daha üstün olar. əgər, I variant üzrə kapital qoyuluşu $K_1=5$ min man. və maya dəyəri $C_1=2$ min man., II variant üzrə: $K_2=6$ min man. və $C_2=4$ min man., III variant üzrə: $K_3=8$ min man. və $C_3=5$ min man. $E_n=0,2$

- ☐ sadalananlardan heç biri
☐ bütün sadalananlar

- ☐ üçüncü
☐ ikinci
☒ birinci

265 Aşağıdakılardan hansı iqtisadi səmərəliliyin ümumi göstəricilərinə aiddir?

- ☒ rentabellik
☐ material tutumu
☐ əmək tutumu
☐ gəlir
☐ fondverimi

266 əmək məhsuldarlığı hansı istehsal amilindən istifadənin səmərəliliyini xarakterizə edir?

- ☒ əmək (iş qüvvəsi)
☐ sahibkarlıq qabiliyyəti
☐ xammal
☐ kapital
☐ torpaq

267 Gətirilmiş xərclər göstəricisi necə müəyyən edilir? (ə- əsaslı vəsait qoyuluşu, C- məhsulun maya dəyəri, T- əsaslı vəsait qoyuluşunun geri qaytarılmasının normativ müddəti, En – normativ səmərəlilik əmsalı).

- ☐ $\Theta/T + C \rightarrow \min$
☐ $\Theta + T \times En \rightarrow \min$
☐ $\Theta + T/C \rightarrow \min$
☒ $\Theta \times En + C \rightarrow \min$
☐ $\Theta/En + C \rightarrow \min$

268 Aşağıdakılardan hansı istehsalın iqtisadi səmərəliliyinin yüksəldilməsi amili hesab olunur?

- ☐ istehsal prosesinin başlanması
☐ iş yerlərində izafi ehtiyatların olması;
☒ istehsalın ixtisaslaşması
☐ istehsal sahələrinin artıqlığı
☐ istehsal prosesindəki fasilələr;

269 Əlvan metal filizlərinin emalı kombinatları üçün kombinəlaşmanın hansı forması səciyyəvidir?

- ☐ şaquli kombinəlaşdırma
☐ xammalın ardıcıl emalına görə
☐ xammalın kompleks emalına görə
☒ tullantılardan istifadəyə əsaslanan
☐ üfqi kombinəlaşdırma

270 Neft-kimya kombinatlarının istehsalları üçün kombinəlaşmanın hansı tipi səciyyəvidir?

- ☐ qarışıq əlaqələr
☐ xammalın kompleks emalı
☐ şaquli kombinəlaşdırma
☒ üfqi kombinəlaşdırma
☐ tullantılardan istifadəyə əsaslanan

271 Mineral (üzvi) xammalın emalı kombinatları üçün kombinəlaşmanın hansı forması səciyyəvidir?

- ☐ texniki kombinəlaşdırma
☐ texnoloji mərhələ üzrə
☐ xammalın ardıcıl emalı
☒ xammalın kompleks emalı

- ☐ tullantılardan istifadəyə əsaslanan

272 Aşağıdakı əlamətlərdən hansı kombinəlanmış müəssisələr üçün səciyyəvi deyil?

- ☐ istehsallardan birinin məhsulu digəri üçün material və ya yarımfabrikat rolunda çıxış edir
☐ texnoloji prosesin bir mərhələsindən digərinə keçid ən qısa yolla baş verir
☐ texnoloji prosesin bir mərhələsindən digərinə keçid fasiləsiz baş verir
☒ istehsallardan hər birinin məhsulu birbaşa satış bazarlarına çıxarılır
☐ istehsallardan birinin nəticəsi digəri üçün başlanğıc olur

273 Kombinəlməyə daxil olan müəssisələrin texniki-iqtisadi vəhdəti nə deməkdir?

- ☐ kombinatın ümumi gəlirləri kombinata daxil olan müxtəlif müəssisələr arasında bərabər bölünür.
☐ kombinata daxil olan müxtəlif müəssisələrdə eyniadlı və eyni keyfiyyətdə məhsullar istehsal olunur
☐ kombinata daxil olan müxtəlif müəssisələrdə istifadə edilən avadanlıqlar eyni olur, məhsulun nomenklaturası və çeşidi məhdudlaşdırılır
☒ kombinata daxil olan müxtəlif müəssisələrin istehsal gücləri öz ölçülərinə görə uzlaşdırılmış olur, məhsulun nomenklaturası və keyfiyyətinə görə isə bir-birilə analoq təşkil edirlər
☐ kombinata daxil olan müxtəlif müəssisələrin istehsal etdikləri məhsulların qiymətləri bir-birinə uyğunlaşdırılır

274 Aşağıdakı sənaye sahələrinin hansında kombinəlmə imkanları daha məhduddur?

- ☐ yeyinti sənayesi
☐ neft emalı sənayesi
☐ metallurgiya
☒ maşınqayırma
☐ neft-kimya sənayesi

275 Aşağıdakı sənaye sahələrinin hansında kombinəlmə mümkün deyildir?

- ☐ emal sənayesi
☐ metallurgiya
☐ ağac emalı sənayesi
☒ hasilat sənayesi
☐ yeyinti sənayesi

276 Emal sənaye müəssisəsinin hasilat müəssisəsinə yaxınlaşdırılmasına əsaslanan kombinatlar hansı istehsallar üçün səciyyəvidir?

- ☐ kütləvi və seriyalı istehsallar üçün
☐ əmək predmetinə təsirin fiziki üsullarının tətbiqinə əsaslanan istehsallar üçün
☐ əmək predmetinə təsirin mexaniki üsullarının tətbiqinə əsaslanan istehsallar üçün
☒ əmək predmetinə təsirin kimyəvi üsullarının tətbiqinə əsaslanan istehsallar üçün
☐ avtomatlaşdırılmış istehsallar üçün

277 Toxuculuq kombinatları üçün kombinəlmənin hansı forması səciyyəvidir?

- ☐ üfiqi kombinəlmə
☐ tullantılardan istifadəyə görə
☐ xammalın kompleks emalına görə
☒ xammalın ardıcıl emalına görə
☐ istehsal-texniki

278 Üfiqi kombinəlmə tipinin səciyyəvi xüsusiyyəti hansıdır?

- ☐ bu, əlaqəli istehsalların hamısında istehsal həcmələrinin böyüməsini nəzərdə tutur
☐ bu, xammalın bir-biri ilə əlaqəli bir neçə müəssisədə hazır məhsula çevrilməsini nəzərdə tutur
☐ bu, xammalın ardıcıl olaraq emal edilərək yarımfabrikat və hazır məhsula çevrilməsini nəzərdə tutur
☒ bu, ilkin xammalın emalının bir neçə axınının mövcudluğunu nəzərdə tutur ki, nəticədə bir neçə sahənin məhsulu alınır

- ☐ bu, xammalın bir növünün ardıcıl emalından əsas yarımfabrikat və ya hazır məhsulun, tullantılardan isə əlavə yarımfabrikat və ya əlavə hazır məhsulların alınmasını nəzərdə tutur

279 Yüngül sənaye üçün kombinələşmənin hansı forması daha səciyyəvi ola bilər?

- ☐ üfqi kombinələşmə
☐ tullantılardan istifadəyə görə
☐ xammalın kompleks emalına görə
☒ xammalın ardıcıl emalına görə
☐ istehsal-texniki

280 Aşağıdakılardan hansı kombinələşdirmənin iqtisadi səmərəliliyini xarakterizə etmir?

- ☐ istehsalın təşkili ilə əlaqədar olan vəsaitə qənaət
☐ xammal, hazır məhsul və yarımfabrikatların daşınma xərclərinə qənaət;
☐ kombinatın əsas istehsallarında əmək predmetləri və vasitə-lərinə, iş qüvvəsinə çəkilən xərclərə qənaət;
☒ müəssisənin istehsal quruluşunun sadəliyi;
☐ istehsal ehtiyatları həcmının ciddi surətdə azalması;

281 Azərbaycanda kombinatların yaradılması üçün daha geniş imkanların olduğu sənaye sahəsi hansıdır?

- ☐ hasilat sənayesi
☐ ağır metallurgiya
☐ yeyinti sənayesi
☒ neft-kimya sənayesi
☐ ağac emalı sənayesi

282 Aşağıdakılardan hansı kombinələşdirmənin iqtisadi səmərəliliyini xarakterizə edir?

- ☐ avadanlıqların boşdayanma halları azalır
☐ məhsulun rəqabət qabiliyyəti yüksəlir
☐ idarəetmənin çevikliyi artır
☒ xammal və materialların daşınma xərclərinə qənaət olunur
☐ məhsulların satış sürəti artır

283 Aşağıdakı göstəricilərin hansından kombinələşmənin səviyyəsini qiymətləndirmək üçün istifadə edilir?

- ☐ kombinatın müəssisələrində olan avadanlıqların orta gücü
☐ kombinatla kooperasiya əlaqələrinə girmiş müəssisələrin sayı
☐ kombinatda bir iş yerinə düşən hissə-əməliyyatların sayı
☒ kombinatlarda birləşdirilən texnoloji mərhələ və sahələrin sayı
☐ kombinatın müəyyən dövrdə əldə etdiyi mənfəət

284 Kombinələşdirmə səviyyəsi hansı göstəricilərlə ölçülür?

- ☐ kombinatların istehsal etdiyi məhsulların sayı, dəyəri, ixracdakı payı, əməyin texniki silahlanması səviyyəsi
☐ əl ilə idarə olunan universal dəzgahların sayı, xüsusi və ixtisaslaşdırılmış dəzgahların sayı, universal yarımavtomat və avtomat dəzgahların sayı, aqreqat dəzgahların dəyəri və bunların dəzgah parkının ümumi dəyərlərində xüsusi çəkisi
☐ sənaye sahələri üzrə göstəricilər, ərazi üzrə göstəricilər
☒ texnoloji mərhələ və sahələrin sayı, kombinatda məhsul istehsalının həcmi və onun ümumi istehsalda xüsusi çəkisi; kombinatların işçi heyətinin ümumi istehsal işçi heyətində xüsusi çəkisi; kombinatların əsas fondlarının dəyəri və ümumi istehsal əsas fondlarında xüsusi çəkisi
☐ əməyin mexanikləşmə səviyyəsi, fəhlələrin ümumi sayı, müəssisələrin sayı

285 Kombinələşmənin əsas şərti nədir?

- ☐ eyni bir ərazidə analogi müəssisələrin cəmləşdirilməsidir
☐ kombinata daxil olan müxtəlif müəssisələrdə eyni texnoloji avadanlıqlardan istifadə edilməsidir
☐ kombinata daxil olan müxtəlif müəssisələr arasında bazarın bölüşdürülməsidir

- ☒ müxtəlif profilli istehsalların eyni bir məkanda təmərküzləşdirilməsidir
- ☐ müxtəlif profilli istehsalların eyni bir ölkədə yerləşdirilməsidir

286 Aşağıdakı cəhətlərdən hansı kombinləşmə üçün səciyyəvi deyildir?

- ☐ vahid nəqliyyat bazası
- ☐ kombinata daxil olan istehsalların texniki-iqtisadi vəhdəti
- ☐ müxtəlif istehsalların ərazicə birliyi
- ☒ vahid satış şəbəkəsinin olması
- ☐ vahid enerji sistemi

287 Şaquli kombinləşmənin səciyyəvi xüsusiyyəti nədir?

- ☐ xammalın bir növünün ardıcıl emalından əsas yarımfabrikat və ya hazır məhsul, tullantılardan isə əlavə yarımfabrikat və ya əlavə hazır məhsullar alınır
- ☐ ayrı-ayrı müəssisələrdə istehsal olunan qovşaq və hissələr bir müəssisədə son məhsul kimi yığılır;
- ☐ xammalın kompleks emalını nəzərdə tutur
- ☒ xammalın ardıcıl olaraq emal edilərək yarımfabrikat və hazır məhsula çevrilməsini nəzərdə tutur
- ☐ müxtəlif müəssisələrdə istehsal olunan məhsullar bir müəssisə tərəfindən satılır

288 Neftayırma müəssisələri üçün kombinləşmənin hansı forması səciyyəvidir?

- ☐ şaquli kombinləşdirmə
- ☐ texnoloji mərhələ üzrə
- ☐ xammalın ardıcıl emalı
- ☒ xammalın kompleks emalı
- ☐ tullantılardan istifadəyə əsaslanan

289 İstehsallar arasında əlaqələrin xarakterindən asılı olaraq kombinləşmənin tipləri hansılardır?

- ☐ alət, hissə və texnoloji mərhələ üzrə
- ☒ şaquli, üfiqi, qarışıq
- ☐ aqreqat, istehsal-texniki, texnoloji
- ☐ xammalın ardıcıl emalı, xammalın kompleks emalı, tullantılardan istifadə
- ☐ fərdi, seriyalı, kütləvi

290 Aşağıdakılardan hansı kombinləşdirmənin səciyyəvi xüsusiyyəti hesab olunur?

- ☐ istehsal prosesinin mərhələləri arasındakı ahəngdarlı, müəssisələrin mülkiyyətçisinin eyni şəxs olması, vahid mərkəzləşdirilmiş idarəetmə sistemi
- ☐ istehsal prosesinin yalnız bir müəssisədə baş verməsi, istehsal olunmuş məhsulların istehlakçıya çatdırılmasında heç bir vasitəçidən istifadə edilməməsi
- ☐ istehsalın yalnız sifarişlər əsasında olması, sifariş edilmiş məhsulların bir neçə müəssisə tərəfindən istehsalı
- ☒ müxtəlif istehsalların birliyi, kombinata daxil olan müəssisələrin texniki-iqtisadi vəhdəti, vahid enerji sistemi və nəqliyyat bazası
- ☐ müxtəlif müəssisələrin istehsalı olan hissə və qovşaqların bir müəssisədə son məhsul formasında yığılması

291 Qarışıq kombinləşmə tipi nə vaxt olur?

- ☒ xammalın bir növünün ardıcıl emalından əsas yarımfabrikat və ya hazır məhsul, tullantılardan isə əlavə yarımfabrikat və ya əlavə hazır məhsullar alınanda
- ☐ müxtəlif müəssisələrdə istehsal edilən hissə və qovşaqlar bir müəssisədə hazır məhsul kimi yığılanda
- ☐ xammal kompleks emal olunanda
- ☐ məhsulun həm istehsalı, həm də satışı bir müəssisədə cəmləşəndə
- ☐ xammal ardıcıl emal olunanda

292 Aşağıdakı cəhətlərdən hansı həm kombinləşməyə, həm də təmərküzləşməyə şamil olunur?

- ☒ müəssisələrin ölçüsünün böyüməsi
- ☐ işçilərin sayının azalması;

- ☐ müəssisələrin istehsal etdiyi məhsul digəri üçün xammaldır;
- ☐ müxtəlif istehsalların birliyi;
- ☐ anoloji məhsullar istehsal edən müəssisələrin birliyi;

293 İstehsalın ixtisaslaşması və kombinləşmənin qarşılaşdırılmasını nəzərdə tutan aşağıdakı fikirlərdən hansı düzdür?

- ☒ ixtisaslaşma müəssisənin buraxdığı məhsul nomenklaturasını məhdudlaşdırır, kombinləşmə isə genişləndirir;
- ☐ ixtisaslaşma müəssisənin istehsal xərclərinə qənaət yaradır, kombinləşmə isə xərclərin artmasına gətirib çıxarır
- ☐ ixtisaslaşma müəssisənin məhsul bazarını məhdudlaşdırır, kombinləşmə isə genişləndirir
- ☐ ixtisaslaşma müəssisənin buraxdığı məhsulun həcmi məhdudlaşdırır, kombinləşmə isə genişləndirir;
- ☐ ixtisaslaşma müəssisənin buraxdığı məhsul nomenklaturasını genişləndirir, kombinləşmə isə məhdudlaşdırır;

294 Aşağıdakı əlamətlərdən hansə kombinləşdirməni xarakterizə edir?

- ☒ Kombinləşdirmə - istehsalın ictimai təşkili formalarından biridir
- ☐ Kombinləşdirmə - müəssisədə istehsalın təşkili üsullarından biridir
- ☐ Kombinləşdirmə - müəssisədə istehsalın təşkili tiplərindən biridir
- ☐ Kombinləşdirmə - müəssisənin maliyyə vəziyyətinin təhlili vasitəsidir.
- ☐ Kombinləşdirmə - marketinqin təşkili üsuludur

295 Əmək predmetlərinin emalının ayrı-ayrı mərhələlərinin birləşdirilməsi xarakterindən asılı olaraq kombinləşmənin formaları hansılardır?

- ☐ fərdi, seriyalı və kütləvi
- ☒ xammalın ardıcıl emalına görə, xammalın kompleks emalına görə, tullantılardan istifadəyə görə
- ☐ aqreqat, istehsal-texniki və texnoloji
- ☐ şaquli, üfiqi və qarışıq
- ☐ alət, hissə və texnoloji mərhələ üzrə

296 Sənayedə kombinləşdirmə nədir?

- ☐ birlik və müəssisələrin istehsal etdiyi məhsulların növü, tipi, ölçüsü və modellərin sayının artması prosesidir.
- ☐ istehsalın daha iri müəssisələrdə təmərküzləşməsi prosesidir
- ☒ texnoloji və təşkilati baxımdan əlaqəli olan müxtəlif sahələrə məxsus ayrı-ayrı istehsalların vahid istehsal kompleksində birləşdirilməsidir.
- ☐ oxşar məhsulları istehsal edən müxtəlif müəssisələrin bir mərkəzdən idarə edilməsidir.
- ☐ müəssisələrin fəaliyyətlərinin dövlət tərəfindən əlaqələndirilməsidir.

297 Sənaye müəssisələrinin ərazi üzrə yerləşdirilməsində aşağıdakı amillərdən hansı nəzərə alınır?

- ☐ müəssisənin nizamnamə kapitalının miqdarı;
- ☒ əhalinin dini etiqatı;
- ☐ istehsalın təşkili tipləri;
- ☐ istehsalın təşkili üsulları;
- ☐ özəlləşdirmə prosesinin sürəti;

298 Aşağıdakıların hansı sənaye istehsalının ərazi üzrə təşkilinə təsir edən təbii amillərə aid deyil?

- ☐ faydalı qazıntının istifadə olunması mümkünlüyü;
- ☒ əhalinin yaş strukturu;
- ☐ təbii su yolunun mövcudluğu;
- ☐ iqlim şəraiti;
- ☐ su enerjisinin istifadə olunması mümkünlüyü;

299 Aşağıdakı amillərdən hansı sənaye istehsalının ərazi üzrə təşkilinə təsir etmir?

- ☐ təbii amillər;
- ☐ demoqrafik amillər;

- ☐ nəqliyyat amili;
- ☐ texniki amillər;
- ☒ mexaniki amillər;

300 Sənaye əmək bölgüsünün hansı növündə formalaşır?

- ☐ İctimai əmək bölgüsü;
- ☐ Texniki əmək bölgüsü.
- ☐ Fərdi əmək bölgüsü;
- ☐ Şəxsi əmək bölgüsü;
- ☒ Ümumi əmək bölgüsü;

301 əmək bölgüsünün hansı növündə xalq təsərrüfatının iri sahələri formalaşır?

- ☐ İctimai əmək bölgüsü;
- ☐ Texniki əmək bölgüsü.
- ☒ Ümumi əmək bölgüsü;
- ☐ Şəxsi əmək bölgüsü;
- ☐ Fərdi əmək bölgüsü;

302 Aşağıdakılardan hansı sənaye istehsalının yerləşdirməsinin əsas prinsiplərinə daxil deyil?

- ☐ istehsalın xammal mənbələrinə və istehlak rayonlarına yaxınlaşdırılması;
- ☐ iqtisadi rayonlar arasında səmərəli əmək bölgüsü və onların təsərrüfatlarının kompleks inkişafı.
- ☒ xammalın olub-olmamasından asılı olmayaraq ucuz işçi qüvvəsi regionlarına üstünlük verilməsi;
- ☐ ölkənin xarici təcavüzdən müdafiəsi və ətraf mühitin qorunması;
- ☐ iqtisadiyyatın beynəlmilləşdirilməsi və beynəlxalq əmək bölgüsündə iştirakın zəruriliyi;

303 Hansı təsnifat əlamətinə görə sənaye müəssisələri hasilat və emal sənayesi qruplarına bölünür?

- ☐ texnoloji istehsal üsuluna görə;
- ☐ istehsal edilən məhsulların istehlak yerinə görə.
- ☐ əmək predmetinə təsiretmə xüsusiyyətinə görə;
- ☐ iqtisadi özünəməxsusluq əlamətinə görə;
- ☒ məhsulun aldığı iqtisadi təyinatına görə;

304 Fərdi əmək bölgüsü nədir?

- ☐ ölkənin beynəlxalq bazarlarda bir məhsul üzrə ixtisaslaşmasıdır;
- ☒ müəssisə miqyasında istehsal fəaliyyətinin müxtəlif növləri üzrə tərkib hissələrinə – sex və istehsal sahələrinə – ayrılmasıdır;
- ☐ müəssisə miqyasında istifadə olunan insan əməyinin, tətbiq edilən texnikanın xüsusiyyətləri əsasında bir sıra funksiya və əməliyyatlar üzrə öz tərkib hissələrinə parçalanmasıdır.
- ☐ sənayenin, kənd təsərrüfatının və başqa sahələrin daxilində müxtəlif müstəqil sahələrin (alt sahələrin) əmələ gəlməsidir;
- ☐ iqtisadiyyatın iri sahələrə – sənaye, kənd təsərrüfatı, nəqliyyat və s. bu kimi sahələrə bölünməsidir;

305 Sənaye sahələri məhsulun iqtisadi təyinatına görə necə təsnifləşdirilir?

- ☐ tikinti materialları və maşın və avadanlıqlar istehsalı sahələri;
- ☐ hasilat və emal sənayesi sahələri.
- ☐ qida məhsulları və elektrik avadanlıqları istehsal edən sahələr;
- ☐ yüngül və ağır sənaye;
- ☒ istehsal vasitələri və istehlak şeyləri istehsal edən sahələr;

306 Sənaye sahələri əmək predmetinə təsiretmə xarakterinə görə necə təsnifləşdirilir?

- ☐ yüngül və yeyinti sənayesi
- ☐ yüngül və ağır sənaye;
- ☐ «A» və «B» qrupuna daxil olan sənaye sahələri

- ☐ hasilat sənayesi və balıq sənayesi;
- ☒ hasilat və emal sənayesi

307 Aşağıdakı fikirlərdən hansı yanlıştır:

- ☐ sahənin ümumi istehsalında iri müəssisələrin payının artması nisbi təmərküzləşmədir
- ☐ bilavasitə müəssisə miqyasında istehsal fəaliyyətinin müxtəlif növləri üzrə tərkib ayırması fərdi əmək bölgüsünü əks etdirir;
- ☐ müəssisə miqyasında istifadə olunan insan əməyinin, tətbiq edilən texnikanın xüsusiyyətləri əsasında bir sıra funksiya və əməliyyatlar üzrə öz tərkib hissələrinə parçalanması texniki əmək bölgüsünü əks etdirir
- ☒ müəyyən texnoloji əməliyyatların yerinə yetirilməsi üçün onların sex, istehsal sahəsi və iş yerləri arasında bölüşdürülərək cəmləşdirilməsi müəssisə miqyasında ixtisaslaşdırmanı əks etdirir.
- ☐ müəyyən texnoloji əməliyyatların yerinə yetirilməsi üçün onların sex, istehsal sahəsi və iş yerləri arasında bölüşdürülərək cəmləşdirilməsi müəssisədaxili ixtisaslaşdırmanı əks etdirir;

308 Aşağıdakı amillərdən hansı istehsalın ixtisaslaşdırılmasının dərinləşməsinə mənfi təsir göstərir?

- ☐ buraxılan məhsulun çeşidinin uzunmüddətli və məqsədəuyğun konstruktiv sabitliyinin yaradılması
- ☐ elmi-texniki tərəqqinin yüksək tempi
- ☐ buraxılan məhsulda perspektiv dövr üçün tələbatın artması və satış bazarının genişlənməsi
- ☒ müəssisənin buraxdığı məhsulun nomenklatura və çeşidinin genişlənməsi
- ☐ müəssisədə məhsul buraxılışının təmərküzləşməsi və istehsalın optimal ölçüyədək artması

309 Kooperativləşmə səviyyəsini səciyyələndirən göstəricilər hansılardır?

- ☐ aqreqatların müştərək istifadəsi, hissələrin sayı, texnoloji proseslərdə iştirak edən müəssisələrin sayı
- ☐ ixtisaslaşmış sex və istehsal sahələrinin xüsusi çəkisi
- ☐ məhsul istehsalında iştirak etmiş müəssisələrin sayı və maya dəyərində ən böyük payın xüsusi çəkisi
- ☒ bir müəssisə ilə kooperasiya əlaqələrinə girmiş müəssisələrin sayı, məhsulun maya dəyərində «satın alınmış yarımfabrikat və məmulatlar» adlı xərc maddəsinin xüsusi çəkisi, bir müəssisə və sahə üzrə rayondaxili və rayonlararası kooperativləşdirmənin nisbəti
- ☐ bir iş yerinə düşən hissə-əməliyyatların sayı, əməliyyatların təhkim olunma əmsalı, bir müəssisə ilə kooperasiya əlaqələrinə girmiş müəssisələrin sayı, istehsaladakı texnoloji mərhələ və sahələrin sayı

310 İstehsalın ixtisaslaşdırılmasının iqtisadi səmərəliliyinin əsas göstəriciləri hansılardır?

- ☐ məhsul istehsalına cari məsrəflərə və onun istehlakçılara çatdırılmasına çəkilən nəqliyyat xərclərinə qənaət,) ixtisaslaşdırılmış sex və sahələrin mənfəətinin həcmi
- ☐ ixtisaslaşdırılmış sex və sahələrin xüsusi çəkisi, bir iş yerinə düşən hissə-əməliyyatların sayı
- ☐ əsaslı vəsait qoyuluşunun ödənmə müddəti, müəssisələr arasında kooperasiya əlaqələrinin müddəti
- ☒ məhsul istehsalına cari məsrəflərə və onun istehlakçılara çatdırılmasına çəkilən nəqliyyat xərclərinə qənaət, istehsalın ixtisaslaşdırılmasından əldə edilən illik iqtisadi səmərə
- ☐ ayrı-ayrı detalların, qovşaqların, aqreqatların və pəstahların buraxılışı üzrə ixtisaslaşdırılmış və ya mərkəzləşdirilmiş istehsalların müəssisə və sexləri tərəfindən buraxılan məhsulların istehsalın ümumi həcmində xüsusi çəkisi, ixtisaslaşdırılmış sex və sahələrin xüsusi çəkisi

311 Aşağıdakı fikirlərdən hansı yanlıştır?

- ☐ istehsalın ixtisaslaşması və kooperativləşməsi kiçik, orta və iri müəssisələr arasında səmərəli təsərrüfat əlaqələrinin qurulmasına imkan verir.
- ☐ istehsalın ixtisaslaşdırılması əsasında səmərəliliyinin artırılması sahə və müəssisədə həyata keçirilən təşkilati, texniki və iqtisadi tədbirlərlə əlaqədardır
- ☐ istehsalın ixtisaslaşdırılması istehsala yüksək məhsuldarlıqlı texnika və texnologiya tətbiq etməyə, kadrların peşəkarlığının yüksəlməsinə, müəssisənin təşkilati və istehsal strukturunu təkmilləşdirməyə imkan yaradır
- ☒ bazar münasibətləri inkişaf etdikcə istehsalın ixtisaslaşması və kooperativləşdirilməsinin iqtisadi əhəmiyyəti tədricən azalır
- ☐ istehsalın ixtisaslaşması və kooperativləşməsi ayrı-ayrı məhsul növlərinin hazırlanmasının kütləvililiyini artırır, xüsusi, yüksək məhsuldarlığa malik avadanlığın tətbiqini asanlaşdırır

312 Aşağıdakı göstəricilərin hansı kooperativləşmə səviyyəsini təhlilində istifadə edilir?

- ☐ ixtisaslaşmış sex və istehsal sahələrinin xüsusi çəkisi

- ☐ məhsul vahidinin maya dəyərində enerji məsrəflərinin xüsusi çəkisi
- ☐ məhsul vahidinin material tutumu
- ☒ məhsul vahidinin maya dəyərində "satın alınmış yarım-fab-ri-kat və məmulatlar" adlı xərc maddəsinin xüsusi çəkisi
- ☐ müəssisənin pərakəndə satış şəbəkəsinə verdiyi məhsulun həcmi

313 Ərazi və sahə üzrə təşkili baxımından istehsalın kooperasiyalaşdırılmasının hansı formaları vardır

- ☐ rayondaxili, rayonlararası, ölkə daxili, ölkələrarası, sahədaxili, sahələrarası
- ☐ sahədaxili, ölkədaxili, rayondaxili
- ☐ ölkədaxili, ölkələrarası, bölgədaxili
- ☒ rayondaxili, rayonlararası, sahədaxili, sahələrarası
- ☐ ölkələrarası, ölkədaxili, sahələr aras, sahədaxili

314 Texnoloji mərhələ üzrə kooperativləşdirmə nədir?

- ☐ baş müəssisə əməkdaşlıq etdiyi müəssisələrin məhsullarının daxili və xarici bazarda satışını həyata keçirir
- ☐ baş müəssisə kooperasiyaya daxil olan zavodlardan elektrik mühərrikləri, generatorlar, nasoslar, kompressorlar və s. kimi məmulatlar almaqla hazır məhsulun istehsalını tamamlayır
- ☐ son hazır məhsulun istehsalı üzrə ixtisaslaşmış baş müəssisə əla-qədar müəssisələrdən hissə və qovşaqlar almaqla məh-sulun istehsalı işini tamamlayır
- ☒ bir müəssisə digərinə müəyyən yarım-fab-ri-katlar göndərir və ya onun üçün məhsul istehsalı texnologiyasının müəyyən bir mərhələsinin icrasını həyata keçirir
- ☐ baş müəssisə əməkdaşlıq etdiyi müəssisələrin məhsullarının daxili bazarda satışını həyata keçirir

315 Maşınqayırma zavodu kooperasiyaya daxil olduğu müəssisələrdən porşen, radiator, diyircəkli yastıq, şin və başqa hissə və qovşaqlar alır. Bu, kooperativləşdirmənin hansı formasını əks etdirir?

- ☐ texnoloji mərhələ üzrə kooperativləşdirmə
- ☐ əşya üzrə kooperativləşdirmə
- ☐ aqrəqat üzrə kooperativləşdirmə
- ☒ hissə üzrə kooperativləşdirmə
- ☐ istehsal-texniki üzrə kooperativləşdirmə

316 Aşağıdakılardan hansı istehsalın kooperasiyalaşdırılmasına xas olan cəhətdir?

- ☐ eyniadlı məhsul istehsalçıları arasında bazarın bölüşdürülməsi ilə bağlı razılıq olur
- ☐ müəssisənin bütün bölmələri bir-biri ilə texnoloji bağlılığı olmayan məhsullar buraxır
- ☐ müəssisənin buraxdığı məhsulun bütün detal, qovşaq və hissələri həmin müəssisənin ayrı-ayrı sexlərində istehsal olunur
- ☒ müəssisə bir məhsulun hazırlanması üçün müxtəlif müəssisələrdən detal, qovşaq hissə və yarımfabrikat alır
- ☐ müəyyən məhsulun istehsalı və satışı bütünlüklə bir müəssisədə cəmlənmişdir

317 İstehsalın kooperasiyalaşdırılması nədir?

- ☐ müəssisələrin hər hansı məhsulun birgə istehsalı üçün yaratdıqları birlik formasıdır;
- ☐ ölkədə hər hansı məhsul istehsal etmək məqsədilə xarici investorların cəlb edilməsidir
- ☐ bazar segmentini ələ keçirmək üçün müəssisələrin gizli razılığıdır;
- ☒ müəyyən bir məhsulun birgə istehsalı ilə məşğul olan müəssisələr arasındakı uzunmüddətli təsərrüfat əlaqələri formasıdır
- ☐ bir-birinin fəaliyyət nəticələrinə ehtiyacı olan müəssisələrin öz aralarında əmtəə və xidmətlərlə hesablaşmaları prosesidir

318 Aşağıdakı göstəricilərdən hansı müəssisədaxili ixtisaslaşma səviyyəsini qiymətləndirmək üçün tətbiq olunur?

- ☐ bir iş yerində ay ərzində istehsal olunan məhsulun həcmi.
- ☐ müəssisənin müəyyən dövr ərzində istehsal etdiyi məhsulun həcmi
- ☐ sahənin müəssisələri tərəfindən buraxılan konstruktiv və tex-noloji cəhətdən yekcins məmulatlar qrupunun miqdarı və növləri
- ☒ bir iş yerinə düşən hissə-əmaliyyatların sayı;

- ☐ müəssisənin təsərrüfat əlaqələrində olduğu müəssisələrin sayı

319 Mərkəzləşdirilmiş tökmə müəssisəsinin ixtisaslaşma formasını göstərin.

- ☐ avadanlıq formasında
☐ hissə formasında
☐ istehsal-texniki formada
☒ texnoloji mərhələ üzrə
☐ əşya formasında

320 Sahə üzrə ixtisaslaşma nədir?

- ☐ iqtisadi əməkdaşlıq birliklərinə daxil olan ölkələrin müəyyən məhsulların istehsalı və satışı üzrə ixtisaslaşmasıdır
☐ özünün konstruksiyasına, hazırlanma texnologiyasına görə fərqli olan istehsalların bir sahədə cəmləşməsidir
☐ ictimai və ya şəxsi tələbatı ödəmək üçün geniş nomenklaturada məhsul istehsalının müəyyən dövr üçün bir sahədə cəmləşməsidir
☒ ictimai və ya şəxsi tələbatı ödəmək üçün məhdud nomenklaturada məhsul istehsalının nisbətən uzun dövr üçün hazırlanmasını təmin etmək məqsədilə bu işə hər hansı sahənin uyğunlaşdırılmasıdır;
☐ iqtisadiyyatın iri sahələrə – sənaye, kənd təsərrüfatı, nəqliyyat və s. bu kimi sahələrə bölünməsidir

321 Müəssisədaxili ixtisaslaşdırma nədir?

- ☐ istehsal prosesinin və iş yerlərinin səmərəli və yüksək məhsuldarlıqlı texnika ilə təmin olunmasıdır
☐ özünün konstruk-si-ya-sına, hazırlanma texnologiyasına görə analoq təşkil edən, istehsalı uzun dövr üçün təkrar-lan-nan məhsul istehsalının bir müəssisədə cəmləşdirilməsidir.
☒ müəyyən texnoloji əməliyyat-ların yerinə yetirilməsi üçün onların sex, istehsal sahəsi və iş yerləri arasında bölüşdürülərək cəmləşdirilməsidir;
☐ ictimai və ya şəxsi tələbatı ödəmək üçün məhdud nomenklaturada məhsul istehsalının bir müəssisədə cəmləşdirilməsidir
☐ özünün konstruk-si-ya-sına, hazırlanma texnologiyasına görə fərqli olan istehsalların bir müəssisədə cəmləşməsidir

322 Rayonlararası kooperativləşdirmə nədir?

- ☐ belə kooperasiya əlaqələri müxtəlif sahələrin müəssisələri arasında yaranır
☒ kooperativləşdirmənin bu formasında təsərrüfat əlaqələri müxtəlif rayonlarda yerləşdirilmiş müəssisələr arasında baş verir
☐ belə kooperativləşdirmə zamanı 2 qonşu ölkənin sərhəd rayonlarında olan müəssisələr arasında təsərrüfat əlaqələri yaranır
☐ belə kooperativləşdirmə iqtisadi rayonun daxilində olan müəssisələr arasında təsərrüfat əlaqələrinin yaradılmasına əsaslanır
☐ belə kooperasiya əlaqələri eyni sahənin iki və daha çox müəssisələri arasında yaranır

323 İstehsalın kooperativləşdirilməsinin formaları hansılardır?

- ☐ əşya, istehsal-texniki və texnoloji mərhələ üzrə
☒ aqreqat, hissə və texnoloji mərhələ üzrə
☐ aqreqat, istehsal-texniki və texnoloji
☐ əşya, texniki, fiziki
☐ texnoloji, əşya, mexaniki

324 Soyuducu istehsalını həyata keçirən zavod hansı formada ixtisaslaşmış sayılır?

- ☐ texnoloji mərhələ üzrə
☐ istehsal-texniki formada
☒ əşya formasında
☐ hissə formasında
☐ avadanlıq formasında

325 Sənayedə ixtisaslaşdırmanın formaları hansılardır?

- ☐ hissə, istehsal-texniki, mexaniki
- ☒ əşya, hissə və texnoloji mərhələ üzrə;
- ☐ aqreqat, əşya və istehsal-texniki
- ☐ əşya, texniki, mexaniki;
- ☐ fiziki, aqreqat, texnoloji mərhələ üzrə;

326 Müəssisə miqyasında ixtisaslaşdırma nədir?

- ☐ eyni adlı məhsulların bazarda satışının yalnız bir müəssisədə cəmləşməsidir
- ☒ özünün konstruksiyasına, hazırlanma texnologiyasına görə analoq təşkil edən, tətbiq sahəsi məhdud olan, istehsalı uzun dövr üçün təkrarlanan məhsul istehsalının bir müəssisədə təmərküzləşməsidir
- ☐ ictimai və ya şəxsi tələbatı ödəmək üçün məhdud nomenklaturada məhsul istehsalının nisbətən uzun dövr üçün bir sahədə cəmləşməsidir;
- ☐ müəyyən texnoloji əməliyyatların yerinə yetirilməsi üçün onların sex, istehsal sahəsi və iş yerləri arasında bölüşdürülərək cəmləşdirilməsidir;
- ☐ özünün konstruksiyasına, hazırlanma texnologiyasına görə fərqli olan istehsalların bir müəssisədə cəmləşməsidir

327 Sənaye sahələri hansı əlamətə görə təsnifləşdirilmir

- ☐ iqtisadi özünəməxsusluq əlamətinə görə;
- ☐ əmək predmetinə təsiretmə xüsusiyyətinə görə;
- ☐ texnoloji istehsal üsuluna görə;
- ☐ məhsulun aldığı iqtisadi təyinatına görə
- ☒ istehsal edilən məhsulların istehlak yerinə görə.

328 Sənaye sahələri hansı əlamətlərə görə təsnifləşdirilir?

- ☐ texnoloji istehsal üsuluna, əmək predmetinə təsiretmə xüsusiyyətinə, inkişaf səviyyəsinə, iqtisadi özünəməxsusluq əlamətinə görə;
- ☒ məhsulun aldığı iqtisadi təyinatına, əmək predmetinə təsiretmə xüsusiyyətinə, idarəçilik və təbəçilik əlamətinə, iqtisadi özünəməxsusluq əlamətinə görə;
- ☐ texnoloji istehsal üsuluna, məhsulun aldığı iqtisadi təyinatına, əmək predmetinə təsiretmə xüsusiyyətinə, inkişaf səviyyəsinə görə.
- ☐ texnoloji istehsal üsuluna, əmək predmetinə təsiretmə xüsusiyyətinə, inkişaf səviyyəsinə, iqtisadi özünəməxsusluq əlamətinə görə;
- ☐ məhsulun aldığı iqtisadi təyinatına, işçi qüvvəsinin sayına, idarəçilik və təbəçilik əlamətinə, inkişaf səviyyəsinə görə;

329 Sənayenin sahə quruluşu nədir?

- ☐ sənaye sahələri arasındakı qarşılıqlı kooperasiya əlaqələrini əks etdirən göstəricidir.
- ☐ sənayeyə daxil olan sahələrin ardıcılığıdır.
- ☐ sənayenin digər sahələrlə əlaqələrinin əks etdirən göstəricidir.
- ☒ sənaye sahələri arasındakı qarşılıqlı istehsal əlaqələrini əks etdirən kəmiyyət nisbətidir.
- ☐ sənaye sahələri arasındakı qarşılıqlı istehsal əlaqələrinin həcmi əks etdirən kəmiyyətdir.

330 Sənaye sahəsi nədir?

- ☐ sənayenin tərkib hissələrinin kəmiyyət nisbətidir.
- ☐ qeyri-istehsal sahələrinin məcmusudur
- ☒ müəyyən əlamətlərə görə oxşar olan sənaye müəssisələrinin məcmusudur
- ☐ bütün maddi istehsal sahələrinin məcmusudur.
- ☐ torpağın əsas istehsal vasitəsi olduğu sahələrinin məcmusudur

331 Sənaye istehsalının yerləşdirməsinin hansı prinsipinə riayət olunmaqla ölkənin iqtisadi rayonlarının sosial-iqtisadi inkişafının tarazlığını təmin edir, onların təbii resurslarından və əmək ehtiyatlarından səmərəli istifadə məsələsini həll edir?

- ☐ istehsalın xammal mənbələrinə və istehlak rayonlarına yaxınlaşdırılması;
- ☐ istehsalın yaşayış yerlərindən uzaqlaşdırılması;
- ☒ sənaye istehsalının ölkənin ərazi üzrə dirqərdə yerləşdirilməsi;

- ☐ iqtisadi rayonlar arasında səmərəli əmək bölgüsü və onların təssərfatlarının kompleks inkişafı.
- ☐ iqtisadiyyatın beynəlmilləşdirilməsi və beynəlxalq əmək bölgüsündə iştirakın zəruriliyi;

332 Aşağıdakı hansı amil sənayenin sahə quruluşuna təsir göstərir?

- ☐ sənaye müəssisələrində əmək məhsuldarlığının yüksəlməsi;
- ☐ sənaye müəssisələrində fondtutumunun yüksəlməsi;
- ☒ cəmiyyət üzvlərinin maddi və mənəvi həyat səviyyələrinin yüksəldilməsi.
- ☐ idarəetmənin sosial-mənəvi metodlarının tətbiqinin genişləndirilməsi;
- ☐ sənaye müəssisələrində fondveriminin yüksəlməsi;

333 Aşağıdakılardan hansı Azərbaycan Respublikası regionlarının 2009-2013-cü illərdə sosial-iqtisadi inkişafı Dövlət Proqramı nın əsas vəzifələrinə aid deyil?

- ☒ iqtisadiyyatın diversifikasiyası;
- ☐ ölkənin təbii və əmək potensialından səmərəli istifadə etməklə qeyri-neft sektorunun sürətli inkişafının təmin edilməsi;
- ☐ sahibkarlıq mühitinin yaxşılaşdırılması ilə bağlı məqsədyönlü tədbirlərin həyata keçirilməsi və sahibkarlığın inkişafının daha da sürətləndirilməsi;
- ☐ iqtisadiyyatın inkişafına investisiyaların cəlb olunması işinin davam etdirilməsi; ixrac yönümlü məhsul istehsalının stimullaşdırılması;
- ☐ infrastruktur təminatının yaxşılaşdırılması istiqamətində tədbirlərin davam etdirilməsi;

334 Aşağıdakılardan hansı Azərbaycan Respublikası regionlarının 2009-2013-cü illərdə sosial-iqtisadi inkişafı Dövlət Proqramı nın əsas məqsədinə aid deyil?

- ☐ əhalinin həyat səviyyəsinin daha da yaxşılaşdırılması;
- ☐ ölkədə qeyri-neft sektorunun inkişafının sürətləndirilməsi
- ☐ iqtisadiyyatın diversifikasiyası;
- ☒ ölkə sənayesinin sahə quruluşunda birtərəfliyə nail olmaq;
- ☐ tarazlı regional və davamlı sosial-iqtisadi inkişafa nail olmaq;

335 Sənaye istehsalının yerləşdirməsinin hansı prinsipinə riayət olunması müəssisələrin ixtisaslaşma səviyyəsini və onların optimal ölmüsünü müəyyən edir?

- ☐ iqtisadi rayonlar arasında səmərəli əmək bölgüsü və onların təssərfatlarının kompleks inkişafı.
- ☐ istehsalın yaşayış yerlərindən uzaqlaşdırılması;
- ☐ iqtisadiyyatın beynəlmilləşdirilməsi və beynəlxalq əmək bölgüsündə iştirakın zəruriliyi;
- ☒ istehsalın xammal mənbələrinə və istehlak rayonlarına yaxınlaşdırılması;
- ☐ sənaye istehsalının ölkənin ərazi üzrə dirçərdə yerləşdirilməsi;

336 Müəssisədə 325 min man-lıq məhsul buraxılışı olmuşdur. Kənara yerinə yetirilən işin həcmi 43 min man., öz istehsalı olan yarımfabrikatların dəyəri 24 min man, ilin sonuna bitməmiş istehsalın həcmi 5 min man. təşkil etmişdir. Əmtəəlik məhsulun miqdarını təyin edin.

- ☐ 397 min man
- ☐ 235,2 min man
- ☐ 387 min man
- ☒ 392 min man
- ☐ 368 min man

337 Əmtəəlik məhsulun həcmi 350 min man., bitməmiş istehsal qalığı ilin əvvəlinə - 100 min man., ilin sonuna – 75 min man olarsa, məcmu məhsulun həcmi müəyyən edin

- ☐ 355 min man
- ☒ 325 min man
- ☐ 375 min man
- ☐ 525 min man
- ☐ 175 min man

338 Əmtəəlik məhsulun həcmi 700 min man., bitməmiş istehsal qalığı ilin əvvəlinə - 200 min man., ilin sonuna – 150 min man olarsa, məcmu məhsulun həcmi müəyyən edin

- ☐ 710 min man
- ☐ 350 min man
- ☒ 650 min man
- ☐ 750 min man
- ☐ 1050 min man

339 Əmtəəlik məhsulun həcmi 250 min man., bitməmiş istehsal qalığı ilin əvvəlinə - 80 min man., ilin sonuna – 60 min man olarsa, məcmu məhsulun həcmi müəyyən edin

- ☐ 270 min man
- ☒ 230 min man
- ☐ 390 min man
- ☐ 110 min man
- ☐ 240 min man

340 Təmərküzləşmənin aqreqat forması daha çox iqtisadi üstünlüklərə malikdir. Ona görə ki:

- ☐ bu, istehsalın həm intensiv, həm də ekstensiv yolla təmərküzləşdirilməsidir
- ☒ bu, istehsalın intensiv yolla təmərküzləşdirilməsi olduğundan qənaət imkanı böyükdür;
- ☐ bu, istehsalın ekstensiv yolla təmərküzləşdirilməsi olduğundan qənaət imkanı böyükdür;
- ☐ bu zaman istehsal meydançalarının genişlənməsi baş verdiyindən əlavə xərclər artır;
- ☐ bu zaman yeni istehsal bölmələrinin enerji təminatı əlavə xərclər tələb edir;

341 Aşağıdakılar hansı müəssisənin ölçüsünə təsir göstərən istehsaldaxili amillərdəndir

- ☐ elmi-texniki tərəqqi, istehsalın ictimai təşkili formaları, istehsalın ahəngdar təşkili, istehsalın təşkili tipi, istehsal üsulu
- ☐ ərazinin relyefi, əmək ehtiyatlarının mövcudluğu, su təchizatı, enerji təminatı, kadrların ixtisas səviyyəsi, istehlakçıların gəlirləri və s.
- ☒ texnikanın inkişaf səviyyəsi, tətbiq olunan texnoloji istehsal üsulunun orijinallığı, istehsalın təşkili vəziyyəti, fəhlələrin mədəni-texniki səviyyəsi və s
- ☐ xammal və nəqliyyat amilləri, demografik vəziyyət, iqtisadi-coğrafi amilləri, regionun mənimsənilmə vəziyyəti, sosial infrastrukturun inkişaf səviyyəsi, ekoloji vəziyyət, vaxt amili və s.
- ☐ makroiqtisadi sabitlik, inflyasiya səviyyəsi, məhsulun qiyməti, müəssisənin bazar mövqeyi, bazar rəqabəti

342 Təmərküzləşmənin aqreqat formasının öyrənilməsi zamanı hansı göstəricilərin tətbiqi daha məqsədəuyğundur?

- ☐ nisbi göstəricilər;
- ☐ dəyər göstəriciləri
- ☐ inteqral göstəricilər
- ☒ natural göstəricilər
- ☐ ümumiləşdirilmiş göstəricilər;

343 İstehsal miqyasının mənfi effekti” nədir?

- ☐ bu, istehsal həcmi azalması ilə müəssisənin mənfəətinin azalmasını əks etdirir
- ☒ bu, istehsal həcmi artması ilə məhsul vahidinə çəkilən xərclərin artmasını əks etdirir
- ☐ bu, istehsal həcmi artması ilə məhsul vahidinə çəkilən xərclərin azalmasını əks etdirir
- ☐ bu, istehsal həcmi azalması ilə məhsul vahidinə çəkilən xərclərin azalmasını əks etdirir
- ☐ bu, istehsal həcmi azalması ilə məhsul vahidinə çəkilən xərclərin artmasını əks etdirir

344 Miqyas artımından qənaətin (miqyasın müsbət effektinin) davamlı olduğu sənaye sahələrinə aşağıdakılardan hansı xasdır:

- ☐ belə sahələrdə çoxlu sayda kiçik müəssisələr fəaliyyət göstərir.
- ☐ belə sahələrdə kiçik və orta ölçülü müəssisələr üstünlük təşkil edir;

- ☒ belə sahələrdə iri ölçülü müəssisələr üstünlük təşkil edir;
- ☐ belə sahələrdə orta ölçülü müəssisələr üstünlük təşkil edir;
- ☐ belə sahələrdə kiçik ölçülü müəssisələr üstünlük təşkil edir

345 Aşağıdakı sənaye sahələrində iri müəssisələr tam üstünlüyə malikdir:

- ☐ istehlak malları istehsalı, istehsal vasitələrinin istehsalı, tikinti materialları sənayesi, emal sənayesi.
- ☒ elektroenergetika, neft emalı, qara və əlvan metallurgiya, kimya və neft-kimya sənayesi, sement istehsalı, maşınqayırma, şüşə və çini-saxsı sənaye
- ☐ yeyinti sənayesi; yüngül sənaye, gön-dəri və ayaqqabı sənayesi, metal emalı sənayesi, kombinəlaşdırılmış yem istehsalı;
- ☐ bədii məmulatlar istehsalı, musiqi alətlərinin hazırlanması, oyuncaq istehsalı, kimyəvi təmizləmə və bo-yama, dəftərxana ləvazimatı istehsalı;
- ☐ ağac emalı və mebel, sellüloz – kağız, poliqrafiya, tikinti materialları, toxuculuq, balıq, konserv sənaye sahələri

346 Aşağıdakı istehsal sahələrindən hansında həm kiçik, həm orta, həm də iri müəssisələr təqribən eyni dərəcədə səmərəli fəaliyyət göstərə bilərlər?

- ☐ kombinəlaşdırılmış yem istehsalı;
- ☒ ağac emalı və mebel istehsalı
- ☐ musiqi alətlərinin hazırlanması
- ☐ polimer materialların istehsalı
- ☐ əlvan metallurgiya

347 Aşağıdakılardan hansı səmərəlilik baxımından iri müəssisənin üstünlüyünü şərtləndirən amil hesab edilmir

- ☒ İstehsalın iri müəssisələrdə cəmlənməsi daxili bazarda rəqabət iştirakçılarının sayının artmasına gətirib çıxarır
- ☐ İri müəssisələrdə daha güclü və məhsuldarlığı yüksək olan avadanlıqlar tətbiq etmək mümkündür;
- ☐ İri istehsallarda istehsalın və əməyin mütərəqqi təşkili formalarına keçmək daha asan olur;
- ☐ İri istehsalda hazırlanan məhsulun maya dəyəri kiçik istehsallara nisbətən aşağı səviyyədə olur
- ☐ İri istehsallarda elmi-tədqiqat və sınaq laboratoriyaları, güclü konstruktor büroları yaratmaq mümkün olur;

348 İri müəssisələrin üstünlüklərinə aid deyil:

- ☐ vahid məhsulun maya dəyərinin aşağı olması
- ☐ yüksək rentabellik, fondverimi
- ☐ yeni texnologiyaların tətbiqi üçün yaxşı şərait
- ☒ xüsusi kapital qoyuluşu və fond tutumunun yüksək olması
- ☐ daha güclü mərkəşləşdirilmiş kapital

349 İstehsal proqrammasının əsas bölmələrinə aid deyil:

- ☐ məhsulun reallaşdırılması planı
- ☐ ixraca buraxılan məhsul planı
- ☐ əmtəlik (məcmu) məhsulun istehsal planı
- ☒ marketing planı
- ☐ məhsulun keyfiyyətinin artırılması planı

350 Françayzing nədir?

- ☐ torpaqdan istifadə hüququnun satılması.
- ☐ maşın və avadanlıqların icarəyə verilməsi;
- ☐ istehsal texnologiyasından istifadə hüququnun satılması;
- ☒ firma nişanından istifadə hüququnun satılması;
- ☐ istehsal edilən əmtəənin satılması;

351 Lizing müqaviləsində nə nəzərdə tutulmur?

- ☐ lizing haqqının məbləği, onun ödənilmə müddəti və qaydası.

- ☐ icarəyə verilən əmlakın tərkibi və dəyəri;
- ☐ müqavilənin tərəfləri, onların hüquq və vəzifələri;
- ☒ lizinqə götürülən əmlakdan istifadə zamanı əldə edilən gəlirlərin maksimum səviyyəsinə qoyulan tələblər;
- ☐ zəruri hallarda ijarəçinin lizinq obyektini olan əmlak üçün təminatı;

352 İstehsalın təmərküzləşdirilməsinin iqtisadi səmərəliliyi nədə ifadə olunur?

- ☐ müəssisənin ölçülərinin artması nəticəsində xammal və materialların emalı imkanlarının genişlənməsində.
- ☐ müəssisənin ölçülərinin artması nəticəsində bazarlara daha çox məhsul çıxarılmasında;
- ☐ müəssisənin ölçülərinin artması nəticəsində yeni iş yerlərinin yaradılmasında;
- ☒ müəssisənin ölçülərinin artması nəticəsində istehsalın texniki-iqtisadi göstəricilərinin yaxşılaşmasında
- ☐ eyniadlı məhsul istehsalçıların sayının azalması nəticəsində sahənin idarə edilməsinin asanlaşmasında

353 Müəssisənin optimal ölçüsü nədir?

- ☐ minimum xərclə risksiz fəaliyyət göstərə bilən ölçüsüdür
- ☐ çox xərclə daha çox mənfəət əldə edilə bilən ölçüsüdür;
- ☐ az xərclə daha az mənfəət əldə edilə bilən ölçüsüdür;
- ☒ az xərclə daha yüksək təsərrüfat nəticələrinə nail olunan ölçüsüdür
- ☐ mənfəətlə xərcin mütənəsiblik təşkil etdiyi ölçüsüdür

354 Aşağıdakı göstəricilər arasında istehsalın təmərküzləşməsinə daha düzgün əks etdirəni hansıdır?

- ☐ sənaye-istehsal heyətinin orta illik sayı
- ☐ istehsal dövriyyə fondlarının orta illik dəyəri.
- ☐ texnoloji prosesə sərf edilən enerji gücünün kəmiyyəti;
- ☐ istehsal əsas fondlarının orta illik dəyəri
- ☒ istehsal edilən məhsulun həcmi;

355 Təmərküzləşmənin vəziyyətini və dinamikasını öyrənmək hansı göstəricilərdən istifadə olunur?

- ☐ müəssisənin istehsal səviyyəsinin yalnız fəaliyyət göstərdiyi sahədə deyil, ümumiyyətlə sənayedəki xüsusi çəkisi və əsas fondların orta illik dəyəri
- ☐ milli iqtisadiyyatın əsas fondları dəyərinə görə strukturu
- ☐ ölçülərinə görə ən kiçik ölçülü müəssisələr qrupunun istehsal həcmi
- ☒ məhsul istehsalının həcmi, heyətin orta illik sayı, istehsal əsas fondlarının orta illik dəyəri;
- ☐ sənayenin tərkibində olan müstəqil sahələrin sayı, hər sahədə müəssisələrin sayı və orta ölçüsü;

356 Texnoloji təmərküzləşmə necə baş verir?

- ☐ qurulmuş avadanlıqların sayca çoxaldılması ilə yanaşı həm də onlardan hər birinin gücünün azaldılması yolu ilə;
- ☐ müəssisədə qurulmuş avadanlıqların əsaslı təmiri və modernləşdirilməsi yolu ilə
- ☐ qurulmuş avadanlıqların sayca çoxaldılması yolu ilə;
- ☒ qurulmuş avadanlıqların sayca çoxaldılması ilə yanaşı həm də onlardan hər birinin gücünün artırılması yolu ilə
- ☐ aqre-qat və avadanlıqların texnoloji strukturunda daha güclülərin, məhsuldarlığı yüksək olanların payının artması yolu ilə;

357 Aqre-qat təmərküzləşməsi necə baş verir?

- ☐ köməkçi və xidmətdəici təsərrüfatlarda avadanlıqların sayının artırılması yolu ilə
- ☐ qurulmuş avadanlıqların sayca çoxaldılması yolu ilə;
- ☐ müəssisədə qurulmuş aqre-qat və avadanlıqlardan istismarda olanların sayının artırılması yolu ilə;
- ☒ aqre-qat və avadanlıqların texnoloji strukturunda daha güclülərin, məhsuldarlığı yüksək olanların payının artması yolu ilə;
- ☐ müəssisədə köməkçi və xidmətdəici bölmələrin sayının artırılması yolu ilə;

358 Aşağıdakı fikirlərdən hansı yanlışdır?

- ☐ İstehsalın təmərküzləşməsi istehsalın ictimai təşkili formaları arasında daha mürəkkəbidir.

- ☐ İstehsalın ictimai təşkili formaları ictimai istehsalın intensivləşdirilməsi və səmərəliliyinin yüksəldilməsinin amilidir;
- ☐ İstehsalın təmərküzləşməsi, ixtisaslaşması, kooperativləşməsi və kombinləşməsi arasında sıx qarşılıqlı əlaqələr vardır
- ☒ İstehsalın ictimai təşkili formaları ilə istehsalın səmərəliliyinin artırılması arasında birbaşa əlaqə yoxdur
- ☐ İstehsalın ictimai təşkili formaları ictimai əmək bölgüsünün dərinləşməsinin nəticəsidir;

359 İstehsal proqrammasında vahid məhsulun əmək tutumluğu və istehsal proqrammasının qiymətləndirilməsində hansı ölçülərlə müəyyən olunur?

- ☐ sadalananlardan heç biri
- ☐ dəyər
- ☐ natural
- ☒ əmək
- ☐ bütün sadalananlar

360 İstehsal proqrammasında istehsal gücünə tələb hansı ölçülərlə müəyyən olunur?

- ☐ sadalananlardan heç biri
- ☐ əmək
- ☐ dəyər
- ☒ natural
- ☐ bütün sadalananlar

361 İstehsal proqrammasında məhsulların yekcins təyinatına görə hansı ölçü tətbiq olunur?

- ☐ sadalananlardan heç biri
- ☐ əmək
- ☐ dəyər
- ☒ natural
- ☐ bütün sadalananlar

362 Sənayenin istehsal proqrammasının resurs təminatını müəyyən etmək və əsaslandırmaq üçün istifadə olunan keyfiyyət göstəricilərinə aşağıdakılardan hansı aid deyil?

- ☐ əmək məhsuldarlığı
- ☐ materialtutumu göstəricisi
- ☐ fondverimi göstəricisi
- ☒ mənfəətin kütləsi
- ☐ rentabellik səviyyəsi

363 Sənayenin istehsal proqrammasının resurs təminatını müəyyən etmək və əsaslandırmaq üçün istifadə olunan kəmiyyət göstəricilərinə aşağıdakılardan hansı aid deyil?

- ☐ mənfəətin kütləsi
- ☐ əmək haqqı fondu
- ☐ əmtəəlik məhsulun həcmi
- ☒ əmək məhsuldarlığı
- ☐ realizə olunmuş məhsulun həcmi

364 Sənayenin istehsal proqrammasının resurs təminatını müəyyən etmək və əsaslandırmaq üçün hansı göstəricilərdən istifadə olunur?

- ☐ iqtisadi göstəricilər
- ☐ standartlaşdırma və eyniləşdirmə (unifikasiya) göstəriciləri
- ☒ kəmiyyət və keyfiyyət göstəriciləri
- ☐ texnolojilik göstəriciləri
- ☐ məhsulun estetik göstəriciləri

365 İstehsal proqramında:

- ☐ müəssisənin inkişaf planının məkan və zaman baxımından konkretləşdirilməsinə yönəldilmiş təd-birlər sistemini özündə əks etdirir
- ☐ işçilərin zəruri sayı, əmək haqqı fonduunun həjmi müəyyən olunur, əmək məhsuldarlığının artırılması, kadrların hazırlanması və yenidən hazırlanması üzrə tapşırıqlar öz əksini tapır
- ☐ planda reallaşdırılan və əmtəəlik məhsulun maya dəyəri, ayrı-ayrı məhsulların maya dəyəri üzrə tapşırıqlar öz əksini tapır
- ☐ müəssisənin pul mədaxili və məxaricini, büdcə, bank və digər subyektlərlə hesablaşmaları əks etdirir
- ☒ ayrı-ayrı məhsul növlərinin istehsalı üzrə natəb və dəyər ifadəsində tapşırıqlar nəzərdə tutulur

366 Lizingin formaları hansılardır?

- ☐ əmlak və torpaq.
- ☐ icarə və kirayə;
- ☒ operativ və maliyyə;
- ☐ istehsal və satış;
- ☐ makroiqtisadi və mikroiqtisadi;

367 Təmərküzləşmənin formaları hansılardır?

- ☐ fərdi, seriyalı və kütləvi;
- ☒ aqreqat, istehsal-texniki və texnoloji;
- ☐ aqreqat, mexaniki, texniki.
- ☐ konstruksiya, texnoloji ardıcılıq, son məhsul istehsalı və təşkilati-təsərrüfat
- ☐ istehsal, satış, idxal və ixrac;

368 Aşağıdakı cəhətlərdən hansı təmərküzləşmə prosesinə xasdır?

- ☐ eyni məhsulu istehsal edən müəssisələrin sayının artması;
- ☐ məhsul istehsalının müəssisələr arasında bərabər bölünməsi
- ☒ məhsul istehsalının iri müəssisələrdə cəmləşməsi;
- ☐ məhsul bazarının müəssisələr arasında bərabər bölünməsi;
- ☐ eyni məhsulu istehsal edən müəssisələrin hamısının bir mərkəzdən idarə edilməsi.

369 Təmərküzləşmənin mütləq mənada artması nədir?

- ☐ sahənin ümumi istehsalında iri müəssisələrin payının artmasıdır
- ☐ sahəyə daxil olan müəssisələrin ölçülərinin artmasıdır
- ☐ sahəyə daxil olan müəssisələrin əsas fondlarının dəyərinin artmasıdır
- ☐ sahəyə daxil olan müəssisələrin işçilərinin sayının artmasıdır
- ☒ sahəyə daxil olan müəssisələrin ölçülərinin artmasıdır

370 Nisbi təmərküzləşdirmə nədir?

- ☐ sahəyə daxil olan müəssisələrin ölçülərinin azalmasıdır
- ☐ sahəyə daxil olan müəssisələrin işçilərinin sayının artmasıdır
- ☒ sahənin ümumi istehsalında iri müəssisələrin payının artmasıdır
- ☐ sahəyə daxil olan müəssisələrin ölçülərinin artmasıdır
- ☐ sahəyə daxil olan müəssisələrin əsas fondlarının dəyərinin artmasıdır

371 İstehsalın təmərküzləşməsi aşağıdakılardan hansı biri ilə xarakterizə olunur?

- ☐ müəssisədə işçilərinin sayının azalması;
- ☒ müəssisələrin iriləşməsi
- ☐ texnoloji cəhətdən müxtəlif istehsalların bir müəssisədə uzlaşdırılması
- ☐ əmək bölgüsünün dərinləşməsi.
- ☐ müəssisənin ölçülərinin kiçilməsi;

372 Hər hansı sənaye sahəsinin inkişaf sürəti necə hesablanır?

- ☐ sahənin planlaşdırılan inkişaf səviyyəsinin işçilərin siyahı sayına nisbəti kimi;
- ☐ sənayenin bütünlükdə inkişaf sürətinin əsas fondların dəyərində nisbəti kimi;
- ☐ hər hansı sənaye sahəsinin inkişaf sürətinin sənayenin bütünlükdə inkişaf sürətinə nisbəti kimi;
- ☒ sahənin planlaşdırılan inkişaf səviyyəsinin sahənin faktiki inkişaf səviyyəsinə nisbəti kimi;
- ☐ sənayenin bütünlükdə inkişaf sürətinin əmək məhsuldarlığına nisbəti kimi.

373 Nəqliyyat amilinin təsirini nəzərə alaraq aşağıdakı sənaye müəssisələrindən hansı xammal mənbələrinə yaxın rayonlarda yerləşdirilməməlidir?

- ☐ pambıqtəmizləmə müəssisələri;
- ☐ qara və əlvan metallurgiya.
- ☒ neft emalı müəssisələri;
- ☐ maşınqayırmanın metal-tutumlu istehsalları;
- ☐ əsas kimya müəssisələri;

374 Nəqliyyat amilinin təsirini nəzərə alaraq aşağıdakı sənaye müəssisələrindən hansı istehlak rayonuna yaxın yerləşdirilməməlidir?

- ☐ metaltutumu az olan maşınqayırma istehsalları;
- ☒ qara və əlvan metallurgiya müəssisələri.
- ☐ neft emalı müəssisələri;
- ☐ mebel istehsalı müəssisələri;
- ☐ pambıq parça müəssisələri;

375 Yeni tikiləcək müəssisələrin istehsal etdiyi məhsulların istehlakçıları çox olarsa, onda belə müəssisələr necə yerləşdirilməlidir?

- ☐ enerji mənbələrinə yaxın;
- ☐ əhalinin alıcılıq qabiliyyəti yüksək olan rayonlarda.
- ☒ xammal bazasına yaxın;
- ☐ əhalinin sıx yerləşdiyi rayonda;
- ☐ istehlak rayonuna yaxın;

376 Aşağıdakılardan hansı Azərbaycan Respublikası regionlarının 2009-2013-cü illərdə sosial-iqtisadi inkişafı Dövlət Proqramı nda iqtisadi, coğrafi və tarixi baxımdan iqtisadi rayonları fərqləndirən amillərə aid deyil?

- ☐ iqtisadi-coğrafi mövqeyi;
- ☒ əhalinin yaş strukturu.
- ☐ tarixi inkişaf xüsusiyyətləri;
- ☐ əhalinin məskunlaşması səviyyəsi;
- ☐ təbii şəraiti və ehtiyatları;

377 Aşağıdakı sənaye müəssisələrindən hansı enerji mənbələrinə yaxın rayonlarda yerləşdirilməlidir?

- ☐ pambıqtəmizləmə müəssisələri;
- ☐ neft emalı müəssisələri
- ☐ qara və əlvan metallurgiya müəssisələri
- ☐ mebel istehsalı müəssisələri
- ☒ ilkin aluminium istehsal edən müəssisələr;

378 Sənaye sahəsinə daxil olan müəssisələr aşağıdakı şərtlərdən hansına cavab verməlidir?

- ☒ iş şəraitinin ümumi cəhətlərinə görə fərqlənilir.
- ☐ oxşar maşınlar sistemi (avadanlıqlarının texnoloji quruluşu ciddi fərqlənməyən) və texnoloji istehsal üsulu tətbiq edirlər;
- ☐ yalnız səhmdar cəmiyyət formasında yaradılırlar
- ☐ həmcins xammal və material istehlak etmirlər;
- ☐ xüsusi peşə-ixtisas tərkibinə malik mü-hən-dis-texniki və fəhlə kadrlara malik olurlar;

379 Sənaye sahəsinə daxil olan müəssisələr aşağıdakı şərtlərdən hansına cavab vermir?

- ☒ iş şəraitinin ümumi cəhətlərinə görə fərqlənir.
- ☐ xüsusi peşə-ixtisas tərkibinə malik mü-hən-dis-texniki və fəhlə kadrlara malik olurlar;
- ☐ oxşar maşınlar sistemi (avadanlıqlarının texnoloji quruluşu ciddi fərqlənməyən) və texnoloji istehsal üsulu tətbiq edirlər;
- ☐ məhsulları eyni iqtisadi təyinat alır;
- ☐ həmçinin xammal və material istehlak edirlər;

380 Kənd təsərrüfatı xammalının hansı növləri var?

- ☐ mineral, süni və ikinci
- ☐ mineral, süni və əsas
- ☐ birinci və ikinci
- ☐ süni və təbii
- ☒ bitki və heyvan mənşəli

381 Faydalı qazıntının mənimsənilməsinin iqtisadi cəhətdən məqsədəuyğunluğu öz əksini aşağıdakı hansı göstəricilərin necəliyində tapmır?

- ☐ əmək məhsuldarlığı;
- ☐ zənginləşdirilmiş xammalın hər tonunun maya də-yəri;
- ☐ əsaslı vəsait qoyuluşunun geri qaytarılma müddəti;
- ☐ faydalı qazıntıdan ehtiyatın həcmi;
- ☒ sahibkarlıq mühiti;

382 Faydalı qazıntının mənimsənilməsinin iqtisadi cəhətdən məqsədəuyğunluğu öz əksini aşağıdakı hansı göstəricilərin necəliyində tapmır?

- ☒ materialtutumluğunun səviyyəsi
- ☐ zənginləşdirilmiş hər ton xammala əsaslı vəsait qoyuluşunun məbləği;
- ☐ faydalı qazıntının çıxarılma şəraiti □ açıq və ya saxta üsulu;
- ☐ faydalı qazıntının fiziki-kimyəvi tərkibi, keyfiyyət;
- ☐ tikintinin müddəti

383 Həcmi, keyfiyyəti, çıxarılma şəraiti ümumi geoloji və ilkin geofiziki məlumatlarla və habelə artıq istismara verilmiş analoji yataqların göstəriciləri vasitəsilə qiymətləndirilən ehtiyatlar hansı qrupa aiddir?

- ☒ S2;
- ☐ S1 və B;
- ☐ A və S1;
- ☐ S1;
- ☐ B;

384 Kəşfiyyat işləmələri və habelə geoloji və geofiziki məlumatların ekstropolyasiyasının köməyiylə faydalı qazıntının təqribi həcmi, habelə, ümumi şəkildə, yatağın şəraiti, quruluşu, keyfiyyət və texnoloji xüsusiyyətləri, hasilat işinə təsir göstərəcək təbii amilləri təxmini məlum olan ehtiyatlar hansı qrupa aiddir?

- ☒ S1;
- ☐ S2 və B;
- ☐ S2;
- ☐ B;
- ☐ A;

385 Kəşfiyyat quyuları və mədən işləmələri əsasında ölçüsü (həcmi), quruluşu, keyfiyyəti, yatağın şəraiti, faydalı qazıntının fiziki-kimyəvi xüsusiyyətləri, çıxarılmasına təsir edən digər təbii amilləri dəqiq öyrənilmiş, bir sözlə, hasilata tam hazır olan faydalı qazıntılar hansı qrupa aiddir?

- ☒ A;

- ☐ S2 və B;
- ☐ B;
- ☐ S2;
- ☐ S1;

386 Kəşfiyyat işlərinin məlumatları əsasında həcmi, yatağın əsas xüsusiyyətləri, quruluşu, faydalı qazıntının keyfiyyəti və texnoloji özünəməxsusluğu, çıxarılması şəraitinə təsir edə biləcək təbii amilləri təxmini məlum olan ehtiyatlar hansı qrupa aiddir?

- ☐ S1;
- ☐ S2;
- ☐ A və B;
- ☐ A;
- ☒ B;

387 Kəşfolma və hazırlıq dərəcələrinə görə ehtiyatların hansı kateqoriyalara bölünürlər?

- ☐ A, B, S, D
- ☒ A, B, S1, S2
- ☐ A1, A2, S1, S2
- ☐ S1, S2, S3, S4
- ☐ A1, A2, A3, A4

388 Dövriyyə vəsaitlərinin dövretmə əmsalı necə hesablanır?

- ☐ dövriyyə vəsaitlərinin orta illik qalıqın dövriyyə fondlarının həcminə nisbəti kimi
- ☐ topdansaş qiymətində realizə olunmuş məhsulun həcmninin tədavül fondlarının həcminə nisbəti kimi
- ☐ dövriyyə fondlarının həcmninin tədavül fondlarının həcminə nisbəti kimi
- ☒ topdansaş qiymətində realizə olunmuş məhsulun həcmninin dövriyyə vəsaitlərinin orta illik qalıqına nisbəti kimi
- ☐ dövriyyə vəsaitlərinin orta illik qalıqının topdansaş qiymətində realizə olunmuş məhsulun həcminə nisbəti kimi

389 Dövriyyə vəsaitlərinin yüklənmə əmsalı necə hesablanır?

- ☐ istehsal edimiş məhsulun həcmninin tədavül fondlarının həcminə nisbəti kimi
- ☐ dövriyyə vəsaitlərinin bir dövriyyəsinin gün hesabı ilə uzunluğu göstəricisinin tərsi kimi
- ☐ topdansaş qiymətində realizə olunmuş məhsulun həcmninin dövriyyə vəsaitlərinin orta illik qalıqına nisbəti kimi
- ☒ dövriyyə vəsaitlərinin orta illik qalıqının topdansaş qiymətində realizə olunmuş məhsulun həcminə nisbəti kimi
- ☐ dövriyyə vəsaitlərinin dövretmə sürətinin dövrdəki günlərin sayına nisbəti kimi

390 Material məsrəf normasının tərkibinə nələr daxildir?

- ☐ xalis (faydalı) məsrəf, xammal, material və dəstləşdirici məmulatlar
- ☐ xammal və yanacaq, material və dəstləşdirici məmulatlar, xalis (faydalı) məsrəf
- ☐ dəstləşdirici məmulatlar, texnoloji tullantılar və itkilər, təşkilati-texniki tullantı və itkilər
- ☒ təşkilati-texniki tullantı və itkilər, xalis (faydalı) məsrəf, texnoloji tullantılar və itkilər
- ☐ xammal, təşkilati-texniki tullantı və itkilər, xalis (faydalı) məsrəf

391 Bitməmiş istehsaldakı dövriyyə vəsaitlərinin normativi aşağıdakı amillərin hansından aslıdır?

- ☐ istehsal prosesində xərclərin artma xarakterindən, məhsulun maya dəyərindən və əməyin təşkilindən
- ☐ istehsal olunan məhsulun həcmi və tərkibindən, reallaşdırılmış məhsulun həcmindən;
- ☐ istehsal tsiklinin uzunluğundan, əsas fondların yenilənmə əmsalından və məhsulun maya dəyərindən;
- ☒ istehsal tsiklinin uzunluğundan, məhsulun maya dəyərindən və istehsal prosesində xərclərin artma xarakterindən
- ☐ istehsal olunan məhsulun həcmi, işçilərin sayı və istehsal tsiklinin uzunluğundan

392 Müəssisədə bitməmiş istehsalın həcminə hansı amil təsir göstərmir?

- ☐ istehsal prosesində xərclərin artma xarakteri.
- ☐ istehsal tsiklinin uzunluğu

- ☐ istehsal olunan məhsulun həcmi və tərkibi
- ☒ debitor borclərinin həcmi və tərkibi
- ☐ məhsulun maya dəyəri

393 Dövriyyə vəsaitlərinin bir dövriyyəsinin gün hesabı ilə uzunluğu göstəricisi necə hesablanır?

- ☐ istehsal edilmiş məhsulun həcmninin tədavül fondlarının həcminə nisbəti kimi.
- ☐ dövriyyə vəsaitlərinin orta illik qalığının topdansı qıymətində realizə olunmuş məhsulun həcminə nisbəti kimi
- ☐ topdansı qıymətində realizə olunmuş məhsulun həcmninin dövriyyə vəsaitlərinin orta illik qalığına nisbəti kimi;
- ☒ dövrdəki günlərin sayının dövretmə əmsalına nisbəti kimi;
- ☐ dövriyyə vəsaitlərinin dövretmə sürətinin dövrdəki günlərin sayına nisbəti kimi;

394 Dövriyyə vəsaitlərinin ayın əvvəlinə qalığı 200 min man, ayın axırına qalığı 300 min man-a, reallaşdırılmış məhsulun həcmi 1200 min manatdırsa, onda ay üzrə dövriyyə vəsaitlərinin dövretmə əmsalı nəyə bərabərdir?

- ☐ 12.0
- ☐ 2.4
- ☐ 2.4
- ☒ 4.8
- ☐ 6.0

395 Dövriyyə vəsaitlərinin ayın əvvəlinə qalığı 360 min man, ayın axırına qalığı 120 min man-a, reallaşdırılmış məhsulun həcmi 1200 min manatdırsa, onda ay üzrə dövriyyə vəsaitlərinin yüklənmə əmsalı nəyə bərabərdir?

- ☐ 0.6
- ☐ 0,3;
- ☐ 0.1
- ☒ 0.2
- ☐ 0,4;

396 I rübdə dövriyyə vəsaitlərinin orta qalığı 240 min man, reallaşdırılmış məhsulun həcmi 1200 min manatdır, II rübdə dövriyyə vəsaitlərinin dövretmə əmsalı 1,2 dəfə artırsa, onda II rübdə 1200 min manat məbləğində məhsulu satmaq üçün tələb olunan dövriyyə vəsaitlərinin orta qalığı nəyə bərabərdir?

- ☐ 260 min man
- ☐ 160 min man;
- ☐ 150 min man
- ☒ 180 min man;
- ☐ 200 min man

397 Faydalı qazıntının hasil olunmasının iqtisadi məqsədəuyğunluq göstəriciləri aşağıdakıların hansı ilə müəyyən olunur?

- ☐ məssisənin təşkilati-hüquqi forması ilə.
- ☐ fondla silahlanma səviyyəsinin yüksəldilməsi;
- ☐ fondverminin yüksəldilməsi;
- ☒ məhsuldar qüvvələrin düzgün yerləşdirilməsi;
- ☐ mexanikləşmə səviyyəsi ilə;

398 Cari dövr üçün sənayenin və habelə istismarın texniki şəraiti tələblərinə cavab verən və işlənməsi iqtisadi cəhətdən məqsədəuyğun olan yataqların ehtiyatları hansı ehtiyat növünə aiddir?

- ☐ texniki-iqtisadi geoloji ehtiyatlara;
- ☐ Balansdankənar geoloji ehtiyatlara;
- ☐ Xüsusi geoloji ehtiyatlara;
- ☒ balans geoloji ehtiyatlarına;
- ☐ əmtəlik geoloji ehtiyatlara;

399 Faydalı qazıntıdan geoloji ehtiyat müəyyən vaxt müddətində texniki-iqtisadi imkanın və praktiki cəhətdən istifadə mümkünliyünün dərəcələrinə görə hansı ehtiyat növlərinə bölünür?

- ☐ Xüsusi və balansdankənar geoloji ehtiyatlar;
- ☐ Xüsusi və balans geoloji ehtiyatlar;
- ☐ Xüsusi və ümumi geoloji ehtiyatlar;
- ☒ balans və balansdankənar geoloji ehtiyatlar;
- ☐ Balansdankənar və ümumi geoloji ehtiyatlar;

400 “S2” kateqoriyalı ehtiyata nələr daxil edilir?

- ☐ kəşf olunmuş yeraltı və yerüstü sərvətlərin hamısı;
- ☐ kəşfiyyat quyuları və mədən işləmələri əsasında ölçüsü (həcmi), quruluşu, keyfiyyəti, yatağın şəraiti, faydalı qazıntının fiziki-kimyəvi xüsusiyyətləri, çıxarılmasına təsir edən digər təbii amilləri dəqiq öyrənilmiş, bir sözlə, hasilata tam hazır olan faydalı qazıntılar aid edilir;
- ☐ kəşfiyyat işlərinin məlumatları əsasında həcmi, yatağın əsas xüsusiyyətləri, quruluşu, faydalı qazıntının keyfiyyəti və texnoloji özünəməxsusluğu, çıxarılması şəraitinə təsir edə biləcək təbii amilləri təxmini məlum olan ehtiyatlar aid edilir;
- ☒ kəşfiyyat işləmələri və habelə geoloji və geofiziki məlumatların ekstrapolyasiyasının köməyi ilə faydalı qazıntının təqribi həcmi, habelə, ümumi şəkildə, yatağın şəraiti, quruluşu, keyfiyyət və texnoloji xüsusiyyətləri, hasilat işinə təsir göstərəcək təbii amilləri təxmini məlum olan ehtiyatlar daxil edilir;
- ☐ həcmi, keyfiyyəti, çıxarılma şəraiti ümumi geoloji və ilkin geofiziki məlumatlarla və habelə artıq istismara verilmiş analoji yataqların göstəriciləri vasitəsilə qiymətləndirilən ehtiyatlar aid edilir

401 “S1” kateqoriyalı ehtiyata nələr daxil edilir?

- ☐ kəşf olunmuş yeraltı və yerüstü sərvətlərin hamısı;
- ☐ kəşfiyyat quyuları və mədən işləmələri əsasında ölçüsü (həcmi), quruluşu, keyfiyyəti, yatağın şəraiti, faydalı qazıntının fiziki-kimyəvi xüsusiyyətləri, çıxarılmasına təsir edən digər təbii amilləri dəqiq öyrənilmiş, bir sözlə, hasilata tam hazır olan faydalı qazıntılar aid edilir;
- ☐ kəşfiyyat işlərinin məlumatları əsasında həcmi, yatağın əsas xüsusiyyətləri, quruluşu, faydalı qazıntının keyfiyyəti və texnoloji özünəməxsusluğu, çıxarılması şəraitinə təsir edə biləcək təbii amilləri təxmini məlum olan ehtiyatlar aid edilir;
- ☒ kəşfiyyat işləmələri və habelə geoloji və geofiziki məlumatların ekstrapolyasiyasının köməyi ilə faydalı qazıntının təqribi həcmi, habelə, ümumi şəkildə, yatağın şəraiti, quruluşu, keyfiyyət və texnoloji xüsusiyyətləri, hasilat işinə təsir göstərəcək təbii amilləri təxmini məlum olan ehtiyatlar daxil edilir;
- ☐ həcmi, keyfiyyəti, çıxarılma şəraiti ümumi geoloji və ilkin geofiziki məlumatlarla və habelə artıq istismara verilmiş analoji yataqların göstəriciləri vasitəsilə qiymətləndirilən ehtiyatlar aid edilir;

402 “B” kateqoriyalı ehtiyata nələr daxil edilir?

- ☐ kəşf olunmuş yeraltı və yerüstü sərvətlərin hamısı;
- ☐ kəşfiyyat işləmələri və habelə geoloji və geofiziki məlumatların ekstrapolyasiyasının köməyi ilə faydalı qazıntının təqribi həcmi, habelə, ümumi şəkildə, yatağın şəraiti, quruluşu, keyfiyyət və texnoloji xüsusiyyətləri, hasilat işinə təsir göstərəcək təbii amilləri təxmini məlum olan ehtiyatlar daxil edilir;
- ☐ kəşfiyyat quyuları və mədən işləmələri əsasında ölçüsü (həcmi), quruluşu, keyfiyyəti, yatağın şəraiti, faydalı qazıntının fiziki-kimyəvi xüsusiyyətləri, çıxarılmasına təsir edən digər təbii amilləri dəqiq öyrənilmiş, bir sözlə, hasilata tam hazır olan faydalı qazıntılar aid edilir;
- ☒ kəşfiyyat işlərinin məlumatları əsasında həcmi, yatağın əsas xüsusiyyətləri, quruluşu, faydalı qazıntının keyfiyyəti və texnoloji özünəməxsusluğu, çıxarılması şəraitinə təsir edə biləcək təbii amilləri təxmini məlum olan ehtiyatlar aid edilir;
- ☐ həcmi, keyfiyyəti, çıxarılma şəraiti ümumi geoloji və ilkin geofiziki məlumatlarla və habelə artıq istismara verilmiş analoji yataqların göstəriciləri vasitəsilə qiymətləndirilən ehtiyatlar aid edilir;

403 “A” kateqoriyalı ehtiyata nələr daxil edilir?

- ☐ kəşf olunmuş yeraltı və yerüstü sərvətlərin hamısı;
- ☐ kəşfiyyat işləmələri və habelə geoloji və geofiziki məlumatların ekstrapolyasiyasının köməyi ilə faydalı qazıntının təqribi həcmi, habelə, ümumi şəkildə, yatağın şəraiti, quruluşu, keyfiyyət və texnoloji xüsusiyyətləri, hasilat işinə təsir göstərəcək təbii amilləri təxmini məlum olan ehtiyatlar daxil edilir;
- ☐ kəşfiyyat işlərinin məlumatları əsasında həcmi, yatağın əsas xüsusiyyətləri, quruluşu, faydalı qazıntının keyfiyyəti və texnoloji özünəməxsusluğu, çıxarılması şəraitinə təsir edə biləcək təbii amilləri təxmini məlum olan ehtiyatlar aid edilir;

- ☒ kəşfiyyat quyuları və mədən işləmələri əsasında ölçüsü (həcmi), quruluşu, keyfiyyəti, yatağın şəraiti, faydalı qazıntının fiziki-kimyəvi xüsusiyyətləri, çıxarılmasına təsir edən digər təbii amilləri dəqiq öyrənilmiş, bir sözlə, hasilata tam hazır olan faydalı qazıntılar aid edilir;
- ☐ həcmi, keyfiyyəti, çıxarılma şəraiti ümumi geoloji və ilkin geofiziki məlumatlarla və habelə artıq istismara verilmiş analoji yataqların göstəriciləri vasitəsilə qiymətləndirilən ehtiyatlar aid edilir;

404 Xammal və ya xam material hazır məhsulun formalaşmasındakı roluna görə hansı qruplara bölünür?

- ☐ bitməmiş məhsul və yarımfabrikatlar.
- ☐ əsas materiallar və bitməmiş məhsul;
- ☐ əsas materiallar və yarımfabrikatlar
- ☒ əsas və köməkçi materiallar;
- ☐ əsas materiallar və zadellər;

405 Bitməmiş istehsala aşağıdakılardan hansı aiddir?

- ☐ əsas fondların yaradılması ilə əlaqədar xərclər
- ☐ istehsal prosesinə daxil olmamış xammal və materialların dəyəri;
- ☐ hazır məhsulun dəyəri;
- ☒ istehsal prosesinə daxil olmuş və emal prosesində olan xammal və materialların dəyəri.
- ☐ yeni məhsulun layihələndirilməsi və nümunəsinin yaradılması ilə əlaqədar xərclər;

406 Hansı göstəricilər dövrüyyə vəsaitlərindən istifadənin səmərəliliyini xarakterizə edir?

- ☐ dövrüyyə vəsaitlərinin orta qalığı və fondverimi göstəriciləri
- ☐ növbəlilik əmsalı
- ☐ fondverimi və fondtutumu göstəriciləri
- ☒ dövrüyyə vəsaitlərinin dövretmə və yüklənmə əmsalı;
- ☐ dövrüyyə vəsaitlərinin məhsuldarlığı və ehtiyatı göstəriciləri;

407 Gələcək dövrün xərclərinə daxildir

- ☐ hazırkı dövrdə maya dəyərinə daxil edilmiş və xərc kimi geri qaytarılmış xərclər;
- ☐ hazırkı dövrdə satılmış, lakin gələcəkdə ödəniləcək məhsullar;
- ☐ hazırkı dövrdə çəkilməmiş, lakin gələcəkdə gəlir kimi məhsulun reallaşdırılmasından əldə edilən vəsaitlər
- ☒ hazırkı dövrdə çəkilməmiş, lakin gələcəkdə xərc kimi məhsulun maya dəyərinə daxil edilməklə geri qaytarılan xərclər;
- ☐ gələcəkdə çəkilməmiş, lakin hazırkı dövrdə xərc kimi məhsulun maya dəyərinə daxil edilməklə geri qaytarılan xərclər

408 Aşağıdakılardan amillərdən hansı dövrüyyə vəsaitlərinin dövretmə sürətinə təsir göstərir?

- ☐ işçilərin axını
- ☐ əsas fondların orta illik dəyəri
- ☐ işçilərin sayı
- ☒ istehsal tsiklinin uzunluğu
- ☐ mənfəətin həcmi

409 Məsrəf normaları tətbiq miqyasına görə necə qruplaşdırılır?

- ☐ perspektiv və müfəssəl normalar
- ☐ müfəssəl və fərdi normalar
- ☐ fərdi və kütləvi normalar
- ☒ fərdi və qrup normaları
- ☐ kütləvi və iriləşdirilmiş normalar

410 Normalaşdırılmayan dövrüyyə vəsaitlərinə aiddir:

- ☐ hazır məhsul
- ☐ bitməmiş ehtiyatlar;

- ☐ istehsal ehtiyatları
- ☒ pul vəsaitləri
- ☐ gələcək dövrün xərcləri

411 Məsrəf normasına daxil olmayan nədir?

- ☐ xalis məsrəf
- ☐ texnoloji tullantılar
- ☒ təchizat itkiləri
- ☐ texniki-təşkilati itkilər
- ☐ texnoloji itkilər

412 Sənayenin istehsalının istehlak etdiyi xammal və materiallara nələr daxildir?

- ☐ istehsal vasitələri və istehlak şeyləri
- ☐ xammal, material, dəstləşdirici məmulatlar, hazır məhsul
- ☐ bitməmiş məhsul, hazır məhsul, material
- ☒ mineral xammal, kənd təsərrüfatı xammalı, süni materiallar
- ☐ süni və mintetik məhsullar, dəri əvəzləyiciləri və istehlak şeyləri

413 Normalaşdırılmayan dövriyyə vəsaitlərinə aiddir:

- ☐ hazır məhsul;
- ☐ bitməmiş ehtiyatlar
- ☐ istehsal ehtiyatları
- ☒ pul vəsaitləri.
- ☐ gələcək dövrün xərcləri

414 Sənaye əhəmiyyətli müxtəlif yataqların nisbi iqtisadi səmərəliliyi necə hesablanır?

- ☐ $S = S_k + S_h + E_n\Theta_k + E_n\Theta_h - N$
- ☒ $S = S_k + S_h + E_n\Theta_k + E_n\Theta_h + N$
- ☐ $S = (S_k + S_h + E_n\Theta_k + E_n\Theta_h) / N$
- ☐ $S = S_k + S_h - (E_n\Theta_k + E_n\Theta_h + N)$
- ☐ $S = (S_k + S_h + E_n\Theta_k + E_n\Theta_h) \times N$

415 Aşağıdakılardan hansı sənaye müəssisələrində material resurslarına qənaətin əsas istiqamətlərinə aiddir?

- ☐ İstehsal tsiklinin uzunluğunun böyüdülməsi;
- ☒ Maşın, mexnizm və məmulatın çəksinin azaldılması;
- ☐ Əlavə işçi qüvvəsinin cəlb edilməsi.
- ☐ Fondtutumunun səviyyəsinin yüksəldilməsi;
- ☐ Bitməmiş məhsulun miqdarının artırılması;

416 Aşağıdakılardan hansı sənaye müəssisələrində material resurslarına qənaətin əsas istiqamətlərinə aid deyil?

- ☐ Maşın, mexnizm və məmulatın çəksinin azaldılması;
- ☒ Əlavə işçi qüvvəsinin cəlb edilməsi.
- ☐ Xammaldan kompleks istifadə olunması;
- ☐ Tullantıların təsərrüfat dövryyəsinə cəlb edilməsi;
- ☐ İstehsal itkilərinin və tullantılarının minimuma endirilməsi;

417 Sənaye müəssisələrində əsas materiallar nədir?

- ☐ məhsulun qablaşdırılmasında istifadə olunan materiallar
- ☒ istehsal edilən məhsulun "baş substansiyasını" təşkil edən materiallar;
- ☐ normal iş şəraiti yaratmaq üçün sərf edilən materiallar;
- ☐ istehsal avadanlıqları tərəfindən işlədilən materiallar

- ☐ normal iş şəraiti yaratmaq üçün sərf edilən və istehsal avadanlıqları tərəfindən işlədilən materiallar

418 Tədavül fondlarına daxildir:

- ☐ bitməmiş istehsal
☐ istehsal ehtiyatları
☐ gələcək dövrün xərcləri;
☐ maşın və avadanlıqlar
☒ hazır məhsul

419 Aşağıdakılardan hansı müəssisənin istehsal ehtiyatlarına aid deyil?

- ☐ xammal, əsas material və satın alınmış yarımfabrikatlar
☒ yola salınmış, lakin haqqı ödənilməmiş məhsullar
☐ alətlər, təsərrüfat əşyaları və digər azqiymətli, tez köhnələn əşyalar
☐ tara və tara materialları
☐ köməkçi materiallar

420 Aşağıdakılardan hansı tədavül fondlarına aid deyil?

- ☐ anbardakı hazır məhsul
☐ debitor borcları
☐ pul vəsaitləri
☐ yola salınmış, lakin haqqı ödənilməmiş məhsullar
☒ az qiymətli və tez köhnələn əşyalar

421 Dövriyyə vəsaitlərinə nələr aiddir?

- ☐ pul vəsaitləri və çoxillik əkmələr
☒ dövriyyə fondları və tədavül fondları
☐ istehsal ehtiyatları və qurğuları
☐ dövriyyə fondları və əsas fondlar
☐ gələcək dövrün xərcləri və btürücü qurğular

422 Dövriyyə fondlarının tərkib üsürləri hansılardır?

- ☒ istehsal ehtiyatları, bitməmiş istehsal və gələcək dövrün xərcləri
☐ yanacaq, təmir ehtiyatları və hazır məhsul
☐ gələcək dövrün xərcləri, tədavül fondları, pul vəsaitləri
☐ pul vəsaitləri, azqiymətli tez köhnələn əşyalar, debitor borcları
☐ tədavül fondları, gələcək dövrün xərcləri və pul vəsaitləri

423 Sənayenin dövriyyə fondları nədir?

- ☒ yalnız bir istehsal tsiklində iştirak edib, öz dəyərini yaradılan məhsulun üzərinə tamamilə keçirən və öz natural formasını dəyişən istehsal fondlarıdır
☐ öz natural formasını dəyişən, lakin istehsal prosesində birbaşa iştirak etməyən fondlar
☐ istehsal prosesinə uzun müddət xidmət edən, natural formasını dəyişmədən öz dəyərini istehsal edilən məhsulun üzərinə hissə-hissə keçirən istehsal fondlarıdır
☐ istehsal prosesində iştirakından asılı olmayaraq, dəyərini itirən fondlardır
☐ yalnız bir istehsal tsiklində iştirak edib, öz dəyərini yaradılan məhsulun üzərinə hissə-hissə keçirən və öz natural formasını dəyişən istehsal fondlarıdır

424 Mineral xammala nə daxil deyil?

- ☒ plastik kütlə
☐ qum
☐ neft
☐ miss filizi
☐ dəmir filizi

425 Sənaye müəssisələrində istehsal əsas fondlar köhnəlmənin hansı növündə qismən və tam köhnəlirlər?

- ☐ texniki köhnəlmə;
- ☒ fiziki köhnəlmə;
- ☐ mənəvi köhnəlmə;
- ☐ sosial köhnəlmə.
- ☐ təşkilati köhnəlmə;

426 Aşağıdakılardan hansıları əsas fondların aktiv hissəsinə aiddir?

- ☐ ötrücü qurğular.
- ☐ anbarlar;
- ☐ nəqliyyat vasitələri;
- ☐ istehsal binası;
- ☒ iş maşın və avadanlıqları;

427 Aşağıdakı fikirlərdən hansı düzdür?

- ☒ əsas fondların minimum dəyəri şərti maliyyə vahidinin 100 mislindən çox olmalıdır.
- ☐ istənilən istehsal vasitəsi əsas fondur
- ☐ əsas fondlar bir istehsal tsiklində tam istehlak olunur;
- ☐ əsas fondlar natural formasını dəyişir;
- ☐ əsas fondlar özlərinin fiziki və kimyəvi xassələrini istehsal olunan məhsula keçirir;

428 Fiziki aşınmanın meyllilik dərəcəsinin müəyyən etmək üçün tətbiq olunan əsas istehsal fondların dəyəri necə adlanır

- ☐ mütləq dəyər.
- ☐ tam;
- ☐ bərpa;
- ☐ ilkin;
- ☒ qalıq;

429 Avadanlıqlarda təmir işi nə vaxt həyata keçirir?

- ☐ avadanlıqların yerləşdirilməsində
- ☒ avadanlıq fiziki köhnəldə
- ☐ avadanlıq yeni alınanda
- ☐ avadanlıq satıldıqda
- ☐ avadanlıqların yerini dəyişdikdə

430 İstehsal əsas fondları nədir?

- ☐ yalnız bir istehsal tsiklində iştirak edib, öz dəyərini yaradılan məhsulun üzərinə hissə-hissə keçirən və öz natural formasını dəyişən istehsal fondlarıdır
- ☐ istehsal prosesinə uzun müddət xidmət edən, natural formasını dəyişmədən öz dəyərini istehsal edilən məhsulun üzərinə bir il ərzində tamamilə keçirən əmək vasitələri və predmetləridir
- ☒ istehsal prosesinə uzun müddət xidmət edən, natural formasını dəyişmədən öz dəyərini istehsal edilən məhsulun üzərinə hissə-hissə keçirən istehsal fondlarıdır
- ☐ öz formasını istehsal prosesində dəyişəcək hazır məhsula çevrilən material qiymətliləridir.
- ☐ yalnız bir istehsal tsiklində iştirak edib, öz dəyərini yaradılan məhsulun üzərinə tamamilə keçirən və öz natural formasını dəyişən istehsal fondlarıdır

431 Müəssisədə əsas fondların təmiri hansı mənbədən maliyyələşdirilir?

- ☐ istehsalın inkişafı fondundan;
- ☐ nizamnamə fondundan;
- ☒ təmir fondundan;
- ☐ amortizasiya fondundan;
- ☐ ehtiyat fondundan;

432 İstehsal gücü nədir?

- ☐ müəssisənin bazardakı payıdır
- ☒ müəssisənin zəruri keyfiyyətdə, çeşiddə maksimum məhsul buraxa bilmə qabiliyyətidir
- ☐ müəssisənin zəruri keyfiyyətdə, çeşiddə maksimum məhsul satmaq imkanı
- ☐ müəssisəyə dövlətin icazə verdiyi maksimum istehsal imkanı
- ☐ müəssisənin illik istehsal həcmi

433 Sənayenin əsas fondlarına nə aid deyil?

- ☐ Zavoddaxili su kəmərləri
- ☐ Səxdə qurulmuş avadanlıq
- ☒ Hazır məhsul anbarında olan avadanlıq
- ☐ Binalar
- ☐ Nəqliyyat vasitələri

434 əsas fondların aşınma növləri hansılardır?

- ☐ texniki , mənəvi, sosial, siyasi
- ☐ texniki, texnoloji, fiziki, mənəvi
- ☐ fiziki, texniki, mənəvi, sosial
- ☒ fiziki, mənəvi, sosial, iqtisadi
- ☐ mənəvi, psixoloji, sosial, iqtisadi

435 Aşağıda göstərilən istehsal vasitələrindən hansı əsas fond deyil?

- ☐ nəqliyyat vasitəsi
- ☒ məmulat
- ☐ dəzgah
- ☐ bina
- ☐ qurğu

436 İstehsal əsas fondlarının tərkibinə nələr daxildir?

- ☐ ötürücü mexanizmlər və tara materialları
- ☐ nəqliyyat vasitələri və istehsal tullantıları
- ☐ qurğu və materiallar
- ☒ bina və nəqliyyat vasitələri
- ☐ binalar və yanacaq ehtiyatları

437 Fiziki aşınmanın meyllilik dərəcəsinin müəyyən etmək üçün tətbiq olunan əsas istehsal fondların dəyəri necə adlanır?

- ☐ mütləq dəyər.
- ☐ tam;
- ☐ bərpa;
- ☐ ilkin;
- ☒ qalıq;

438 Sənaye müəssisələrində istehsal əsas fondların köhnəlməsinin hansı növünü modernləşdirmə ilə aradan qaldırmaq mümkündür?

- ☐ sosial köhnəlmə.
- ☒ fiziki köhnəlmə;
- ☐ texniki köhnəlmə;
- ☐ təşkilati köhnəlmə;
- ☐ mənəvi köhnəlmə;

439 Sənaye müəssisələrində müterəqqi texnika mənəvi cəhətdən köhnəlmiş ancaq fiziki cəhətdən hələ yararlı olan öz sələfini nə vaxt sıxışdırıb istehsalından çıxara bilər?

- ☒ yeni texnikanın məhsuldarlığı hesabına əldə edilən əlavə səmərə köhnənin məhsul üzərinə hələ keçirmədiyi dəyəridən çox olsun
- ☐ yeni texnikanın məhsuldarlığı hesabına əldə edilən əlavə səmərə köhnənin məhsul üzərinə hələ keçirmədiyi dəyərə bərabər olsun;
- ☐ müəssisənin maliyyə imkanları məhdudlaşanda;
- ☐ müəssisə sifarişləri vaxtında yerin yetirə bilmədikdə;
- ☐ yeni texnikanın məhsuldarlığı hesabına əldə edilən əlavə səmərə köhnənin məhsul üzərinə hələ keçirmədiyi dəyəridən az olsun;

440 Aşağıdakılardan hansı yeyinti sənaye sahələrində əsas istehsal fondlarından istifadənin yaxşılaşdırılmasının intensiv istiqamətləri hesab olunur?

- ☐ mövsümi xammal emal edən sahələrdə mövsümliliyin azaldılması
- ☐ növbəlilik əmsalının yüksəldilməsi
- ☐ ümumi avadanlığın tərkibində fəaliyyətdə olanların miqdarının artması
- ☒ istehsal tsikli müddətinin azaldılması
- ☐ avadanlıqlarda dayanmaların ləğv edilməsi

441 İstehsal vasitələri ilə əsas fondlar arasındakı keyfiyyət fərqi nədən ibarətdir?

- ☐ yalnız istehlak dəyərinə malik olub və mübadilə dəyəri olmayan istehsal vasitələrinin bir hissəsi əsas fondlardır
- ☐ istehsal vasitələri əsas fondlardan genişdir;
- ☐ belə bir fərq yoxdur;
- ☒ istehlak və mübadilə dəyərinə malik olan istehsal vasitələrinin bir hissəsi əsas fondlardır;
- ☐ yalnız mübadilə istehlak dəyərinə malik olub və istehlak dəyəri olmayan istehsal vasitələrinin bir hissəsi əsas fondlardır

442 Aşağıdakılardan hansı sənaye müəssisələrində əsas fondlardan istifadə səmərəliliyini müəyyən edən amillər aid deyil?

- ☐ avadanlıq parkının texnoloji quruluşunun təkmilləşdirilməsi;
- ☐ sənaye müəssisələrində ən faydalı təmərküzləşmə və ixtisaslaşma səviyyələrinin düzgün müəyyən edilməsi;
- ☐ sənaye müəssisələrində elm və texnikanın ən yeni nailiyyətlərindən daha geniş istifadə edilməsi;
- ☒ əsas fondların bərpa dəyərinin artması.
- ☐ əsas fondların funksional tərkibinin uzlaşdırılmasının optimallıq dərəcəsi;

443 Sənaye müəssisəsinin istehsal gücünü müəyyən edən amillərə aid deyil:

- ☐ avadanlığın vaxt fondu
- ☐ istehsal meydançalarının sahəsi
- ☐ qurulmuş avadanlıqların sayı
- ☒ avadanlıqlardan istifadə səviyyəsi
- ☐ avadanlığın texniki cəhətdən əsaslandırılmış məhsuldarlıq norması

444 İstehsal güclərindən istifadənin ekstensiv göstəricisi hansıdır?

- ☐ əsas fondların rentabelliği
- ☐ fondverimi
- ☐ istehsal güclərindən istifadə əmsalı
- ☒ növbəlilik əmsalı
- ☐ avadanlıqlardan istifadə əmsalı

445 Aşağıdakılardan hansı avadanlıqlardan ekstensiv istifadənin yaxşılaşdırılması yollarına aid deyil?

- ☐ il ərzində avadanlıqlardan istifadə müddətinin artırılması
- ☐ növbəlilik əmsalının artırılması
- ☐ avadanlıqların boşdayanma vaxtının azaldılması

- ☒ xammal və materialların keyfiyyətinin texnoloji prosesin tələblərinə uyğun gəlməsini təmin etməklə
- ☐ avadanlıqların ümumi sayında fəaliyyət göstərməyənlərin xüsusi çəkisinin azaldılması

446 Sənayedə avadanlıqlardan intensiv istifadə yollarına aid deyil

- ☐ istehsal prosesinin qrafik üzrə sabit və müntəzəm, boşdayanma hallarına yol vermədən ahəngdar və birqərarda gətməsini təmin edilməsi
- ☐ material emalının sürətinin artırılması
- ☐ avadanlığın birdəfəlik yükünün artırılması
- ☒ avadanlığa səriştəli texniki qulluq olunması, onun vaxtında və keyfiyyətlə təmir edilməsi, iş yerinin materiallarla fasiləsiz təc-hizi, texnoloji prosesin düzgün təşkil edilməsi
- ☐ xammal və materialları istehsala hazırlamaqla, onların keyfiyyətinin texnoloji prosesin tələblərinə və hazırlanan məhsulun keyfiyyətinə uyğun gəlməsinin təmin edilməsi

447 Sənayedə istehsal əsas fondlarının qiymətləndirilməsinin dəyər göstəricilərindən hansı məqsədlər üçün istifadə edilir

- ☐ əsas fondların texniki tərkibini və istehsal gücünü müəyyən etmək
- ☐ istehsal gücünü müəyyənləşdirmək
- ☐ avadanlıq balansı tərtib etmək
- ☒ amortizasiyanı hesablamaq və fondverimini müəyyən etmək
- ☐ istehsal gücündən istifadəni yüksəltməyə dair tapşırıqları müəyyən etmək

448 Sənayedə istehsal əsas fondlarının qiymətləndirilməsinin natural göstəricilərindən hansı məqsədlər üçün istifadə edilir?

- ☐ avadanlıq balansı tərtib etmək və fondverimini müəyyən etmək
- ☐ kadrlara olan tələbatı və istehsal gücünü müəyyən etmək
- ☐ istehsal gücündən istifadəni yüksəltməyə dair tapşırıqları və fondtutumunu müəyyən etmək
- ☒ əsas fondların texniki tərkibini və istehsal gücünü müəyyən etmək
- ☐ əsas fondların texniki tərkibini və amortizasiya ayırmalarını müəyyən etmək

449 Sənayenin əsas fondlarının strukturuna hansı amil təsir göstərmir?

- ☐ istehsalın ixtisaslaşma səviyyəsi
- ☐ istehsal edilən məhsulun mürəkkəblik dərəcəsi
- ☐ elmi-texniki tərəqqi
- ☒ kadrların idarə edilməsinin təkmiləşdirilməsi
- ☐ istehsalın təmərküzləşmə səviyyəsi

450 Fondverimi göstəricisi necə hesablanır?

- ☐ əsas fondların orta illik dəyərinin il ərzində istehsal olunmuş məhsulun dəyər ifadəsində həcmə nisbəti kimi
- ☐ il ərzində istehsal olunmuş məhsulun dəyər ifadəsində həcmə nisbəti kimi
- ☐ il ərzində istehsal olunmuş məhsulun dəyər ifadəsində həcmə nisbəti kimi
- ☒ il ərzində istehsal olunmuş məhsulun dəyər ifadəsində həcmə nisbəti kimi
- ☐ il ərzində istehsal olunmuş məhsulun dəyər ifadəsində həcmə nisbəti kimi

451 Əsas fondlardan istifadənin ümumi və xüsusi göstəriciləri hansılardır?

- ☐ fondtutumu və təzələnmə əmsalı
- ☐ iqtisadi və sosial
- ☐ əsas fondların dəyərinin artım tempi və köhnəlmə müddəti
- ☒ fondverimi və növbəlilik əmsalı
- ☐ fondverimi və köhnəlmə müddəti

452 Sənaye müəssisəsində işçilərin sayı 500 nəfər, fəhlələrin sayı 400 nəfər və istehsal əsas fondların dəyəri 800 min manat olarsa onda həmin müəssisədə fondla silahlılığı göstəricisi neçə olar?

- ☐ 3 min man/nəfər;

- ☐ 1,8 min man/nəfər;
- ☐ 1,6 min man/nəfər;
- ☒ 2 min man/nəfər;
- ☐ 2,2 min man/nəfər;

453 Sənaye müəssisələrində əməyin fondla silahlılığı göstəricisi necə hesablanır?

- ☐ əmtəəlik, ümumi və ya xalis məhsulun istehsal əsas fondların ilin əvvəlinə olan dəyərində nisbəti kimi;
- ☐ əmtəəlik, ümumi və ya xalis məhsulun istehsal fondlarının orta illik dəyərində nisbəti kimi;
- ☐ istehsal əsas fondların dəyərinin bütün işçilərin sayına nisbəti kimi;
- ☒ istehsal əsas fondların dəyərinin fəhlələrin sayına nisbəti kimi;
- ☐ əmtəəlik, ümumi və ya xalis məhsulun istehsal əsas fondlarının orta illik dəyərində nisbəti kimi;

454 Sənaye müəssisələrində istehsal əsas fondların köhnəlmə məbləğinin əsas fondların tam ilkin dəyərində nisbəti nəyi müəyyən edir?

- ☐ mənəvi köhnəlməni.
- ☐ fond tutumunu;
- ☐ fond verimini;
- ☒ köhnəlmə əmsalını;
- ☐ qalıq dəyərini;

455 Sənaye müəssisəsində əsas istehsal fondlarının ilkin dəyəri 40 min manatdır. 01.07. tarixindən 18 min manat dəyərində yeni avadanlıq istismara verilmişdir, 01.07. tarixdən isə 14 min manatlıq avadanlıq istismardan çıxarılmışdır. Əsas istehsal fondlarının orta illik dəyərini hesablayın.

- ☐ 46 min manat
- ☐ 40 min manat
- ☐ 38 min manat
- ☒ 42 min manat
- ☐ 44 min manat

456 Əsas istehsal fondlarının ilkin dəyəri 20 min manatdır. 01.05. tarixindən 12 min manat dəyərində yeni avadanlıq istismara verilmişdir, 01.09. tarixdən isə 6 min manatlıq avadanlıq istismardan çıxarılmışdır. Əsas istehsal fondlarının orta illik dəyərini hesablayın.

- ☐ 19,5 min manat
- ☐ 29 min manat
- ☐ 23 min manat
- ☒ 26 min manat
- ☐ 20,5 min manat

457 Fasiləli proseslərə malik sahələrdə əsas istehsal fondlarından istifadəni xarakterizə edən mühüm natural göstərici hansıdır?

- ☐ artım əmsalı
- ☐ yenilənmə əmsalı
- ☐ fondverimi
- ☒ növbəlilik əmsalı
- ☐ sıradan çıxma əmsalı

458 Fəaliyyət göstərən müəssisələrdə qalıq dəyəri nədir?

- ☐ ilkin dəyərə bərabərdir
- ☐ ləğv olunma dəyərindən aşınmanın miqdarı qədər yüksəkdir
- ☐ ilkin dəyərdən yüksəkdir
- ☒ ilkin dəyərdən aşınmanın miqdarı qədər aşağıdır
- ☐ ləğv olunma dəyərindən aşağıdır

459 Yeni tikilmiş sənaye müəssisələrində qalıq dəyəri...

- ☐ bərpa dəyərindən aşağıdır
- ☐ ilkin dəyərdən aşağıdır
- ☐ ilkin dəyərdən yüksəkdir
- ☒ ilkin (bərpa) dəyərinə bərabərdir
- ☐ bərpa dəyərindən yüksəkdir

460 Müəssisədə ilin əvvəlinə əsas fondların dəyəri 500 min manat, ilin sonuna 800 min manat və bir il ərzində 300 min manatlıq əsas fond yeni işə salınmışsa onda əsas fondların artma əmsalı necə faiz olar?

- ☐ 15 %.
- ☐ 23,07 %;
- ☐ 37,5 %;
- ☒ 60 %;
- ☐ 100 %;

461 Müəssisədə ilin əvvəlinə əsas fondların dəyəri 600 min manat, ilin sonuna 900 min manat və bir il ərzində 150 min manatlıq əsas fond istifadədən çıxarılmışsa onda əsas fondların sıradançıxma əmsalı necə faiz olar?

- ☐ 40 %;
- ☐ 10 %;
- ☐ 16,7 %;
- ☒ 25 %.
- ☐ 50 %;

462 Əsas fondların sıradançıxma əmsalı necə hesablanır?

- ☐ yeni işə salınmış əsas fondların dəyərinin ilin axırına olan əsas fondların dəyərinə nisbəti kimi;
- ☐ köhnəmə məbləğinin əsas fondların qalıq dəyərinə nisbəti kimi;
- ☐ köhnəmə məbləğinin əsas fondların ilkin dəyərinə nisbəti kimi;
- ☒ baxılan dövrdə istifadədən çıxmış əsas fondların dəyərinin ilin əvvəlinə olan əsas fond-ların də-yə-rinə nisbəti kimi;
- ☐ baxılan dövrdə istifadədən çıxmış əsas fondların dəyərinin ilin sonuna olan əsas fond-ların də-yə-rinə nisbəti kimi;

463 Sənaye müəssisələrində «kitabxana fondu» istehsal əsas fondların hansı qrupuna aiddir?

- ☐ «İstehsal ləvazimat-ları»;
- ☐ «Nəqliyyat vasitələri»;
- ☐ «Təsərrüfat inventarları»;
- ☒ «Sair əsas fondlar»;
- ☐ «Maşın və avadanlıqlar»;

464 Sənaye müəssisələrində «yanğından mühafizə əşyaları» istehsal əsas fondların hansı qrupuna aiddir?

- ☐ «İstehsal ləvazimat-ları»;
- ☐ «Alətlər»;
- ☒ «Təsərrüfat inventarları»;
- ☐ «Nəqliyyat vasitələri»;
- ☐ «Maşın və avadanlıqlar»;

465 Sənaye müəssisələrində «iş dəzgahlarının aralarına çəkilən çəpərlər» istehsal əsas fondların hansı qrupuna aiddir?

- ☐ «Alətlər»;
- ☐ «Nəqliyyat vasitələri»;
- ☐ «Təsərrüfat inventarları»;
- ☒ «İstehsal ləvazimatları»;

☐ «Maşın və avadanlıqlar»;

466 Sənaye müəssisələrində «elektrik, istilik və buxarla işləyən dartıcılar» istehsal əsas fondların hansı qrupuna aiddir?

- ☐ «Alətlər»;
☐ «Maşın və avadanlıqlar»;
☐ «Təsərrüfat inventarları»;
☒ «Nəqliyyat vasitələri»;
☐ «İstehsal ləvazimatları»;

467 Sənaye müəssisələrində «Nəzarət-ölçü və nizamlama cihazları» istehsal əsas fondların hansı qrupuna aiddir?

- ☐ «Alətlər»;
☐ «Ötürücü qurğular»;
☐ «Qurğular»;
☒ «Maşın və avadanlıqlar»;
☐ «İstehsal ləvazimatları»;

468 İstehsal vasitələri ilə əsas fondlar arasında hansı fərqlər var?

- ☐ nisbi və mütləq fərqlər;
☐ yalnız keyfiyyət;
☐ yalnız kəmiyyət;
☒ kəmiyyət və keyfiyyət;
☐ heç bir fərq yoxdur;

469 İstehsal vasitələri ilə əsas fondlar arasındakı kəmiyyət fərqi nədən ibarətdir?

- ☐ əsas fondlar istehsal vasitələrinin tərkibinə aid deyil;
☐ belə bir fərq yoxdur;
☐ əsas fondlar istehsal vasitələrindən genişdir;
☒ istehsal vasitələri əsas fondlardan genişdir;
☐ istehsal vasitələri əsas fondların tərkibinə aiddir;

470 Sənaye müəssisələrində illik amortizasiya məbləği necə müəyyən edilir?

- ☐ amortizasiya məbləğinin əsas fondların normativ xidmət müddətinə hasili kimi;
☐ amortizasiya məbləğinin əsas fondların ilkin dəyərinə nisbəti kimi;
☐ əsas fondların normativ xidmət müddətinin amortizasiya məbləğinə nisbəti kimi;
☒ amortizasiya məbləğinin əsas fondların normativ xidmət müddətinə nisbəti kimi;
☐ amortizasiya məbləğinin əsas fondların qalıq dəyərinə nisbəti kimi;

471 Sənaye müəssisələrində amortizasiya məbləği necə müəyyən edilir?

- ☐ müəssisənin istehsal əsas fondlarının qalıq dəyərinin əsas fondların ilkin dəyərinə nisbəti kimi;
☐ müəssisənin istehsal əsas fondlarının ilkin dəyəri ilə əsas fondların qalıq dəyərinin hasili kimi;
☐ müəssisənin istehsal əsas fondlarının ilkin dəyərinin əsas fondların qalıq dəyərinə nisbəti kimi;
☒ müəssisənin istehsal əsas fondlarının ilkin dəyərindən əsas fondların qalıq dəyərini çıxmaqla;
☐ müəssisənin istehsal əsas fondlarının ilkin dəyəri ilə əsas fondların qalıq dəyərincəmi kimi;

472 Fondtutumu göstəricisi necə hesablanır?

- ☐ yeni işə salınmış əsas fondların dəyərinin mövcud əsas fondların ilkin dəyərinə nisbəti kimi
☐ əmtəəlik, ümumi və ya xalis məhsulun istehsal əsas fondların ilkin əvvəlinə olan dəyərinə nisbəti kimi
☐ əmtəəlik, ümumi və ya xalis məhsulun istehsal əsas fondlarının orta illik dəyərinə nisbəti kimi
☒ istehsal əsas fondlarının orta illik dəyərinin əmtəəlik, ümumi və ya xalis məhsulun dəyərinə nisbəti kimi
☐ əmtəəlik, ümumi və ya xalis məhsulun istehsal əsas fondların əsas fondların ilkin sonuna qalıq dəyərinə nisbəti kimi

473 Sənaye müəssisəsi 1200 manatlıq kompyuter alır. Bu nəyə aiddir?

- ☐ amortizasiya fonduna
- ☐ dövriyyə fondlarına
- ☐ ehtiyat fonduna
- ☒ əsas fondlara
- ☐ nizamnamə fonduna

474 Maşın və avadanlıqlar üçün amortizasiya norması nə qədərdir?

- ☐ 15 faizədək
- ☐ 7 faizədək
- ☐ 20 faizədək
- ☒ 25 faizədək
- ☐ 10 faizədək

475 Sürətləndirilmiş amortizasiya metodunun tətbiqi nəticəsində aşağıdakılardan hansı baş vermir?

- ☐ müəssisənin rəqabətqabiliyyətlik səviyyəsi yüksəlir;
- ☐ müəssisədə təmir xərclərinin həcmi azalır;
- ☐ müəssisənin əsas fondları tez-tez yeniləşir;
- ☒ əsas fondların fiziki köhnəlmə səviyyəsi dəfələrlə artır;
- ☐ istehsal olunan məhsulun maya dəyəri artır;

476 Binalar, qurğular və tikililər üçün amortizasiya norması nə qədərdir.

- ☐ 15 faizədək
- ☐ 20 faizədək
- ☐ 25 faizədək
- ☒ 7 faizədək
- ☐ 10 faizədək

477 İstehsal əsas fondlarının quruluşu necə hesablanır?

- ☐ texnoloji avadanlıqların dəyərinin binaların dəyərinə nisbəti
- ☒ ünsürlərdən hər birinin ümumi dəyərdəki xüsusi çəkisi
- ☐ binaların dəyərinin istehsal avadanlıqlarının dəyərinə nisbəti
- ☐ əsas fondların dəyərinin istehsal gücündə xüsusi çəkisi
- ☐ aktiv hissələrin dəyərlərinin passiv hissə dəyərlərinə nisbəti

478 Əsas fondların qiymətləndirmə üsulları hansılardır?

- ☐ işləmə müddəti və satış dəyərinə görə
- ☐ qalıq və satış dəyərinə görə
- ☐ ilkin dəyərinə və təzələnmə əmsalına görə
- ☒ ilkin və bərpa dəyərinə görə
- ☐ köhnəlmə və amortizasiya dəyərinə görə

479 Əsas fondların amortizasiyası nədir?

- ☐ əsas fondların satışından gələn gəlirdir
- ☐ mənəvi aşınmaya məruz qalan əsas istehsal fondlarının dəyəri
- ☐ əsas fondların dəyərindəki artım
- ☒ aşınma ilə əlaqədar, əsas fondun dəyərindən yaradılan məhsulun üzərinə keçən dəyər
- ☐ əsas fondların yeniləri ilə əvəz olunma faizi

480 Müəssisənin istehsal gücünü müəyyən edən amil hansıdır?

- ☐ ümumzavod xərcləri

- ☐ dövretmə əmsalı
- ☐ amortizasiya norması
- ☒ avadanlıqların məhsuldarlığı
- ☐ məhsulun əməktutumu

481 Əsas fondlardan ekstensiv istifadə əmasalı:

- ☐ əsas fondların mənəvi köhnəlməsini göstərir
- ☐ əsas fondlardan gücə görə istifadəni göstərir
- ☐ fondlasıahlılığın artmasını göstərir
- ☒ əsas fondlardan vaxta görə istifadəni göstərir
- ☐ əsas fondların mənəvi köhnəlməsini göstərir

482 Fiziki aşınmanın meyllilik dərəcəsinin müəyyən etmək üçün tətbiq olunan əsas istehsal fondların dəyəri necə adlanır?

- ☐ mütləq dəyər.
- ☐ bərpa;
- ☐ ilkin;
- ☒ qalıq;
- ☐ tam;

483 Sənaye müəssisələrində istehsal əsas fondlar köhnəlmənin hansı növündə qismən və tam köhnəlirlər?

- ☐ sosial köhnəlmə.
- ☐ texniki köhnəlmə;
- ☐ təşkilati köhnəlmə;
- ☒ fiziki köhnəlmə;
- ☐ mənəvi köhnəlmə;

484 Sənaye müəssisələrində istehsal əsas fondların köhnəlməsinin hansı növünü modernləşdirmə ilə aradan qaldırmaq mümkündür?

- ☐ texniki köhnəlmə;
- ☒ fiziki köhnəlmə;
- ☐ sosial köhnəlmə.
- ☐ mənəvi köhnəlmə;
- ☐ təşkilati köhnəlmə;

485 Sənaye müəssisələrində müterəqqi texnika mənəvi cəhətdən köhnəlmiş ancaq fiziki cəhətdən hələ yararlı olan öz sələfini nə vaxt sıxışdırıb istehsaldan çıxara bilər?

- ☐ yeni texnikanın məhsuldarlığı hesabına əldə edilən əlavə səmərə köhnənin məhsul üzərinə hələ keçirmədiyi dəyəridən az olsun;
- ☒ yeni texnikanın məhsuldarlığı hesabına əldə edilən əlavə səmərə köhnənin məhsul üzərinə hələ keçirmədiyi dəyəridən çox olsun
- ☐ müəssisə sifarişləri vaxtında yerin yetirə bilmədikdə;
- ☐ müəssisənin maliyyə imkanları məhdudlaşanda;
- ☐ yeni texnikanın məhsuldarlığı hesabına əldə edilən əlavə səmərə köhnənin məhsul üzərinə hələ keçirmədiyi dəyərə bərabər olsun;

486 Fondverimi, fondlarla silahlanma və əmək məhsuldarlığı göstəriciləri arasında hansı əlaqə mövcuddur?

- ☐ fondla silahlanma əməyin və fondveriminin məhsuldarlığıdır
- ☐ əmək məhsuldarlığı – fondla silahlanmanın fondveriminə nisbətidir
- ☐ əmək məhsuldarlığı – fondveriminin fondla silahlanmaya nisbətidir
- ☒ əmək məhsuldarlığı özündə fondverimi və fondla silahlanmanın məhsuldarlığını əks etdirir
- ☐ fondla silahlanma fondveriminin əmək məhsuldarlığına nisbətini əks etdirir

487 Aşağıdakılardan hansıları əsas fondların aktiv hissəsinə aiddir?

- ☒ iş maşın və avadanlıqları;
- ☐ ötrücü qurğular.
- ☐ istehsal binası;
- ☐ nəqliyyat vasitələri;
- ☐ anbarlar;

488 Aşağıdakı fikirlərdən hansı düzdür?

- ☒ əsas fondların minimum dəyəri şərti maliyyə vahidinin 100 misindən çox olmalıdır.
- ☐ əsas fondlar natural formasını dəyişir;
- ☐ əsas fondlar özlərinin fiziki və kimyəvi xassələrini istehsal olunan məhsula keçirir;
- ☐ istənilən istehsal vasitəsi əsas fondur
- ☐ əsas fondlar bir istehsal tsiklində tam istehlak olunur;

489 Fiziki aşınmanın meyllilik dərəcəsinin müəyyən etmək üçün tətbiq olunan əsas istehsal fondların dəyəri necə adlanır

- ☒ qalıq;
- ☐ mütləq dəyər.
- ☐ tam;
- ☐ bərpa;
- ☐ ilkin;

490 Avadanlıqlarda təmir işi nə vaxt həyata keçirir?

- ☒ avadanlıq fiziki köhnəyə
- ☐ avadanlıqların yerləşdirilməsində
- ☐ avadanlıqların yerini dəyişdikdə
- ☐ avadanlıq yeni alınanda
- ☐ avadanlıq satıldıqda

491 Müəssisədə əsas fondların təmiri hansı mənbədən maliyyələşdirilir?

- ☒ təmir fondundan;
- ☐ istehsalın inkişafı fondundan;
- ☐ ehtiyat fondundan;
- ☐ nizamnamə fondundan;
- ☐ amortizasiya fondundan;

492 İstehsal gücü nədir?

- ☐ müəssisəyə dövlətin icazə verdiyi maksimum istehsal imkanı
- ☐ müəssisənin bazardakı payıdır
- ☒ müəssisənin zəruri keyfiyyətdə, çeşiddə maksimum məhsul buraxa bilmə qabiliyyətidir
- ☐ müəssisənin illik istehsal həcmi
- ☐ müəssisənin zəruri keyfiyyətdə, çeşiddə maksimum məhsul satmaq imkanı

493 Sənayenin əsas fondlarına nə aid deyil?

- ☒ Hazır məhsul anbarında olan avadanlıq
- ☐ Zavoddaxili su kəmərləri
- ☐ Nəqliyyat vasitələri
- ☐ Səxdə qurulmuş avadanlıq
- ☐ Binalar

494 Əsas fondların aşınma növləri hansılardır?

- ☒ fiziki, mənəvi, sosial, iqtisadi
- ☐ mənəvi, psixoloji, sosial, iqtisadi

- ☐ texniki , mənəvi, sosial, siyasi
- ☐ texniki, texnoloji, fiziki, mənəvi
- ☐ fiziki, texniki, mənəvi, sosial

495 Aşağıda göstərilən istehsal vasitələrindən hansı əsas fond deyil?

- ☐ dəzgah
- ☐ nəqliyyat vasitəsi
- ☐ qurğu
- ☒ məmulat
- ☐ bina

496 İstehsal əsas fondlarının tərkibinə nələr daxildir?

- ☒ bina və nəqliyyat vasitələri
- ☐ ötürücü mexanizmlər və tara materialları
- ☐ nəqliyyat vasitələri və istehsal tullantıları
- ☐ binalar və yanacaq ehtiyatları
- ☐ qurğu və materiallar

497 İstehsal əsas fondları nədir?

- ☐ istehsal prosesinə uzun müddət xidmət edən, natural formasını dəyişmədən öz dəyərini istehsal edilən məhsulun üzərinə bir il ərzində tamamilə keçirən əmək vasitələri və predmetləridir
- ☐ yalnız bir istehsal tsiklində iştirak edib, öz dəyərini yaradılan məhsulun üzərinə tamamilə keçirən və öz natural formasını dəyişən istehsal fondlarıdır
- ☐ yalnız bir istehsal tsiklində iştirak edib, öz dəyərini yaradılan məhsulun üzərinə hissə-hissə keçirən və öz natural formasını dəyişən istehsal fondlarıdır
- ☐ öz formasını istehsal prosesində dəyişəcək hazır məhsula çevrilən material qiymətliləridir.
- ☒ istehsal prosesinə uzun müddət xidmət edən, natural formasını dəyişmədən öz dəyərini istehsal edilən məhsulun üzərinə hissə-hissə keçirən istehsal fondlarıdır

498 Sənaye müəssisəsi 1200 manatlıq kompyuter alır. Bu nəyə aiddir?

- ☐ dövriyyə fondlarına
- ☒ əsas fondlara
- ☐ amortizasiya fonduna
- ☐ nizamnamə fonduna
- ☐ ehtiyat fonduna

499 Maşın və avadanlıqlar üçün amortizasiya norması nə qədərdir?

- ☐ 15 faizədək
- ☐ 10 faizədək
- ☒ 25 faizədək
- ☐ 20 faizədək
- ☐ 7 faizədək

500 əsas fondların istifadə müddəti bilinməyən qeyri-maddi ünsürləri üçün amortizasiya norması nə qədərdir?

- ☐ 15 faizədək
- ☐ 25 faizədək
- ☐ 20 faizədək
- ☐ 7 faizədək
- ☒ 10 faizədək

501 Binalar, qurğular və tikililər üçün amortizasiya norması nə qədərdir.

- ☐ 20 faizədək

- ☐ 25 faizədək
- ☐ 15 faizədək
- ☐ 10 faizədək
- ☒ 7 faizədək

502 əsas fondların qiymətləndirmə üsulları hansılardır?

- ☐ işləmə müddəti və satış dəyərinə görə
- ☐ ilkin dəyərinə və təzələnmə əmsalına görə
- ☐ qalıq və satış dəyərinə görə
- ☒ ilkin və bərpa dəyərinə görə
- ☐ köhnəlmə və amortizasiya dəyərinə görə

503 əsas fondların amortizasiyası nədir?

- ☐ əsas fondların satışından gələn gəlirdir
- ☐ əsas fondların dəyərindəki artım
- ☐ mənəvi aşınmaya məruz qalan əsas istehsal fondlarının dəyəri
- ☐ əsas fondların yeniləri ilə əvəz olunma faizi
- ☒ aşınma ilə əlaqədar, əsas fondun dəyərindən yaradılan məhsulun üzərinə keçən dəyər

504 Müəssisənin istehsal gücünü müəyyən edən amil hansıdır?

- ☐ ümumzavod xərcləri
- ☒ avadanlıqların məhsuldarlığı
- ☐ amortizasiya norması
- ☐ dövretmə əmsalı
- ☐ məhsulun əməktutumu

505 əsas fondlardan ekstensiv istifadə əmasalı:

- ☐ əsas fondların mənəvi köhnəlməsini göstərir
- ☐ əsas fondlardan gücə görə istifadəni göstərir
- ☐ fondlasilahlılığın artmasını göstərir
- ☒ əsas fondlardan vaxta görə istifadəni göstərir
- ☐ əsas fondların mənəvi köhnəlməsini göstərir

506 Sənaye müəssisələrində amortizasiya məbləği necə müəyyən edilir?

- ☒ müəssisənin istehsal əsas fondlarının ilkin dəyərindən əsas fondların qalıq dəyərini çıxmaqla;
- ☐ müəssisənin istehsal əsas fondlarının ilkin dəyəri ilə əsas fondların qalıq dəyərincəmi kimi;
- ☐ müəssisənin istehsal əsas fondlarının ilkin dəyəri ilə əsas fondların qalıq dəyərini hasili kimi;
- ☐ müəssisənin istehsal əsas fondlarının ilkin dəyərini əsas fondların qalıq dəyərində nisbəti kimi;
- ☐ müəssisənin istehsal əsas fondlarının qalıq dəyərini əsas fondların ilkin dəyərində nisbəti kimi;

507 Sənaye müəssisələrində illik amortizasiya məbləği necə müəyyən edilir?

- ☐ amortizasiya məbləğinin əsas fondların normativ xidmət müddətinə hasili kimi;
- ☐ amortizasiya məbləğinin əsas fondların qalıq dəyərində nisbəti kimi;
- ☐ amortizasiya məbləğinin əsas fondların ilkin dəyərində nisbəti kimi;
- ☐ əsas fondların normativ xidmət müddətinin amortizasiya məbləğində nisbəti kimi;
- ☒ amortizasiya məbləğinin əsas fondların normativ xidmət müddətinə nisbəti kimi;

508 İstehsal vasitələri ilə əsas fondlar arasındakı kəmiyyət fərqi nədən ibarətdir?

- ☐ əsas fondlar istehsal vasitələrinin tərkibinə aid deyil;
- ☐ belə bir fərq yoxdur;
- ☒ istehsal vasitələri əsas fondlardan genişdir;
- ☐ əsas fondlar istehsal vasitələrindən genişdir;

- ☐ istehsal vasitələri əsas fondların tərkibinə aiddir;

509 İstehsal vasitələri ilə əsas fondlar arasında hansı fərqlər var?

- ☐ nisbi və mütləq fərqlər;
☐ heç bir fərq yoxdur;
☐ yalnız keyfiyyət;
☐ yalnız kəmiyyət;
☒ kəmiyyət və keyfiyyət;

510 Sənaye müəssisələrində Nəzarət-ölçü və nizamlama cihazları istehsal əsas fondların hansı qrupuna aiddir?

- ☐ «Alətlər»;
☒ «Maşın və avadanlıqlar»;
☐ «Ötürücü qurğular»;
☐ «Qurğular»;
☐ «İstehsal ləvazimatları»;

511 Sənaye müəssisələrində elektrik, istilik və buxarla işləyən dərəcələr istehsal əsas fondların hansı qrupuna aiddir?

- ☐ «Alətlər»;
☐ «Maşın və avadanlıqlar»;
☒ «Nəqliyyat vasitələri»;
☐ «Təsərrüfat inventarları»;
☐ «İstehsal ləvazimatları»;

512 Sənaye müəssisələrində iş dəzgahlarının aralarına çəkilən çəpərlər istehsal əsas fondların hansı qrupuna aiddir?

- ☐ «Alətlər»;
☐ «Maşın və avadanlıqlar»;
☐ «Nəqliyyat vasitələri»;
☐ «Təsərrüfat inventarları»;
☒ «İstehsal ləvazimatları»;

513 Sənaye müəssisələrində kitabxana fondu istehsal əsas fondların hansı qrupuna aiddir?

- ☒ «Sair əsas fondlar»;
☐ «Maşın və avadanlıqlar»;
☐ «Nəqliyyat vasitələri»;
☐ «Təsərrüfat inventarları»;
☐ «İstehsal ləvazimatları»;

514 əsas fondların sıradançıxma əmsalı necə hesablanır?

- ☐ yeni işə salınmış əsas fondların dəyərinin ilin axırına olan əsas fondların dəyərinə nisbəti kimi;
☐ baxılan dövrdə istifadə-dən çıxmış əsas fondların dəyərinin ilin sonuna olan əsas fond-la-rın də-yə-rinə nisbəti kimi;
☐ köhnəlmə məbləğinin əsas fondların qalıq dəyərinə nisbəti kimi;
☐ köhnəlmə məbləğinin əsas fondların ilkin dəyərinə nisbəti kimi;
☒ baxılan dövrdə istifadə-dən çıxmış əsas fondların dəyərinin ilin əvvəlinə olan əsas fond-la-rın də-yə-rinə nisbəti kimi;

515 Müəssisədə ilin əvvəlinə əsas fondların dəyəri 600 min manat, ilin sonuna 900 min manat və bir il ərzində 150 min manatlıq əsas fond istifadədən çıxarılmışsa onda əsas fondların sıradançıxma əmsalı necə faiz olar?

- ☒ 25 %.

- ☐ 50 %;
- ☐ 10 %;
- ☐ 16,7 %;
- ☐ 40 %;

516 əsas fondların artma əmsalı necə hesablanır?

- ☐ baxılan dövrdə istifa-də-dən çıxmış əsas fondların dəyərinin ilin əvvəlinə olan əsas fond-la-rın də-yə-rinə nisbəti kimi;
- ☐ baxılan dövrdə istifa-də-dən çıxmış əsas fondların dəyərinin ilin sonuna olan əsas fond-la-rın də-yə-rinə nisbəti kimi;
- ☐ köhnəlmə məbləğinin əsas fondların qalıq dəyərinə nisbəti kimi;
- ☐ yeni işə salınmış əsas fondların dəyərinin ilin axırına olan əsas fondların dəyərinə nisbəti kimi;
- ☒ yeni işə salınmış əsas fondların dəyərinin ilin əvvəlinə olan əsas fondların dəyərinə nisbəti kimi;

517 Müəssisədə ilin əvvəlinə əsas fondların dəyəri 500 min manat, ilin sonuna 800 min manat və bir il ərzində 300 min manatlıq əsas fond yeni işə salınmışsa onda əsas fondların artma əmsalı necə faiz olar?

- ☐ 100 %;
- ☐ 37,5 %;
- ☐ 15 %.
- ☒ 60 %;
- ☐ 23,07 %;

518 Yeni tikilmiş sənaye müəssisələrində qalıq dəyəri...

- ☒ ilkin (bərpa) dəyərinə bərabərdir
- ☐ bərpa dəyərindən yüksəkdir
- ☐ ilkin dəyərdən aşağıdır
- ☐ ilkin dəyərdən yüksəkdir
- ☐ bərpa dəyərindən aşağıdır

519 Fəaliyyət göstərən müəssisələrdə qalıq dəyəri nədir?

- ☐ ilkin dəyəre bərabərdir
- ☐ ləğv olunma dəyərindən aşınmanın miqdarı qədər yüksəkdir
- ☒ ilkin dəyərdən aşınmanın miqdarı qədər aşağıdır
- ☐ ilkin dəyərdən yüksəkdir
- ☐ ləğv olunma dəyərindən aşağıdır

520 Fasiləli proseslərə malik sahələrdə əsas istehsal fondlarından istifadəni xarakterizə edən mühüm natural göstərici hansıdır?

- ☐ sıradan çıxma əmsalı
- ☒ növbəlilik əmsalı
- ☐ artım əmsalı
- ☐ fondverimi
- ☐ yenilənmə əmsalı

521 əsas istehsal fondlarının ilkin dəyəri 20 min manatdır. 01.05. tarixindən 12 min manat dəyərində yeni avadanlıq istismara verilmişdir, 01.09. tarixdən isə 6 min manatlıq avadanlıq istismardan çıxarılmışdır. əsas istehsal fondlarının orta illik dəyərini hesablayın.

- ☒ 26 min manat
- ☐ 23 min manat
- ☐ 20,5 min manat
- ☐ 29 min manat
- ☐ 19,5 min manat

522 Sənaye müəssisəsində əsas istehsal fondlarının ilkin dəyəri 40 min manatdır. 01.07. tarixindən 18 min manat dəyərində yeni avadanlıq istismara verilmişdir, 01.07. tarixdən isə 14 min manatlıq avadanlıq istismardan çıxarılmışdır. əsas istehsal fondlarının orta illik dəyərini hesablayın.

- ☐ 46 min manat
- ☐ 38 min manat
- ☐ 40 min manat
- ☒ 42 min manat
- ☐ 44 min manat

523 Sənaye müəssisələrində istehsal əsas fondların köhnəlmə məbləğinin əsas fondların tam ilkin dəyərinə nisbəti nəyi müəyyən edir?

- ☐ qalıq dəyərini;
- ☐ fond tutumunu;
- ☐ fond verimini;
- ☒ köhnəlmə əmsalını;
- ☐ mənəvi köhnəlməni.

524 Sənaye müəssisələrində əməyin fondla silahlılığı göstəricisi necə hesablanır?

- ☒ istehsal əsas fondların dəyərindən fəhlələrin sayına nisbəti kimi;
- ☐ istehsal əsas fondların dəyərindən bütün işçilərin sayına nisbəti kimi;
- ☐ əmtəəlik, ümumi və ya xalis məhsulun istehsal fondlarının orta illik dəyərinə nisbəti kimi;
- ☐ əmtəəlik, ümumi və ya xalis məhsulun istehsal əsas fondlarının orta illik dəyərinə nisbəti kimi;
- ☐ əmtəəlik, ümumi və ya xalis məhsulun istehsal əsas fondların ilin əvvəlinə olan dəyərinə nisbəti kimi;

525 Sənaye müəssisəsində işçilərin sayı 500 nəfər, fəhlələrin sayı 400 nəfər və istehsal əsas fondların dəyəri 800 min manat olarsa onda həmin müəssisədə fondla silahlılığı göstəricisi neçə olar?

- ☒ 2 min man/nəfər;
- ☐ 1,6 min man/nəfər;
- ☐ 1,8 min man/nəfər;
- ☐ 2,2 min man/nəfər;
- ☐ 3 min man/nəfər;

526 Əmək məhsuldarlığının qiymətləndirilməsi zamanı əməyin nəticəsini xarakterizə edən göstəricilərə aid deyil:

- ☐ dəyər göstəriciləri.
- ☐ şərti-natural göstəricilər;
- ☐ natural göstəricilər;
- ☒ texnolojilik göstəriciləri;
- ☐ əmək göstəriciləri;

527 Kimlər üçün əməyin ödənilməsinin dolayı işəməz formasiyadan istifadə olunur?

- ☐ rəhbərlər.
- ☐ mütəxəssislər;
- ☐ əsas fəhlələr;
- ☒ köməkçi fəhlələr;
- ☐ xidmətçilər;

528 Sənaye müəssisələrində tarif cədvəlinin diapozonu necə hesablanır

- ☐ I dərəcənin tarif maaşının ən yüksək dərəcənin tarif maaşına nisbəti kimi;
- ☐ ən yüksək dərəcənin tarif maaşı ilə I dərəcənin tarif maaşının cəmi kimi;
- ☐ ən yüksək dərəcənin tarif maaşının I dərəcənin tarif maaşına hasili kimi;
- ☒ ən yüksək dərəcənin tarif maaşının I dərəcənin tarif maaşına nisbəti kimi;

- ☐ ən yüksək dərəcənin tarif maaşı ilə I dərəcənin tarif maaşının fərqi kimi;

529 Sənaye müəssisələrində tarif əmsalı necə hesablanır?

- ☐ I dərəcənin tarif maaşının hər bir dərəcənin tarif maaşına nisbəti kimi;
☐ hər bir dərəcənin tarif maaşı ilə I dərəcənin tarif maaşının cəmi kimi;
☐ hər bir dərəcənin tarif maaşının I dərəcənin tarif maaşına hasili kimi;
☒ hər bir dərəcənin tarif maaşının I dərəcənin tarif maaşına nisbəti kimi;
☐ hər bir dərəcənin tarif maaşı ilə I dərəcənin tarif maaşının fərqi kimi;

530 Əməyin ödənilməsinin işəməz formasının tətbiqi şərti hansıdır?

- ☐ əməliyyatların ardıcılıqla yerinə yetirilməsi;
☐ avadanlıqlara xidmətin təşkilinin birqada üsulunun tətbiqi;
☐ texnoloji qaydaların pozulması
☒ görülən işlərin dəqiq hesablanmasının mümkünüyü;
☐ materiallardan israfçılıqla istifadə olunması;

531 Sənaye müəssisələrində əmək məhsuldarlığını yüksəltməyin sosial amillərinə aşağıdakılardan hansılar aiddir?

- ☐ mövcud avadanlıqların modernləşdirilməsi, istehsalın fasiləsizlik, ahəngdarlıq və proporsionallıq dərəcəsinin yüksəldilməsi;
☐ əmək məhsuldarlığının artırılması məqsədilə elmi-texniki tərəqqinin nailiyyətlərinin istehsalda tətbiqi;
☐ əmək məhsuldarlığının artırılması məqsədilə işçilər üçün əlverişli maliyyə və digər iqtisadi stimulların yaradılması;
☒ ictimai və dövlət quruluşunun xarakteri;
☐ istehsalın təmərküzləşmə və ixtisaslaşma səviyyəsinin yüksəldilməsi, sağlam, təhlükəsiz və estetik cəhətdən əlverişli əmək şəraitinin yaradılması, məhsulun keyfiyyətinin yüksəldilməsi;

532 Sənaye müəssisələrində əmək məhsuldarlığını yüksəltməyin sosial amillərinə aşağıdakılardan hansılar aiddir?

- ☐ mövcud avadanlıqların modernləşdirilməsi, istehsalın fasiləsizlik, ahəngdarlıq və proporsionallıq dərəcəsinin yüksəldilməsi;
☐ istehsalın mexanikləşdirilməsi və avtomatlaşdırılması, yeni texnikanın tətbiqi və mövcud avadanlıqların modernləşdirilməsi, yeni texnoloji proseslərin işlənməsi və tətbiqi;
☐ istehsalın təmərküzləşmə və ixtisaslaşma səviyyəsinin yüksəldilməsi;
☒ əmək intizamının səviyyəsi;
☐ yeni texnoloji proseslərin işlənməsi və tətbiqi, istehsalın idarə edilməsinin təkmilləşdirilməsi, iş yerlərinin səmərəli təşkili;

533 Aşağıdakılardan hansı sənaye müəssisələrində əmək məhsuldarlığının yüksəldilməsinin sosial amillərinə aid deyil?

- ☐ işçilərin mənəvi stimullaşdırma dərəcə və səviyyələri;
☐ sosial nikbinlik və gələcəyə inam;
☐ ictimai və dövlət quruluşunun xarakteri;
☒ istehsalın mexanikləşdirilməsi və mövcud avadanlıqların modernləşdirilməsi;
☐ kadrların mədəni-texniki və mənəvi-siyasi səviyyələri;

534 Aşağıdakılardan hansı əmək haqqı sistemlərinə aid deyil?

- ☐ mütərəqqi işəməz
☐ birbaşa işəməz
☒ sadələşdirilmiş işəməz
☐ mükafatlı işəməz
☐ dolaylı işəməz

535 Əməyin ödənişinin vaxtaməz formasına aiddir:

- ☐ akord sistemi;
- ☐ dolayı vaxtamuzd;
- ☐ birbaşa vaxtamuzd;
- ☒ mükafatlı vaxtamuzd.
- ☐ mütərəqqi vaxtamuzd;

536 Əməyin ödənişinin işəmuzd formasına aid deyil:

- ☐ mükafatlı işəmuzd.
- ☐ dolayı işəmuzd;
- ☐ birbaşa işəmuzd;
- ☒ intensiv işəmuzd;
- ☐ mütərəqqi işəmuzd;

537 Əməyin ödənilməsinin tarif sisteminə daxildir:

- ☐ işçilərin mükafatlandırması sistemi, əmək haqqının minimum səviyyəsi;
- ☐ iş yerlərinin təşkilinə qoyulan tələblər, işçilərin ixtisasına qoyulan tələblər, işçinin əmək haqqı ;
- ☐ tarif ixtisas məlumat (sorgu) kitabı, əmək haqqı təlimatı, əmək məcəlləsi;
- ☒ tarif cədvəli, tarif dərəcəsi, tarif ixtisas məlumat (sorgu) kitabı;
- ☐ əməyin ödənilməsi qaydası və əmək şəratinə qoyulan tələblər;

538 Əmək məhsuldarlığını yüksəltməyin iqtisadi amillərinə aşağıdakılardan hansı aiddir?

- ☐ əmək məhsuldarlığının artırılması məqsədilə yeni texnoloji proseslərin işlənməsi və tətbiqi;
- ☐ əmək məhsuldarlığının artırılması məqsədilə istehsalın idarə edilməsinin təkmilləşdirilməsi;
- ☐ əmək məhsuldarlığının artırılması məqsədilə elmi-texniki tərəqqinin nailiyyətlərinin istehsalda tətbiqi;
- ☒ əmək məhsuldarlığının artırılması məqsədilə işçilər üçün əlverişli maliyyə və digər iqtisadi stimulların yaradılması;
- ☐ əmək məhsuldarlığının artırılması məqsədilə istehsalın təmərküzləşmə və ixtisaslaşma səviyyəsinin yüksəldilməsi;

539 Əmək məhsuldarlığını yüksəltməyin təşkilati amillərinə aşağıdakılardan hansılar aiddir?

- ☐ mövcud avadanlıqların modernləşdirilməsi, məhsulun keyfiyyətinin yüksəldilməsi, yeni texnoloji proseslərin işlənməsi və tətbiqi;
- ☐ istehsalın mexanikləşdirilməsi və avtomatlaşdırılması, yeni texnikanın tətbiqi və mövcud avadanlıqların modernləşdirilməsi;
- ☐ istehsalın mexanikləşdirilməsi və mövcud avadanlıqların modernləşdirilməsi, kadrların mədəni-texniki və mənəvi səviyyəsinin yüksəldilməsi, istehsalın təmərküzləşmə və ixtisaslaşma səviyyəsi artırılması;
- ☒ istehsalın təmərküzləşmə və ixtisaslaşma səviyyəsinin yüksəldilməsi, sağlam, təhlükəsiz və estetik cəhətdən əlverişli əmək şəraitinin yaradılması, istehsalın fasiləsizlik, ahəngdarlıq və proporsionallıq dərəcəsinin yüksəldilməsi;
- ☐ yeni texnoloji proseslərin işlənməsi və tətbiqi, istehsalın idarə edilməsinin təkmilləşdirilməsi, iş yerlərinin səmərəli təşkili, kollektivin əmək məhsuldarlığını yüksəltməsi üçün əlverişli maliyyə və digər iqtisadi stimulların yaradılması;

540 Əmək məhsuldarlığının ölçülmə üsulları hansıdır?

- ☐ hər bir işçinin əmək haqqı və məhsul vahidinə düşən əmək haqqı.
- ☐ məhsul vahidinə düşən əmək haqqının kəmiyyəti və əmək haqqı vahidinə düşən məhsulun həcmi;
- ☐ məhsul vahidi istehsalına sərf olunan fərdi və ictimai əmək;
- ☒ məhsul vahidi istehsalına sərf olunan iş vaxtı və vaxt vahidi ərzində məhsul istehsalının həcmi;
- ☐ məhsul vahidi istehsalına sərf olunan iş vaxtı və vaxt vahidinə düşən əsas fondların dəyəri;

541 Əmək məhsuldarlığını yüksəltməyin maddi-texniki amillərinə aşağıdakılardan hansılar aiddir?

- ☐ mövcud avadanlıqların modernləşdirilməsi, istehsalın fasiləsizlik, ahəngdarlıq və proporsionallıq dərəcəsinin yüksəldilməsi;
- ☐ yeni texnoloji proseslərin işlənməsi və tətbiqi, istehsalın idarə edilməsinin təkmilləşdirilməsi, iş yerlərinin səmərəli təşkili;

- ☐ istehsalın mexanikləşdirilməsi və avtomatlaşdırılması, yeni texnikanın tətbiqi və mövcud avadanlıqların modernləşdirilməsi, istehsalın təmərküzləşmə və ixtisaslaşma səviyyəsi;
- ☒ istehsalın mexanikləşdirilməsi və avtomatlaşdırılması, yeni texnikanın tətbiqi və mövcud avadanlıqların modernləşdirilməsi, yeni texnoloji proseslərin işlənməsi və tətbiqi;
- ☐ istehsalın təmərküzləşmə və ixtisaslaşma səviyyəsinin yüksəldilməsi, sağlam, təhlükəsiz və estetik cəhətdən əlverişli əmək şəraitinin yaradılması, məhsulun keyfiyyətinin yüksəldilməsi;

542 Əmək məhsuldarlığının yüksəldilməsi amilləri hansılardır?

- ☐ müəssisədə inzibati idarə heyətinin sayının artırılması, fəhlələr arasında rəqabət, əmək haqqının artırılması;
- ☐ analitik, statistik, eksperimental, qarışıq;
- ☐ intensiv, ekstensiv, dəyişən, qarışıq;
- ☒ maddi-texniki, sosial, iqtisadi və təşkilati;
- ☐ fəhlələrin iş vaxtının artırılması, növbələrin fasiləsizliyi və istirahət müddətinin qısaldılması;

543 Sənaye müəssisəsində bir il ərzində 350 min manatlıq məhsul istehsal olunub, ilin əvvəlində işçilərin sayı 80 nəfər, ilin sonunda 60 nəfər olarsa onda müəssisədə əmək məhsuldarlığı nə qədər olar?

- ☐ 4600man/nəfər;
- ☐ 5100man/nəfər;
- ☐ 5200man/nəfər;
- ☒ 5000man/nəfər;
- ☐ 4800man/nəfər;

544 Sənaye müəssisəsində I dərəcəli fəhlənin tarif maaşı 560 manat, II dərəcəli fəhlənin tarif maaşı 590 manat, I dərəcəli fəhlənin tarif maaşı 640 manat olarsa onda II və III dərəcəli fəhlələrin tarif əmsalı neçə olaca?

- ☐ 1,1 və 1,2;
- ☐ 0,8 və 0,78;
- ☐ 0,9 və 0,88;
- ☒ 1,05 və 1,14.
- ☐ 1,05 və 1;

545 Sənaye müəssisələrində illik əmək məhsuldarlığı necə hesablanır?

- ☐ istehsal edilmiş məhsulun həcmnin işçilərin orta siyahı sayına nisbəti kimi;
- ☐ istehsal edilmiş məhsulun həcmnin məhsul istehsalı üçün iş vaxtı məsrəfinə hasili kimi;
- ☐ istehsal edilmiş məhsulun həcmnin fəhlələrin sərf etdikləri adam-günlərin miqdarına nisbəti kimi;
- ☒ istehsal edilmiş məhsulun həcmnin fəhlələrin sərf etdikləri adam-saatların miqdarına nisbəti kimi;
- ☐ istehsal edilmiş məhsulun həcmi ilə məhsul istehsalı üçün iş vaxtı məsrəfinin cəmi kimi;

546 Sənaye müəssisələrində rüblük əmək məhsuldarlığı necə hesablanır?

- ☐ istehsal edilmiş məhsulun həcmnin işçilərin orta siyahı sayına nisbəti kimi;
- ☐ istehsal edilmiş məhsulun həcmnin fəhlələrin sərf etdikləri adam-saatların miqdarına nisbəti kimi;
- ☐ istehsal edilmiş məhsulun həcmnin məhsul istehsalı üçün iş vaxtı məsrəfinə hasili kimi;
- ☒ istehsal edilmiş məhsulun həcmnin fəhlələrin sərf etdikləri adam-günlərin miqdarına nisbəti kimi;
- ☐ istehsal edilmiş məhsulun həcmi ilə məhsul istehsalı üçün iş vaxtı məsrəfinin cəmi kimi;

547 Sənaye müəssisələrində aylıq əmək məhsuldarlığı necə hesablanır?

- ☐ istehsal edilmiş məhsulun həcmnin məhsul istehsalı üçün iş vaxtı məsrəfinə hasili kimi;
- ☒ istehsal edilmiş məhsulun həcmnin işçilərin orta siyahı sayına nisbəti kimi;
- ☐ istehsal edilmiş məhsulun həcmi ilə məhsul istehsalı üçün iş vaxtı məsrəfinin cəmi kimi;
- ☐ istehsal edilmiş məhsulun həcmnin fəhlələrin sərf etdikləri adam-saatların miqdarına nisbəti kimi;
- ☐ istehsal edilmiş məhsulun həcmnin fəhlələrin sərf etdikləri adam-günlərin miqdarına nisbəti kimi;

548 Sənaye müəssisələrində əmək tutumu necə hesablanır?

- ☐ istehsal edilmiş məhsulun həcmnin idarəetmə aparatında çalışan işçilərin sayına nisbəti kimi;
- ☐ istehsal edilmiş məhsulun həcmnin məhsul istehsalı üçün iş vaxtı məsrəfinə nisbəti kimi;
- ☐ istehsal edilmiş məhsulun həcmnin məhsul istehsalı üçün iş vaxtı məsrəfinə hasili kimi;
- ☒ məhsul istehsalı üçün iş vaxtı məsrəfinin istehsal edilmiş məhsulun həcminə nisbəti kimi;
- ☐ istehsal edilmiş məhsulun həcmi ilə məhsul istehsalı üçün iş vaxtı məsrəfinin cəmi kimi;

549 Sənaye müəssisələrində əmək məhsuldarlığı necə hesablanır?

- ☐ istehsal edilmiş məhsulun həcmnin idarəetmə aparatında çalışan işçilərin sayına nisbəti kimi;
- ☐ istehsal edilmiş məhsulun həcmnin məhsul istehsalı üçün iş vaxtı məsrəfinə hasili kimi;
- ☐ məhsul istehsalı üçün iş vaxtı məsrəfinin istehsal edilmiş məhsulun həcminə nisbəti kimi;
- ☒ istehsal edilmiş məhsulun həcmnin məhsul istehsalı üçün iş vaxtı məsrəfinə nisbəti kimi;
- ☐ istehsal edilmiş məhsulun həcmi ilə məhsul istehsalı üçün iş vaxtı məsrəfinin cəmi kimi;

550 Əməyin ödənişinin işəməz forması olan akkord işəməz əmək haqqı sistemində:

- ☐ işçilərin əmək haqqısı işləmiş olduqları saatların miqdarına görə hesablanır.
- ☐ normadan artıq hazırlanmış hər məhsul üçün norma daxilində olan iş qiymətlərindən yüksək qiymətlə haqq verilir;
- ☐ fəhlənin aldığı əmək haqqı onun xidmət etdiyi əsas fəhlələrin əmək haqqından və ya istehsal etdiyi məhsulun miqdarından birbaşa asılı olur;
- ☒ əmək haqqı briqadanın icra edəcəyi iş üzrə bütövlükdə hesablanır;
- ☐ birbaşa əmək haqqından əlavə işin konkret kəmiyyət və keyfiyyət göstəriciləri üzrə tapşırıqların yerinə yetirilməsi və artıqlaması ilə yerinə yetirilməsi üçün müəyyən məbləğdə mükafat alır;

551 Əməyin ödənişinin işəməz forması olan mükafatlı işəməz əmək haqqı sistemində:

- ☐ işçilərin əmək haqqısı işləmiş olduqları saatların miqdarına görə hesablanır.
- ☐ normadan artıq hazırlanmış hər məhsul üçün norma daxilində olan iş qiymətlərindən yüksək qiymətlə haqq verilir;
- ☐ fəhlənin aldığı əmək haqqı onun xidmət etdiyi əsas fəhlələrin əmək haqqından və ya istehsal etdiyi məhsulun miqdarından birbaşa asılı olur;
- ☒ birbaşa əmək haqqından əlavə işin konkret kəmiyyət və keyfiyyət göstəriciləri üzrə tapşırıqların yerinə yetirilməsi və artıqlaması ilə yerinə yetirilməsi üçün müəyyən məbləğdə mükafat alır;
- ☐ əmək haqqı briqadanın icra edəcəyi iş üzrə bütövlükdə hesablanır;

552 Əməyin ödənişinin işəməz forması olan mütərəqqi işəməz əmək haqqı sistemində:

- ☐ işçilərin əmək haqqısı işləmiş olduqları saatların miqdarına görə hesablanır.
- ☒ normadan artıq hazırlanmış hər məhsul üçün norma daxilində olan iş qiymətlərindən yüksək qiymətlə haqq verilir;
- ☐ fəhlənin aldığı əmək haqqı onun xidmət etdiyi əsas fəhlələrin əmək haqqından və ya istehsal etdiyi məhsulun miqdarından birbaşa asılı olur;
- ☐ birbaşa əmək haqqından əlavə işin konkret kəmiyyət və keyfiyyət göstəriciləri üzrə tapşırıqların yerinə yetirilməsi və artıqlaması ilə yerinə yetirilməsi üçün müəyyən məbləğdə mükafat alır;
- ☐ əmək haqqı briqadanın icra edəcəyi iş üzrə bütövlükdə hesablanır;

553 Əməyin ödənişinin işəməz forması olan dolayı işəməz əmək haqqı sistemində:

- ☐ normadan artıq hazırlanmış hər məhsul üçün norma daxilində olan iş qiymətlərindən yüksək qiymətlə haqq verilir;
- ☐ birbaşa əmək haqqından əlavə işin konkret kəmiyyət və keyfiyyət göstəriciləri üzrə tapşırıqların yerinə yetirilməsi və artıqlaması ilə yerinə yetirilməsi üçün müəyyən məbləğdə mükafat alır;
- ☐ işçilərin əmək haqqısı işləmiş olduqları saatların miqdarına görə hesablanır.
- ☒ fəhlənin aldığı əmək haqqı onun xidmət etdiyi əsas fəhlələrin əmək haqqından və ya istehsal etdiyi məhsulun miqdarından birbaşa asılı olur;
- ☐ əmək haqqı briqadanın icra edəcəyi iş üzrə bütövlükdə hesablanır;

554 Aşağıdakılardan hansı sənaye müəssisələrində əmək haqqının səviyyəsinə təsir edən amillərə aid deyil?

- ☐ İstehsal heyəti ilə əlaqədar amillər.
- ☒ Müəssisənin istehsal quruluşu ilə əlaqədar olan amillər;
- ☐ İşin xarakteri ilə əlaqədar amillər;
- ☐ Əmək bazarında mövcud olan konyunktura;
- ☐ Dövlətin sosial siyasəti, müəyyən edilmiş sosial normativlər;

555 Aşağıdakılardan hansı sənaye müəssisələrində əmək haqqının səviyyəsinə təsir edən “Dövlətin sosial siyasəti, müəyyən edilmiş sosial normativlər” adlanan amillər qrupuna aiddir?

- ☐ işə qəbulun miqyası və müddəti;
- ☐ həmkarlar və digər fəhlə təşkilatlarının mütəşəkkilliyi;
- ☒ minimum əmək haqqı və minimum istehlak dərəcəsi.
- ☐ işə qəbulun miqyası və müddəti;
- ☐ mülkiyyət mənsubiyyəti;

556 Aşağıdakılardan hansı sənaye müəssisələrində əmək haqqının səviyyəsinə təsir edən “Əmək bazarında mövcud olan konyunktura” adlanan amillər qrupuna aiddir?

- ☐ əməyin təhlükəsizlik dərəcəsi.
- ☒ ölkədə işsizliyin səviyyəsi;
- ☐ tələb edilən iş təcrübəsi və vərdislər;
- ☐ həmkarlar və digər fəhlə təşkilatlarının mütəşəkkilliyi;
- ☐ işə qəbulun miqyası və müddəti;

557 Aşağıdakılardan hansı sənaye müəssisələrində əmək haqqının səviyyəsinə təsir edən “Müəssisə ilə bağlı” amillərə aid deyil?

- ☐ əmək məhsuldarlığının səviyyəsi.
- ☒ işə qəbulun miqyası və müddəti;
- ☐ mülkiyyət mənsubiyyəti;
- ☐ müəssisənin gəlirliyi;
- ☐ həmkarlar və digər fəhlə təşkilatlarının mütəşəkkilliyi;

558 Əmək məhsuldarlığının formaları.

- ☐ fərdi və kollektiv
- ☐ müəssisə, sahə və sənaye
- ☒ fərdi və ictimai
- ☐ fərdi, şəxsi, kollektiv və ictimai
- ☐ [şəxsi və ictimai

559 Vaxtamuzd formada fəhlənin əməyi ödənilir:

- ☐ hazırlanmış məmulatın sayına görə
- ☐ təqvim vaxtına görə
- ☐ materialtutumuna görə
- ☒ faktiki iş vaxtına görə
- ☐ göstərilən xidmətin həcminə görə

560 Əmək haqqı nədir?

- ☐ müəssisədə işçilərə yaxşı işlədiklərinə görə ödənilən mükafatlar;
- ☒ iş qüvvəsinin kəmiyyəti və keyfiyyətinə görə işçiye müəssisə tərəfindən ödənilən pul vəsaitidir;
- ☐ vaxtilə müəssisədə işləyib, lakin indi təqaüddə olan işçilərə müəssisələrin ödədiyi vəsait;
- ☐ işçinin ixtisas dərəcəsi əsasında ödənilən vəsait;
- ☐ işgötürənin işçi ilə bağladığı müqaviləyə görə onun işdən çıxdığı halda ödədiyi vəsait;

561 Əmək məhsuldarlığı nədir?

- ☐ istehsal heyyyətinin iş vaxtı fondunun qeyri-istehsal heyyyətinin iş vaxtı fonduna nisbətidir
- ☐ istehsal heyyyətinin əmək haqqı fondunun qeyri-istehsal heyyyətinin əmək haqqı fonduna nisbətidir
- ☒ konkret əmək növünün vaxt vahidi ərzində nə qədər məhsul istehsal etmək qabiliyyətidir
- ☐ müəssisədəki məhsul istehsalının hər vahidinin dəyəri
- ☐ bir məhsul vahidinə nə qədər əmək sərf olunmasını göstərən göstəricidir

562 Aşağıdakılardan hansı sənaye müəssisələrində əmək haqqının səviyyəsinə təsir edən “İşin xarakteri ilə əlaqədar” amillərə aid deyil?

- ☐ tələb edilən iş təcrübəsi və vərdislər;
- ☒ əmək məhsuldarlığının səviyyəsi.
- ☐ əmək şəraiti;
- ☐ əməyin təhlükəsizlik dərəcəsi;
- ☐ işin icrası üçün məsuliyyətin səviyyəsi;

563 Əməyin ödənilməsinin tarif sisteminə daxildir:

- ☐ əməyin ödənilməsi qaydası və əmək şəratinə qoyulan tələblər;
- ☒ tarif cədvəli, tarif dərəcəsi, tarif ixtisas məlumat (sorğu) kitabı;
- ☐ tarif ixtisas məlumat (sorğu) kitabı, əmək haqqı təlimatı, əmək məcəlləsi;
- ☐ iş yerlərinin təşkilinə qoyulan tələblər, işçilərin ixtisasına qoyulan tələblər, işçinin əmək haqqı ;
- ☐ işçilərin mükafatlandırması sistemi, əmək haqqının minimum səviyyəsi;

564 Faydalı qazıntının hasil olunmasının iqtisadi məqsədəuyğunluq göstəriciləri aşağıdakıların hansı ilə müəyyən olunur?

- ☐ məssisənin təşkilati-hüquqi forması ilə.
- ☒ məhsuldar qüvvələrin düzgün yerləşdirilməsi;
- ☐ fondverminin yüksəldilməsi;
- ☐ fondla silahlanma səviyyəsinin yüksəldilməsi;
- ☐ mexanikləşmə səviyyəsi ilə;

565 Cari dövr üçün sənayenin və habelə istismarın texniki şəraiti tələblərinə cavab verən və işlənməsi iqtisadi cəhətdən məqsədəuyğun olan yataqların ehtiyatları hansı ehtiyat növünə aiddir?

- ☐ Balansdankənar geoloji ehtiyatlara;
- ☐ Xüsusi geoloji ehtiyatlara;
- ☐ əmtəlik geoloji ehtiyatlara;
- ☐ texniki-iqtisadi geoloji ehtiyatlara;
- ☒ balans geoloji ehtiyatlarına;

566 Faydalı qazıntıdan geoloji ehtiyat müəyyən vaxt müddətində texniki-iqtisadi imkanın və praktiki cəhətdən istifadə mümkünlüyünün dərəcələrinə görə hansı ehtiyat növlərinə bölünür?

- ☐ Xüsusi və ümumi geoloji ehtiyatlar;
- ☐ Xüsusi və balansdankənar geoloji ehtiyatlar;
- ☐ Balansdankənar və ümumi geoloji ehtiyatlar;
- ☐ Xüsusi və balans geoloji ehtiyatlar;
- ☒ balans və balansdankənar geoloji ehtiyatlar;

567 S2 kateqoriyalı ehtiyata nələr daxil edilir?

- ☐ kəşfiyyat quyuları və mədən işləmələri əsasında ölçüsü (həcmi), quruluşu, keyfiyyəti, yatağın şəraiti, faydalı qazıntının fiziki-kimyəvi xüsusiyyətləri, çıxarılmasına təsir edən digər təbii amilləri dəqiq öyrənilmiş, bir sözlə, hasilata tam hazır olan faydalı qazıntılar aid edilir;
- ☐ kəşfiyyat işlərinin məlumatları əsasında həcmi, yatağın əsas xüsusiyyətləri, quruluşu, faydalı qazıntının keyfiyyəti və texnoloji özünəməxsusluğu, çıxarılması şəraitinə təsir edə biləcək təbii amilləri təxmini məlum olan ehtiyatlar aid edilir;
- ☒ kəşfiyyat işləmələri və habelə geoloji və geofiziki məlumatların ekstropolyasiyasının köməyi ilə faydalı qazıntının təqribi həcmi, habelə, ümumi şəkildə, yatağın şəraiti, quruluşu, keyfiyyət və texnoloji xüsusiyyətləri, hasilat işinə təsir göstərəcək təbii amilləri təxmini məlum olan ehtiyatlar daxil edilir;
- ☐ həcmi, keyfiyyəti, çıxarılma şəraiti ümumi geoloji və ilkin geofiziki məlumatlarla və habelə artıq istismara verilmiş analoji yataqların göstəriciləri vasitəsilə qiymətləndirilən ehtiyatlar aid edilir
- ☐ kəşf olunmuş yeraltı və yerüstü sərvətlərin hamısı;

568 S1 kateqoriyalı ehtiyata nələr daxil edilir?

- ☒ kəşfiyyat işləmələri və habelə geoloji və geofiziki məlumatların ekstropolyasiyasının köməyilə faydalı qazıntının təqribi həcmi, habelə, ümumi şəkildə, yatağın şəraiti, quruluşu, keyfiyyət və texnoloji xüsusiyyətləri, hasilat işinə təsir göstərəcək təbii amilləri təxmini məlum olan ehtiyatlar daxil edilir;
- ☐ kəşfiyyat işlərinin məlumatları əsasında həcmi, yatağın əsas xüsusiyyətləri, quruluşu, faydalı qazıntının keyfiyyəti və texnoloji özünəməxsusluğu, çıxarılması şəraitinə təsir edə biləcək təbii amilləri təxmini məlum olan ehtiyatlar aid edilir;
- ☐ kəşf olunmuş yeraltı və yerüstü sərvətlərin hamısı;
- ☐ kəşfiyyat quyuları və mədən işləmələri əsasında ölçüsü (həcmi), quruluşu, keyfiyyəti, yatağın şəraiti, faydalı qazıntının fiziki-kimyəvi xüsusiyyətləri, çıxarılmasına təsir edən digər təbii amilləri dəqiq öyrənilmiş, bir sözlə, hasilata tam hazır olan faydalı qazıntılar aid edilir;
- ☐ həcmi, keyfiyyəti, çıxarılma şəraiti ümumi geoloji və ilkin geofiziki məlumatlarla və habelə artıq istismara verilmiş analoji yataqların göstəriciləri vasitəsilə qiymətləndirilən ehtiyatlar aid edilir;

569 B kateqoriyalı ehtiyata nələr daxil edilir?

- ☐ həcmi, keyfiyyəti, çıxarılma şəraiti ümumi geoloji və ilkin geofiziki məlumatlarla və habelə artıq istismara verilmiş analoji yataqların göstəriciləri vasitəsilə qiymətləndirilən ehtiyatlar aid edilir;
- ☐ kəşf olunmuş yeraltı və yerüstü sərvətlərin hamısı;
- ☒ kəşfiyyat işlərinin məlumatları əsasında həcmi, yatağın əsas xüsusiyyətləri, quruluşu, faydalı qazıntının keyfiyyəti və texnoloji özünəməxsusluğu, çıxarılması şəraitinə təsir edə biləcək təbii amilləri təxmini məlum olan ehtiyatlar aid edilir;
- ☐ kəşfiyyat quyuları və mədən işləmələri əsasında ölçüsü (həcmi), quruluşu, keyfiyyəti, yatağın şəraiti, faydalı qazıntının fiziki-kimyəvi xüsusiyyətləri, çıxarılmasına təsir edən digər təbii amilləri dəqiq öyrənilmiş, bir sözlə, hasilata tam hazır olan faydalı qazıntılar aid edilir;
- ☐ kəşfiyyat işləmələri və habelə geoloji və geofiziki məlumatların ekstropolyasiyasının köməyilə faydalı qazıntının təqribi həcmi, habelə, ümumi şəkildə, yatağın şəraiti, quruluşu, keyfiyyət və texnoloji xüsusiyyətləri, hasilat işinə təsir göstərəcək təbii amilləri təxmini məlum olan ehtiyatlar daxil edilir;

570 A kateqoriyalı ehtiyata nələr daxil edilir?

- ☐ kəşfiyyat işləmələri və habelə geoloji və geofiziki məlumatların ekstropolyasiyasının köməyilə faydalı qazıntının təqribi həcmi, habelə, ümumi şəkildə, yatağın şəraiti, quruluşu, keyfiyyət və texnoloji xüsusiyyətləri, hasilat işinə təsir göstərəcək təbii amilləri təxmini məlum olan ehtiyatlar daxil edilir;
- ☐ kəşfiyyat işlərinin məlumatları əsasında həcmi, yatağın əsas xüsusiyyətləri, quruluşu, faydalı qazıntının keyfiyyəti və texnoloji özünəməxsusluğu, çıxarılması şəraitinə təsir edə biləcək təbii amilləri təxmini məlum olan ehtiyatlar aid edilir;
- ☐ kəşf olunmuş yeraltı və yerüstü sərvətlərin hamısı;
- ☐ həcmi, keyfiyyəti, çıxarılma şəraiti ümumi geoloji və ilkin geofiziki məlumatlarla və habelə artıq istismara verilmiş analoji yataqların göstəriciləri vasitəsilə qiymətləndirilən ehtiyatlar aid edilir;
- ☒ kəşfiyyat quyuları və mədən işləmələri əsasında ölçüsü (həcmi), quruluşu, keyfiyyəti, yatağın şəraiti, faydalı qazıntının fiziki-kimyəvi xüsusiyyətləri, çıxarılmasına təsir edən digər təbii amilləri dəqiq öyrənilmiş, bir sözlə, hasilata tam hazır olan faydalı qazıntılar aid edilir;

571 Xammal və ya xam material hazır məhsulun formalaşmasındakı roluna görə hansı qruplara bölünür?

- ☐ bitməmiş məhsul və yarımfabrikatlar.
- ☐ əsas materiallar və yarımfabrikatlar
- ☐ əsas materiallar və bitməmiş məhsul;
- ☒ əsas və köməkçi materiallar;
- ☐ əsas materiallar və zadellər;

572 Bitməmiş istehsala aşağıdakılardan hansı aiddir?

- ☒ istehsal prosesinə daxil olmuş və emal prosesində olan xammal və materialların dəyəri.
- ☐ hazır məhsulun dəyəri;
- ☐ istehsal prosesinə daxil olmamış xammal və materialların dəyəri;
- ☐ yeni məhsulun layihələndirilməsi və nümunəsinin yaradılması ilə əlaqədar xərclər;
- ☐ əsas fondların yaradılması ilə əlaqədar xərclər

573 Hansı göstəricilər dövriyyə vəsaitlərindən istifadənin səmərəliliyini xarakterizə edir?

- ☐ növbəlilik əmsalı

- ☐ fondverimi və fondtutumu göstəriciləri
- ☐ dövryyə vəsaitlərinin orta qalığı və fondverimi göstəriciləri
- ☐ dövryyə vəsaitlərinin məhsuldarlığı və ehtiyatı göstəriciləri;
- ☒ dövryyə vəsaitlərinin dövretmə və yüklənmə əmsalı;

574 Gələcək dövrün xərclərinə daxildir

- ☐ gələcəkdə çəkilmiş, lakin hazırkı dövrdə xərc kimi məhsulun maya dəyərinə daxil edilməklə geri qaytarılan xərclər
- ☐ hazırkı dövrdə satılmış, lakin gələcəkdə ödəniləcək məhsullar;
- ☐ hazırkı dövrdə çəkilmiş, lakin gələcəkdə gəlir kimi məhsulun reallaşdırılmasından əldə edilən vəsaitlər
- ☒ hazırkı dövrdə çəkilmiş, lakin gələcəkdə xərc kimi məhsulun maya dəyərinə daxil edilməklə geri qaytarılan xərclər;
- ☐ hazırkı dövrdə maya dəyərinə daxil edilmiş və xərc kimi geri qaytarılmış xərclər;

575 Aşağıdakılardan amillərdən hansı dövryyə vəsaitlərinin dövretmə sürətinə təsir göstərir?

- ☐ əsas fondların orta illik dəyəri
- ☐ işçilərin sayı
- ☒ istehsal tsiklinin uzunluğu
- ☐ işçilərin axını
- ☐ mənfəətin həcimi

576 Məsrəf normaları tətbiq miqyasına görə necə qruplaşdırılır?

- ☐ perspektiv və müfəssəl normalar
- ☐ fərdi və kütləvi normalar
- ☒ fərdi və qrup normaları
- ☐ müfəssəl və fərdi normalar
- ☐ kütləvi və iriləşdirilmiş normalar

577 Məsrəf normasına daxil olmayan nədir?

- ☐ texniki-təşkilati itkilər
- ☐ texnoloji tullantılar
- ☐ texnoloji itkilər
- ☐ xalis məsrəf
- ☒ təchizat itkiləri

578 Sənayenin istehsalının istehlak etdiyi xammal və materiallara nələr daxildir?

- ☒ mineral xammal, kənd təsərrüfatı xammalı, süni materiallar
- ☐ bitməmiş məhsul, hazır məhsul, material
- ☐ süni və mintetik məhsullar, dəri əvəzləyiciləri və istehlak şeyləri
- ☐ istehsal vasitələri və istehlak şeyləri
- ☐ xammal, material, dəstləşdirici məmulatlar, hazır məhsul

579 Əmtəə birjasında idarə heyətinin səlahiyyətinə aid deyil:

- ☐ birja əmlakının əldə edilməsi və satılması və birja komitəsinin sərəncamı ilə onun adından digər hüquqi əməliyyatların həyata keçirilməsi;
- ☒ birja üzvlüyünə qəbul olunma, birja üzvlüyündən azad olunma məsələlərinin nəzərdən keçirilməsi və həll olunması;
- ☐ birjanın kommersiya məlumatlarının dərc olunması və reklam fəaliyyətinin təşkili.
- ☐ muzzla işləyən və birja üzvü olmayan işçilərin və qulluqçuların işə qəbulunun və işdən azad olunmasının həyata keçirilməsi;
- ☐ uçotun təşkili və aparılması, müəyyən edilmiş statistik hesabatların hazırlanması, birjanın təsərrüfat-maliyyə fəaliyyətinin təmin olunması;

580 Əmtəə birjasında kotirovka komissiyasının əsas vəzifəsi:

- ☐ birjada əqdləri sənədləşdirməkdən, tərəflərin müqavilə öhdəliklərinin yerinə yetirilməsinə nəzarət etməkdən ibarətdir.
- ☒ birjada əqdlərin bağlanması zamanı qiymətlərin müxtəlif növlərinin uçotunun təşkil etməkdən ibarətdir;
- ☐ birja ticarətinə daxil olan əmtəələrin ekspertizasını həyata keçirməkdən ibarətdir;
- ☐ birja zalında birja ticarətinin həyata keçirilməsini təmin etməkdir;
- ☐ birjada əqdlərin bağlanması üçün zəruri materiallarla təmin etməkdən ibarətdir;

581 Birja ticarət qaydalarında nə öz əksini tapmır?

- ☐ birja əqdlərinin qeydə alınması və uçotu qaydası;
- ☒ birjanın zəruri struktur bölmələrinin yaradılması qaydası.
- ☐ birja sövdələşmələrinin aparılması qaydası;
- ☐ birja ticarəti qaydalarını pozmağa görə sanksiyalar;
- ☐ birja əqdlərinin növləri;

582 Əmtəə birjasında birja komitəsinin (şurasının) səlyahətlərinə nə daxil deyil?

- ☐ nizamnamə kapitalına əlavə payların qoyulması qaydası və müddətini müəyyən etmək;
- ☒ müqavilə bağlamaq, birjanın əmlakına və vəsaitlərinə sərənjam vermək;
- ☐ brokerlər üçün ixtisas imtahanlarını həyata keçirməyi, onların birjada qeydiyyatını təşkil etmək.
- ☐ birja ticarətinin gününü və saatını müəyyən etmək;
- ☐ idarə heyətinin hesabatlarına baxmaq;

583 Əmtəə birjasının idarəetmə orqalarına nə daxil deyil?

- ☐ kotirovka komissiyası;
- ☐ birja komitəsi (şurası);
- ☒ tarif şurası;
- ☐ idarə heyəti;
- ☐ arbitraj komissiyası.

584 Əmtəə birjasında ticarət qaydaları hansı orqan tərəfindən təsdiq edilir?

- ☐ birjanın prezidenti;
- ☒ birjanın ümumi yığıncağı;
- ☐ birjanın arbitraj komissiyası.
- ☐ birjanın kotirovka komissiyası;
- ☐ birjanın idarə heyəti;

585 Aşağıdakılardan hansı birja əqdlərinin növünə aid deyil?

- ☐ opsiya əqdləri;
- ☒ frəncayz əqdləri;
- ☐ real əmtəənin alqı-satqısına dair əqdlər;
- ☐ forvard əqdləri;
- ☐ flyuçers əqdləri;

586 Sənaye müəssisəsində istehsal proqramının yerinə yetirilməsi üçün avadanlığa ümumi tələbatı hesablayarkən aşağıdakıların hansından istifadə edilmir?

- ☐ növbələrin sayı (növbəlilik əmsalı);
- ☒ avadanlığın keyfiyyət göstəricisi (etibarlıq göstəricisi);
- ☐ iş vahidinin yerinə yetirilməsi üçün vaxt norması;
- ☐ plan ili üçün görülməli işin həcmi;
- ☐ avadanlıqdan istifadə əmsalı;

587 Sənaye müəssisəsində mövsümi ehtiyat hansı hallarda yaranır?

- ☐ müəssisənin xammal və materialla təminatında onun miqdarı, və ya vaxtaşırılığında kənarlaşma-lar baş verən zaman istehsalın fasilə-sizliyini təmin etmək məqsədilə;

- ☒ xammal və materialın istehsalı və ya tədarükünün mövsümi olması ilə əlaqədar;
- ☐ istehsal prosesinin fasiləsizliyi ilə əlaqədar;
- ☐ iki məhsul-göndərmə (alma) arasındakı vaxt intervalında müəssisənin ahəngdar işləməsini təmin etmək məqsədilə.
- ☐ gələcəkdə – xammal və materiala tələbin artması ehtimalı ilə;

588 Sənaye müəssisəsinin maddi-texniki təminatının mərhələlərinə aid deyil:

- ☐ təfərrüfat (spesifikasiya) sənədinin tərtibi, zəruri materialların texniki xarakteristikasının hərtərəfli müəyyən olunması;
- ☐ potensial məhsul göndərənlərin siyahısının işlənilib hazırlanması;
- ☐ seçilmiş məhsul-göndərənə (və ya vasitəçi ilə) dəyişikliklərin aparılması və kontraktın bağlanması;
- ☒ məhsulun satış strategiyasının müəyyən olunması.
- ☐ sifarişlər zənbilinə (istehsal proqramına) və məsrəf normalarına görə material resurslarına tələbatın müəyyən edilməsi;

589 Sənaye müəssisəsində materiala tələbatı hesabladıqda aşağıdakı hansı metoddan istifadə edilmir?

- ☐ oxşarlığa görə hesablama metodu (analogi metodu);
- ☐ nümunəvi təmsilçiyə (tipik nümayəndəyə) görə hesablama metodu;
- ☐ məmumat üzrə hesablama metodu;
- ☒ materialtutumluğa görə hesablama metodu;
- ☐ hissə (detal) üzrə hesablama metodu;

590 Aşağıdakılardan hansı maddi-texniki təminatın əsas funksiyalarına aid deyil?

- ☐ material resurslarının müəssisəyə gətirilməsi, qəbulu və qorunub saxlanması işləri üzrə nəzarətin təşkil edilməsi;
- ☐ istehsal bölmələrində məhsul istehsalına lazım olan xammal və materiallara tələbatın – sifarişlərin müəyyən edilməsi;
- ☐ material resurslarına sifarişləri yoxlamaq üçün ümumiləşdirici hesablamaların aparılması və yekun sifarişlərin tərtibi;
- ☐ səmərəli təminat formasının seçilməsi və onun iqtisadi cəhətdən əsaslandırılması;
- ☒ müəssisənin idarəetmə aparatının işini təkmilləşdirmək;

591 Aşağıdakılardan hansı maddi-texniki təminatın əsas vəzifələrinə aid deyil?

- ☐ maddi-texniki təminat xidmətinin strukturunu təkmilləşdirmək;
- ☐ məhsul-göndərənlərlə səmərəli təsərrüfat əlaqələrini qurmaq;
- ☐ material resurslarını ən səmərəli yolla əldə etmək, istehsalı xammal və materiallarla birqərarda, tam və vaxtında təmin etmək;
- ☒ müəssisənin əmək resurslarına olan tələbatının təmin edilməsi;
- ☐ maddi-texniki təminat planlarını tərtib etmək;

592 Marketing proqramının hazırlanmasında aşağıdakı elementlərin hansından istifadə edilmir?

- ☐ marketing məqsədlərinin müəyyən olunması.
- ☐ bazar segmentinin müəyyən edilməsi;
- ☐ satış bazarının müəyyən edilməsi;
- ☒ dövryyə vəsaitlərinin dövretmə uzunluğunun müəyyən edilməsi;
- ☐ daxili və xarici mühit amillərinin təsirinin uçota alınması ilə planların dəqiqləşdirilməsi;

593 Əmtəə birjasının üzvü ola bilər:

- ☐ ictimai birliklər, dini və xeyriyyə təşkilatları və fondları.
- ☐ ali və yerli dövlət hakimiyyəti və idarəetmə orqanları;
- ☐ əmtəə birjasının qulluqçuları;
- ☒ birjada satılan əmtəənin ticarəti ilə məşğul olan müəssisələr;
- ☐ banklar, kredit və sığorta təşkilatları;

594 Fyuçers kontraktı nədir?

- ☐ birjada klrinq xidmətinin göstərilməsini nəzərdə tutan kontraktdır.
- ☐ Birjada bağlanan və alıcının faktiki olaraq əməəni aldığıın təsdiqləyən kontraktdır;
- ☐ birjada bağlanan və alıcının müəyyən edilmiş vaxtda və qiymətdə müəyyən həcmdə gələcəkdə əmtəənin almaq hüququnun təsbit olunduğu, lakin bunu zəruri etməyən kontraktdır;
- ☒ birjada bağlanan və alıcının müəyyən edilmiş vaxtda və qiymətdə müəyyən həcmdə gələcəkdə əmtəənin alınmasını zəruri edən standart kontraktdır;
- ☐ əmtəələrin saxlanması və daşınm asını tənzimləyən kontraktdır;

595 Opcion kontrakı:

- ☐ əmtəələrin saxlanması və daşınm asını tənzimləyən kontraktdır.
- ☐ alıcının faktiki olaraq əməəni aldığıın təsdiqləyən kontraktdır;
- ☐ alıcının müəyyən edilmiş vaxtda və qiymətdə müəyyən həcmdə gələcəkdə əmtəənin alınmasını zəruri edən kontraktdır;
- ☒ alıcının müəyyən edilmiş vaxtda və qiymətdə müəyyən həcmdə gələcəkdə əmtəənin almaq hüququnun təsbit olunduğu, lakin bunu zəruri etməyən kontraktdır;
- ☐ birjanın işçisi ilə onun idarə heyətinin arasında bağlanan kontratdır;

596 Aşağıdakılardan hansı əmtəə birjasının vəzifələrinə aid deyil?

- ☐ birja əqdlərinin qeydə alınması və rəsmiləşdirilməsi;
- ☒ birja iştirakçıları tələb edərlərsə, real əmtəənin keyfiyyət ekspertizasını təşkil etmək;
- ☐ istehsalın optimal strukturunun müəyyən edilməsi;
- ☐ birjada satılan əmtəələrin satış şərtlərini əks etdirən bülletenlərin nəşr edilməsi;
- ☐ daimi fəaliyyət göstərən topdansatış əmtəə bazarının təşkili;

597 Birjada həyata keçirən fəaliyyət növlərinə (əməliyyatlara) aiddir:

- ☐ innovasiya fəaliyyəti;
- ☐ icarə müqavilələrinin bağlanması;
- ☐ istehsal fəaliyyəti;
- ☒ opsiya kontraktlarının bağlanması.
- ☐ texnoloji prosesin təşkili;

598 İstehsal vasitələrinə tələbatın hesablanması hansı göstəricilərdən daha çox istifadə olunur?

- ☐ dövrüyyə vəsaitlərinin yüklənmə əmsalı və materialın məsrəf normasından;
- ☐ fondverimi və dövrüyyə vəsaitlərinin dövretmə sürətindən;
- ☐ əmək məhsuldarlığı və qəbul edilmiş sifarişlər portfelindən;
- ☒ qəbul edilmiş sifarişlər portfeli və materialın məsrəf normasından.
- ☐ işçilərin sayı və vaxt fondundan;

599 Sənaye müəssisəsinin maddi-texniki təminatının II mərhələsinə aşağıdakılardan hansı aiddir?

- ☐ müəyyən parametrlərinə görə məhsul göndərənlərdən ən əlverişlisinin seçilməsi.
- ☐ seçilmiş məhsulgöndərənə (və ya vasitəçi ilə) danışıqların aparılması və kontraktın bağlanması;
- ☐ sifarişlər zənbilinə (istehsal proqramına) və məsrəf normalarına görə material resurslarına tələbatın müəyyən edilməsi;
- ☒ təfəssilləşdirmə (spesifikasiya) sənədinin tərtibi, zəruri materialların texniki xarakteristikasının hərtərəfli müəyyən olunması
- ☐ potensial məhsul göndərənlərin siyahısının işlənilib hazırlanması;

600 Sənaye müəssisəsinin maddi-texniki təminatının V mərhələsinə aşağıdakılardan hansı aiddir?

- ☐ təfəssilləşdirmə (spesifikasiya) sənədinin tərtibi, zəruri materialların texniki xarakteristikasının hərtərəfli müəyyən olunması;
- ☐ seçilmiş məhsulgöndərənə (və ya vasitəçi ilə) danışıqların aparılması və kontraktın bağlanması;
- ☐ sifarişlər zənbilinə (istehsal proqramına) və məsrəf normalarına görə material resurslarına tələbatın müəyyən edilməsi;
- ☒ müəyyən parametrlərinə görə məhsul göndərənlərdən ən əlverişlisinin seçilməsi.
- ☐ potensial məhsul göndərənlərin siyahısının işlənilib hazırlanması;

601 Sənaye müəssisəsinin maddi-texniki təminatının IV mərhələsinə aşağıdakılardan hansı aiddir?

- ☐ təfəssilləşdirmə (spesifikasiya) sənədinin tərtibi, zəruri materialların texniki xarakteristikasının hərtərəfli müəyyən olunması;
- ☐ seçilmiş məhsul/göndərənə (və ya vasitəçi ilə) danışıqların aparılması və kontraktın bağlanması;
- ☐ sifarişlər zənbilinə (istehsal proqramına) və məsrəf normalarına görə material resurslarına tələbatın müəyyən edilməsi;
- ☒ müəyyən parametrlərinə görə məhsul göndərənlərdən ən əlverişlisinin seçilməsi.
- ☐ potensial məhsul göndərənlərin siyahısının işlənilib hazırlanması;

602 Sənaye müəssisəsinin maddi-texniki təminatının III mərhələsinə aşağıdakılardan hansı aiddir?

- ☐ seçilmiş məhsul/göndərənə (və ya vasitəçi ilə) danışıqların aparılması və kontraktın bağlanması;
- ☒ potensial məhsul göndərənlərin siyahısının işlənilib hazırlanması;
- ☐ sifarişlər zənbilinə (istehsal proqramına) və məsrəf normalarına görə material resurslarına tələbatın müəyyən edilməsi;
- ☐ təfəssilləşdirmə (spesifikasiya) sənədinin tərtibi, zəruri materialların texniki xarakteristikasının hərtərəfli müəyyən olunması;
- ☐ firma və müəssisənin material resurslarına tələbatının təmin edilməsi.

603 Maddi-texniki təminat nədir?

- ☐ müəssisədə investisiya fəaliyyətinin tələb olunan həcmdə maliyyələşməsinin təmin edilməsi prosesidir;
- ☐ müəssisədə istehsalın yüksək ixtisaslı karlarla təmin edilməsi prosesidir;
- ☐ müəssisəni zəruri həcmdə maliyyə resursları ilə təmin edilməsi prosesidir;
- ☒ müəssisədə istehsalın material resurslar və texniki vasitələrlə təmin edilməsi prosesidir;
- ☐ müəssisədə innovasiya prosesinin həyata keçirilməsinin təmin edilməsi prosesidir;

604 Marketing nədir?

- ☐ idarəetmənin metodlarından biridir.
- ☐ müəssisənin xammal və materiallarla təminatı prosesidir;
- ☐ müəssisənin istehsal fəaliyyətini səmərəli maliyyələşdirilməsi mexanizmidir;
- ☒ bazarın kompleks təhlili və proqnozlaşdırılması prosesidir;
- ☐ bazarda məhsulun satışı ilə əlaqədar kontraktların bağlanması prosesidir;

605 Ticarət vasitəçilərinə aid deyil:

- ☐ kommissiyacılar;
- ☐ dilerlər;
- ☐ agentlər;
- ☒ konsalting təşkilatı.
- ☐ distributerlər;

606 Sənaye müəssisəsinin marketing sistemi aşağıdakı məsələlərin həllində iştirak etmir:

- ☐ bazarda mövcud olan tələbatın mümkün qədər çox ödənilməsinə nail olmaq məqsədilə tədbirlər sisteminin işlənilib hazırlanmasında.
- ☐ bazarın kompleks öyrənilməsində (tədqiqində);
- ☐ məhsul (xidmət) çeşidi və qiymətinin planlaşdırılmasında;
- ☒ plan üzrə işin yerinə yetirilməsi üçün zərur olan işçilərə tələbatın hesablanması;
- ☐ potensial (real) tələbatın və ödənilməyən ehtiyacların müəyyən edilməsində;

607 Aşağıdakılardan hansı sənaye müəssisəsinin marketing fəaliyyətinə aid deyil?

- ☐ bazarda məhsullara olan potensial tələbatın və ehtiyacların həcmnin, onun dinamikasının, şəraitinin, hadisələrin real gedişinin və onun inkişaf perspektivlərinin dəqiq nəzərə alınması.
- ☐ müəssisənin istehsal etdiyi məhsula tələbatın, başqa sözlə, məhsul bazarının yaradılmasına və formalaşdırılmasına fəal təsir göstərilməsi
- ☐ müəssisələrin istehsal həcmnin (təklifinin) bazarın mövcud potensial tələblərinə uyğunlaşdırılma bilmə imkanlarının araşdırılması;

- ☒ işçilərin əmək məhsuldarlığının yüksəldilməsi üçün tədbirlərin işlənib hazırlanması;
- ☐ müəssisədə məhsulların reallaşdırılması şəraitinə, tələbatın dəyişməsinə və s. bu kimi məsələlərə çevik münasibətlərin göstərilməsinə nəzarət edilməsi;

608 Aşağıdakılardan hansı marketinqin funksiyalarına daxil deyil?

- ☐ yeni istehlakçıların tapılması və seçilməsi
- ☐ məhsul çeşidinin planlaşdırılması;
- ☐ istehsalın optimal strukturunun müəyyən edilməsi;
- ☒ məhsul göndərənlərlə hesablaşmaların səmərəli təşkili.
- ☐ satışdan sonrakı xidmətin təşkili;

609 Aşağıdakılardan hansı sənaye müəssisəsində marketinq fəaliyyətinin metodlarına daxil deyil?

- ☐ xarici mühitin təhlili.
- ☐ bazarda məhsulun hərəkətinin və satışın planlaşdırılması;
- ☐ istehlakçıların (alıcıların) təhlili;
- ☒ daxili mühitin təhlili;
- ☐ qiymət siyasətinin işlənib hazırlanması;

610 Birja məhsuluna görə birjaların hansı növləri var?

- ☐ qapalı, açıq, qarışıq.
- ☐ texniki, texnoloji, iqtisadi;
- ☐ istehsal, kommersiya, fond;
- ☒ əmtəə, fond, valyuta;
- ☐ universa, beynəlxalq, ixtisaslaşmış;

611 Diler:

- ☐ əmtəələrin alqı və satqısı üzrə sifarişçinin vəsaiti hesabına onun xeyrinə öz adından və ya sifarişçinin adından vasitəçilik edən şəxsdir.
- ☐ əmtəələrin daşınmasını təşkil edən şəxsdir;
- ☐ birjanın arbitraj komissiyasının üzvü olan şəxsdir;
- ☒ öz adından və öz vəsaitinə əmtəələrin alqı və satqısını həyata keçirən şəxsdir;
- ☐ birjanın idarə heyətinin üzvü olan şəxsdir;

612 Broker:

- ☐ birjanın arbitraj komissiyasının üzvü olan şəxsdir.
- ☐ Qiymətli kağızların və ya onların sertifikatlarının saxlanması, yaxud uçotunu və qiymətli kağızlara olan hüquqların keçməsi üzrə xidmətləri həyata keçirən şəxsdir;
- ☐ öz adından və öz vəsaitinə əmtəələrin alqı və satqısını həyata keçirən şəxsdir;
- ☒ əmtəələrin alqı və satqısı üzrə sifarişçinin vəsaiti hesabına onun xeyrinə öz adından və ya sifarişçinin adından vasitəçilik edən şəxsdir;
- ☐ birjanın idarə heyətinin üzvü olan şəxsdir;

613 Əmtəə birjası

- ☐ müəyyən edilmiş qaydalar əsasında əvvəlcədən təyin olunmuş yerdə və vaxtda aşkar kütləvi sövdələşmə şəklində dövlət satınalmalarını həyata keçirən qurumdur.
- ☐ müəyyən edilmiş qaydalar əsasında əvvəlcədən təyin olunmuş yerdə və vaxtda aşkar kütləvi sövdələşmə şəklində qiymətli kağızların satışını təşkil etmək məqsədi güdən hüquqi və fiziki şəxslərin könüllü birliyi əsasında yaradılan hüquqi şəxs statusuna malik qurumdur;
- ☐ müəyyən edilmiş birja qaydaları əsasında əvvəlcədən təyin olunmuş yerdə və vaxtda aşkar kütləvi sövdələşmə şəklində həyata keçirilən pərakəndə satış ticarət bazarını təşkil etmək məqsədi güdən hüquqi və fiziki şəxslərin könüllü birliyi əsasında yaradılan hüquqi şəxs statusuna malik qurumdur;
- ☒ müəyyən edilmiş birja qaydaları əsasında əvvəlcədən təyin olunmuş yerdə və vaxtda aşkar kütləvi sövdələşmə şəklində həyata keçirilən topdansatış ticarət bazarını təşkil etmək məqsədi güdən hüquqi və fiziki şəxslərin könüllü birliyi əsasında yaradılan hüquqi şəxs statusuna malik qurumdur;

- ☐ müəyyən edilmiş qaydalar əsasında əvvəlcədən təyin olunmuş yerdə və vaxtda aşkar kütləvi sövdələşmə şəklində valyuta satışını təşkil etmək məqsədi güdən hüquqi və fiziki şəxslərin könüllü birliyi əsasında yaradılan hüquqi şəxs statusuna malik qurumdur;

614 Sənaye müəssisəsinin maddi-texniki təminatının I mərhələsinə aşağıdakılardan hansı aiddir?

- ☐ firma və müəssisənin material resurslarına tələbatının təmin edilməsi.
☐ potensial məhsul göndərənlərin siyahısının işlənilib hazırlanması
☐ təfərrüfat (spesifikasiya) sənədinin tərtibi, zəruri materialların texniki xarakteristikasının hərtərəfli müəyyən olunması;
☒ sifarişlər zənbilinə (istehsal proqramına) və məsrəf normalarına görə material resurslarına tələbatın müəyyən edilməsi;
☐ seçilmiş məhsul göndərənə (və ya vasitəçi ilə) danışıqların aparılması və kontraktın bağlanması;

615 Sənaye müəssisələrinin maddi-texniki təminat işi başlanğıcından sonuna qədər neçə mərhələni özündə birləşdirir?

- ☐ 7.0
☐ 5.0
☐ 3.0
☒ 8.0
☐ 4.0

616 Müəssisədə bitməmiş istehsalın həcmində hansı amil təsir göstərmir?

- ☐ istehsal olunan məhsulun həcmi və tərkibi
☐ istehsal prosesində xərclərin artma xarakteri.
☒ debitor borclərinin həcmi və tərkibi
☐ istehsal tsiklinin uzunluğu
☐ məhsulun maya dəyəri

617 Dövriyyə vəsaitlərinin bir dövriyyəsinin gün hesabı ilə uzunluğu göstəricisi necə hesablanır?

- ☐ istehsal edilmiş məhsulun həcmində tədavi fondlarının həcmində nisbəti kimi.
☐ dövriyyə vəsaitlərinin dövretmə sürətinin dövrdəki günlərin sayına nisbəti kimi;
☐ topdansa satış qiymətində realizə olunmuş məhsulun həcmində dövriyyə vəsaitlərinin orta illik qalıqna nisbəti kimi;
☒ dövrdəki günlərin sayının dövretmə əmsalına nisbəti kimi;
☐ dövriyyə vəsaitlərinin orta illik qalıqna topdansa satış qiymətində realizə olunmuş məhsulun həcmində nisbəti kimi

618 Dövriyyə vəsaitlərinin ayın əvvəlinə qalığı 200 min man, ayın axırına qalığı 300 min man-a, reallaşdırılmış məhsulun həcmi 1200 min manatdırsa, onda ay üzrə dövriyyə vəsaitlərinin dövretmə əmsalı nəyə bərabərdir?

- ☐ 2,4
☐ 6
☐ 12
☒ 4,8
☐ 2,4

619 Faydalı qazıntının mənimsənilməsinin iqtisadi cəhətdən məqsədəuyğunluğu öz əksini aşağıdakı hansı göstəricilərin necəliyində tapmır?

- ☐ zənginləşdirilmiş hər ton xammala əsaslı vəsait qoyuluşunun məbləği;
☐ faydalı əzəntinin fiziki-kimyəvi tərkibi, keyfiyyət;
☐ faydalı qazıntının çıxarılma şəraiti □ açıq və ya şaxta üsulu;
☒ material tutumluğunun səviyyəsi
☐ tikintinin müddəti

620 Material məsrəf normasının tərkibinə nələr daxildir?

- ☐ dəstləşdirici məmulatlar, texnoloji tullantılar və itkilər, təşkilati-texniki tullantı və itkilər
- ☐ xalis (faydalı) məsrəf, xammal, material və dəstləşdirici məmulatlar
- ☐ xammal və yanacaq, material və dəstləşdirici məmulatlar, xalis (faydalı) məsrəf
- ☐ xammal, təşkilati-texniki tullantı və itkilər, xalis (faydalı) məsrəf
- ☒ təşkilati-texniki tullantı və itkilər, xalis (faydalı) məsrəf, texnoloji tullantılar və itkilər

621 Bitməmiş istehsaldakı dövrüyyə vəsaitlərinin normativi aşağıdakı amillərin hansından aslıdır?

- ☐ istehsal olunan məhsulun həcmi, işçilərin sayı və istehsal tsiklinin uzunluğundan
- ☒ istehsal tsiklinin uzunluğundan, məhsulun maya dəyərindən və istehsal prosesində xərclərin artma xarakterindən
- ☐ istehsal prosesində xərclərin artma xarakterindən, məhsulun maya dəyərindən və əməyin təşkilindən
- ☐ istehsal tsiklinin uzunluğundan, əsas fondların yeniləşmə əmsalından və məhsulun maya dəyərindən;
- ☐ istehsal olunan məhsulun həcmi və tərkibindən, reallaşdırılmış məhsulun həcmindən;

622 Aşağıdakılardan hansı keyfiyyətin idarə edilməsi prosesinə aid deyil?

- ☐ hazır məhsulun qablaşdırılması və qorunması;
- ☐ istehsalçı və istehlakçıların davranışları, istifadə ediləcək avadanlıq və materialların müəyyən edilməsi;
- ☐ məhsulun layihələndirilməsi və müqavilələrin bağlanması;
- ☒ işçilərə olan tələbatın müəyyən edilməsi.
- ☐ tətbiq olunacaq texnoloji istehsal üsulu, sınaqların aparılması;

623 Məhsulun hansı keyfiyyət göstəricisi onun istifadəsi və ya istismarı prosesində ətraf mühitə ziyanlı təsirini xarakterizə edir?

- ☐ etibarlılıq göstəriciləri.
- ☐ məmulatın nəql olunma qabiliyyəti;
- ☐ məmulatın estetik göstəriciləri;
- ☒ ekoloji göstəricilər;
- ☐ erqonomik göstəricilər;

624 Məhsulun hansı keyfiyyət göstəricisi məmulatın orijinallığı, tamlığı, mühitə və üsluba uyğunluğu, özünün ifadəliyi, forma səlihtliyi, görünüş və «gözoxşamağı» kimi xassələri özündə birləşdirir?

- ☐ məmulatın nəql olunma qabiliyyəti.
- ☐ məhsulun təyinatı göstəriciləri;
- ☐ etibarlılıq göstəriciləri;
- ☒ məmulatın estetik göstəriciləri;
- ☐ standartlaşdırma və eyniləşdirmə (unifikasiya) göstəriciləri;

625 Məhsulun hansı keyfiyyət göstəricisi «insan-maşın-mühit» sistemini xarakterizə edir?

- ☐ ekoloji göstəricilər.
- ☐ məmulatın estetik göstəriciləri;
- ☐ texnolojilik göstəriciləri
- ☒ erqonomik göstəricilər;
- ☐ patent-hüquq göstəriciləri;

626 Aşağıdakılardan hansı keyfiyyətin təmin edilməsi ilə əlaqədar olan xərclərə aiddir?

- ☐ umumzavod xərcləri
- ☐ məhsulun satışı ilə əlaqədar olan xərclər
- ☐ məhsulun istehsalı ilə əlaqədar olan xərclər
- ☒ yoxlama və sınaqların keçirilməsi ilə əlaqədar olan xərclər
- ☐ istehsal fəhlələrinin əmək haqqı

627 Məhsulun keyfiyyətinin yüksəldilməsi:

- ☐ məhsulların sayının kəmiyyətsə nisbi mənada azalması deməkdir

- ☐ məhsulların istehsalının faktiki həcmının artması deməkdir
- ☐ təklifin azlması deməkdir
- ☒ məhsulların sayının kəmiyyətsə nisbi mənada artırılması deməkdir
- ☐ işçilərin sayının ixtisar edilməsi deməkdir

628 Məmulatın estetik göstəriciləri:

- ☐ məmulatın xidmət müddəti ərzində ətraf mühitə təsiri ifadə edən xassələri özündə birləşdirir
- ☐ məmulatın xidmət müddəti ərzində istismar qabiliyyətini saxlamaq şərtlə onun üçün müəyyən edilmiş funksiyaları icra edə bilmək xassələri özündə birləşdirir
- ☐ məmulatın istismarının asanlığını ifadə edən və işçinin əmək məhsuldarlığını yüksəldən xassələri özündə birləşdirir
- ☒ məmulatın oricinallığı, tamlığı, mühitə və üsluba uyğunluğu, özünün ifadəliyi, forma səlistliyi, görünüş kimi xassələri özündə birləşdirir
- ☐ məmulatın xidmət müddəti ərzində aşınma sürətini ifadə edən xassələri özündə birləşdirir

629 Aşağıdakılardan hansı keyfiyyətin təmin edilməsində nəzarətlə əlaqədar olan xərclərə aid deyil?

- ☐ nəzarətçi-müfəttişlərin əmək haqqı xərcləri;
- ☐ materialın analizi və sınaqdan keçirilməsi xərcləri;
- ☐ nəzarəti həyata keçirən laboratoriya və digər xidmət sahələrinin saxlanması xərcləri;
- ☒ məhsulun yenidən emalı xərcləri;
- ☐ nəzarət avadanlıq və cihazlarının alınması xərcləri;

630 Aşağıdakılardan hansı keyfiyyətin təmin edilməsində «defektsiz məhsul istehsalına zəmanətin təmin edilməsi» ilə bağlı olan xərclərə aid deyil?

- ☐ avadanlığa və alətə texniki xidmətin təşkili, heyətin öyrədilməsi ilə əlaqədar xərclər;
- ☐ yoxlama və sınaqların keçirilməsi ilə əlaqədar xərclər;
- ☐ keyfiyyətin planlaşdırılması və idarə edilməsi ilə əlaqədar xərclər;
- ☒ məhsulun realizasiyası imkanlarının təhlili ilə əlaqədar xərclər;
- ☐ zayın baş vermə səbəblərinin təhlili ilə əlaqədar xərclər;

631 Əhəmiyyəti, tətbiq miqyası və məsuliyyət dərəcəsinə görə standartlar hansı növlərə bölünür?

- ☐ analitik, ekperimental, statistik standartlara
- ☐ müəssisədaxili, müəssisələrarası, sahə, milli standartlara
- ☐ məhsul, xidmət, sənaye, ticarət standartlarına
- ☒ beynəlxalq, regional, dövlətlərarası, milli standartlara
- ☐ material, hazır məhsul, xidmət standartlarına

632 Aşağıdakılardan hansı məhsulun keyfiyyəti göstəricilərinə aid deyil?

- ☐ standartlaşdırma və eyniləşdirmə (unifikasiya) göstəriciləri
- ☐ məhsulun nəql olunma qabiliyyəti
- ☐ texnolojilik göstəriciləri
- ☒ məhsulun maya dəyəri
- ☐ məhsulun estetik göstəriciləri

633 Məmulatın etibarlılığı:

- ☐ məmulatın xidmət müddəti ərzində ətraf mühitə təsiri ifadə edən xassəsidir
- ☐ məmulatın xidmət müddəti ərzində istismar xərclərinin aşağı olmasını şərtləndirən xassəsidir
- ☐ məmulatın istismarının asanlığını ifadə edən və işçinin əmək məhsuldarlığını yüksəldən xassəsidir
- ☒ məmulatın xidmət müddəti ərzində istismar qabiliyyətini saxlamaq şərtlə onun üçün müəyyən edilmiş funksiyaları icra edə bilmək xassəsidir
- ☐ məmulatın xidmət müddəti ərzində aşınma sürətini ifadə edən xassəsidir

634 Texnolojilik göstəricilərinə nələr aiddir?

- ☐ maşının yığılmasının maya dəyəri, ergonomik və estetik göstəriciləri aid edilir.
- ☐ maşının istismarının mürəkkəbliyi, sürəti və məhsuldarlığı göstəriciləri aid edilir;
- ☐ maşının ergonomik və estetik göstəriciləri aid edilir;
- ☒ maşının yığılmasının mürəkkəbliyi, material-əmək, fondtutumluğu göstəriciləri aid edilir;
- ☐ maşının qabariti, işləmə prinsipləri, qiyməti əməktutumluğu göstəriciləri aid edilir;

635 Maya dəyərinin aşağı salınmasının ehtiyat mənbələri hansılardır?

- ☐ amortizasiyanı sürətləndirilməsi, işçilərin növbədən kənar işə cəlb edilməsi, ən aşağı qiymətə olan işçi qüvvəsindən və materialların istehsalı cəlb olunması
- ☐ yeni texnika alınmasına xərc çəkməmək, kadr hazırlığını təxirə salmaq, işçilərin ixtisarı
- ☐ daha ucuz xammal və materiallardan, daha ucuz işçi qüvvəsindən istifadə və iş vaxtının artırılması
- ☒ əməktutumunun, fondtutumunun, materialtutumunun və istehsalın idarə edilməsi xərclərinin azaldılması
- ☐ ixtisasız və az ixtisaslı fəhlələrdən istifadə, daha ucuz və keyfiyyətsiz xammaldan istifadə, idarəetmədə inzibati metodların tətbiqinin genişləndirilməsi

636 Aşağıdakılardan hansı məhsulun keyfiyyəti standartlarının növlərinə aid deyil?

- ☐ milli standartlar.
- ☐ regional standartlar;
- ☐ beynəlxalq standartlar;
- ☒ mühasibat standartları;
- ☐ dövlətlərarası standartlar;

637 Məhsulun keyfiyyəti:

- ☐ tədavül prosesində formalaşır
- ☐ bazarda formalaşır
- ☐ satış zamanı formalaşır
- ☒ istehsal prosesində formalaşır
- ☐ məhsula servis prosesində formalaşır

638 Aşağıdakılardan hansı keyfiyyətin təmin edilməsi ilə əlaqədar olan xərclərə aid deyil?

- ☐ yoxlama və sınaqların keçirilməsi ilə əlaqədar olan xərclər
- ☐ zəy məhsulla əlaqədar olan xərclər
- ☐ keyfiyyət nəzarəti həyata keçirən laboratoriya və digər xidmət sahələrinin saxlanması xərcləri
- ☒ məhsulun satışı ilə əlaqədar olan xərclər
- ☐ reklamasiya hesabına məhsulun qiymətinin aşağı düşməsi

639 Standartlaşdırma:

- ☐ məmulatların konstruksiyasına daxil olan müvafiq hissələrin eyniləşdirilməsinə yönəldilmiş fəaliyyətdir
- ☐ məhsul keyfiyyətinin standartlarda öz əksini tapmış tələblərə cavab verməsini sınaqdan keçirilməsidir
- ☐ məhsulların istehsalı üçün müəyyən edilmiş normalar əsasında kadrlara tələbatın hesablanması yönəldilmiş fəaliyyətdir
- ☒ normaların işlənilib hazırlanması (yaradılması) üzrə fəaliyyətdir
- ☐ məhsulların istehsalı üçün məsrəf normalarının işlənilib hazırlanmasına yönəldilmiş fəaliyyətdir

640 Sertifikasiya:

- ☐ məhsullar üçün norma, qayda və xarakteristikaları müəyyənləşdirən fəaliyyətdir
- ☐ məhsulların istehsalı üçün məsrəf normalarının işlənilib hazırlanmasına yönəldilmiş fəaliyyətdir
- ☐ məhsulların istehsalı üçün müəyyən edilmiş normalar əsasında kadrlara tələbatın hesablanması yönəldilmiş fəaliyyətdir
- ☐ məmulatların konstruksiyasına daxil olan müvafiq hissələrin eyniləşdirilməsinə yönəldilmiş fəaliyyətdir
- ☒ məhsul keyfiyyətinin standartlarda öz əksini tapmış tələblərə cavab verməsini sınaqdan keçirilməsidir

641 Məhsulun keyfiyyəti:

- ☐ məhsulun təyinatına müvafiq istifadə edildiyini göstərən və materialtutumunun aşağı salınması imkanlarını müəyyən edən xassələrin məcmusudur
- ☒ məhsulun təyinatına müvafiq müəyyən tələbatı ödəməyə yararlı olmasını şərtləndirən özünəməxsus xassələrin məcmusudur
- ☐ məhsulun təyinatına müvafiq müəyyən tələbatı ödəməyə yararlı olmasını şərtləndirən və yalnız istesalçı üçün əhəmiyyətli olan xassələrin məcmusudur
- ☐ məhsulun qiymətini müəyyən etməklə onun istehsalının rentabelliyini qiymətləndirməyə imkan verən göstəricilərin məcmusudur
- ☐ məhsulun təyinatına müvafiq istifadə edildiyini göstərən və istifadə səmərəliliyinin yüksəldilməsi imkanlarını müəyyən edən xassələrin məcmusudur

642 Mənfəət nədir?

- ☐ müəssisənin gəlirinin təsisçilər tərəfindən ehtiyat fonduna yenidən qoyduğu vəsaitdir
- ☐ müəssisənin ehtiyat fondunun əsas mənbəyi olub, xərclərlə gəlirin fərqi bərabərdir
- ☒ müəssisə gəlirindən xərclər və dövlət vergiləri və rüsumları ödəniləndən sonra qalan hissədir
- ☐ müəssisənin məcmu gəliridir
- ☐ müəssisə gəlirindən material və əmək haqqı fondu xərcləri çıxıldıqdan sonra qalan pul vəsaitidir

643 Məhsulun maya dəyəri nədir?

- ☐ istehsal edilmiş məhsulun hər vahidinə düşən əmək məsrəfləridir
- ☒ istehlak olunmuş istehsal vasitələrinin və canlı əmək məsrəflərinin dəyəridir
- ☐ məhsulun elə qiymətidir ki, ona çəkilən xərclər mərkəzi bankda həmin pulun qoyuluşuna görə ödənilən faizlərlə birlikdəki həcmə bərabərdir.
- ☐ rəqiblərlə qiymət mübarizəsində müəssisənin məhsula qoya biləcəyi ən optimal qiymətdir
- ☐ istehsal edilmiş məhsulun hər vahidinə düşən istehsal vasitələrindən məsrəfləridir

644 Mənfəətin funksiyalarına aiddir:

- ☐ vergiödəyiciləri vergiləri ödəyirlər; müəssisə və şirkətlər öz məsrəflərini əldə etdikləri gəlirlər hesabına ödəyirlər;
- ☐ alıcılar bağlanmış sazişlərə əməl edirlər və aldıkları məhsulların dəyərini ödəyirlər; borcalanlar kredit müqavilələrinin tələblərini pozumurlar və öz borclarını ödəyirlər;
- ☒ müəssisənin fəaliyyəti nəticəsində əldə edilmiş iqtisadi səmərəni xarakterizə edir, müəssisənin maliyyə resurslarının əsas elementidir, müxtəlif səviyyəli büdcələrin gəlir hissəsinin formalaşması mənbəyidir;
- ☐ ümumi maliyyə təhlili və qiymətləndirilməsi; maliyyə resurslarının bölgüsü; dövryyə vəsaitlərinin idarə olunması;
- ☐ ümumi maliyyə təhlili və qiymətləndirilməsi, müəssisənin maliyyə resursları ilə təmin; maliyyə resurslarının bölgüsü;

645 Sənaye müəssisəsinin xalis aktivləri necə müəyyən olunur?

- ☒ müəssisənin ümumi aktivləri ilə ümumi öhdəliklərinin fərqi kimi müəyyən olunur;
- ☐ müəssisənin ümumi aktivləri ilə ümumi öhdəliklərinin cəmi kimi müəyyən olunur;
- ☐ müəssisənin ümumi öhdəlikləri ilə ümumi aktivlərinin fərqi kimi müəyyən olunur;
- ☐ müəssisənin ümumi aktivləri ilə ümumi öhdəliklərinin nisbəti kimi müəyyən olunur;
- ☐ müəssisənin ümumi aktivləri ilə ümumi öhdəliklərinin hasili kimi müəyyən olunur;

646 Sənaye müəssisəsində müstəqillik əmsalı necə hesablanır?

- ☒ xüsusi vəsaitlərin cəminin passivlərin cəminə nisbəti kimi
- ☐ xüsusi vəsaitlərin cəminin borc vəsaitlərinin jəminə nisbəti kimi
- ☐ dövryyə vəsaitlərinin cəminin qısamüddətli və uzunmüddətli öhdəliklərin cəminə nisbəti kimi
- ☐ dövryyə vəsaitlərinin cəminin qısamüddətli borc öhdəlikləri və kreditor öhdəliklərinin cəminə nisbəti kimi
- ☐ xüsusi vəsaitlər və uzunmüddətli borc vəsaitlərinin cəminin aktivlərin cəminə nisbəti kimi

647 Sənaye müəssisəsinin ödəmə qabiliyyəti necə hesablanır?

- ☐ xüsusi vəsaitlərin cəminin passivlərin cəminə nisbəti kimi
- ☐ dövryyə vəsaitlərinin cəminin qısamüddətli borc öhdəlikləri və kreditor öhdəliklərinin cəminə nisbəti kimi

- ☒ dövriyyə vəsaitlərinin cəminin qısamüddətli və uzunmüddətli öhdəliklərin cəminə nisbəti kimi
- ☐ xüsusi vəsaitlərin jəminin borj vəsaitlərinin jəminə nisbəti kimi
- ☐ xüsusi vəsaitlər və uzunmüddətli borc vəsaitlərinin cəminin aktımların cəminə nisbəti kimi

648 Sənaye müəssisəsində mənfəətin həcmi 325 min manat, məhsulunun tam maya dəyəri 2400 min manat olarsa onda istehsalın rentabelliği nə qədər olar?

- ☐ 15,3 %;
- ☒ 13,6 %;
- ☐ 14,4 %;
- ☐ 13,0 %;
- ☐ 13,8 %;

649 Sənaye müəssisələrində məhsulun rentabelliği necə hesablanır?

- ☒ məhsul vahidinin gətirdiyi mənfəətin həcmi məhsulun tam maya dəyərində bölüb yüzə vurmaqla;
- ☐ məhsul vahidinin gətirdiyi mənfəətin həcmi normalaşdırılan dövriyyə vəsaitlərinin dəyərlərinə bölüb yüzə vurmaqla;
- ☐ məhsul vahidinin gətirdiyi mənfəətin həcmi istehsal əsas fondlarının orta illik dəyərində bölüb yüzə vurmaqla;
- ☐ məhsul vahidinin gətirdiyi mənfəətin həcmi istehsal əsas fondlarının orta illik dəyəri ilə normalaşdırılan dövriyyə vəsaitlərinin dəyərlərinin cəminə bölüb yüzə vurmaqla;
- ☐ məhsul vahidinin gətirdiyi mənfəətin həcmi istehsal əsas fondlarının orta illik dəyəri ilə normalaşdırılan dövriyyə vəsaitlərinin dəyərlərinin fərqinə bölüb yüzə vurmaqla;

650 Sənaye müəssisələrində istehsalın rentabelliği necə hesablanır?

- ☒ mənfəətin həcmi istehsal əsas fondlarının orta illik dəyəri ilə normalaşdırılan dövriyyə vəsaitlərinin dəyərlərinin cəminə bölüb yüzə vurmaqla;
- ☐ mənfəətin həcmi normalaşdırılan dövriyyə vəsaitlərinin dəyərlərinə bölüb yüzə vurmaqla;
- ☐ mənfəətin həcmi istehsal əsas fondlarının orta illik dəyərində bölüb yüzə vurmaqla;
- ☐ mənfəətin həcmi istehsal əsas fondlarının orta illik dəyəri ilə normalaşdırılan dövriyyə vəsaitlərinin dəyərlərinin hasilinə bölüb yüzə vurmaqla;
- ☐ mənfəətin həcmi istehsal əsas fondlarının orta illik dəyəri ilə normalaşdırılan dövriyyə vəsaitlərinin dəyərlərinin fərqinə bölüb yüzə vurmaqla;

651 Realizə olunmuş məhsulun maya dəyəri məhsulun tam maya dəyərindən nə ilə fərqlənir?

- ☐ realizə olunmuş məhsulun maya dəyərində sosial sığortaya ayırmalar daxil edilmir;
- ☒ realizə olunmuş məhsulun maya dəyəri məhsulun tam maya dəyərindən göndərilmiş, lakin hələ haqqı ödənilmiş məhsulun məbləği qədər az olur.
- ☐ fərq yoxdur;
- ☐ realizə olunmuş məhsulun maya dəyərində tədavül xərcləri daxil edilmir;
- ☐ realizə olunmuş məhsulun maya dəyərində amortizasiya xərcləri daxil edilmir;

652 Maya dəyərinin aşağıda sadalanan xərc maddələrindən biri müstəqim xərcdir.

- ☐ sex binasının işıqlandırılması üçün elektrik enerjisinə sərf edilən xərclər;
- ☐ inzibati idarə binasının işıqlandırılması üçün elektrik enerjisinə sərf edilən xərclər.
- ☐ ümumi zavod xərcləri
- ☒ texnoloji ehtiyaclar üçün elektrik enerjisinə sərf edilən xərclər;
- ☐ ümum sex xərcləri

653 Əmtəəlik məhsulun 1 manatına düşən xərclərin dəyişməsi aşağıda sadalanan amillərindən hansının təsiri altında olmur?

- ☐ məhsul istehsalına çəkilən xərclərə qənaət
- ☒ müəssisənin debitor borclarının dəyişməsi
- ☐ material resurslarına qiymətin dəyişməsi
- ☐ buraxılan məhsulların quruluşundakı dəyişiklik
- ☐ məhsulun topdan satış qiymətinin dəyişməsi

654 Sənaye müəssisəsinin maliyyəsinin funksiyaları hansıdır?

- ☐ ümumi maliyyə təhlili, tələbolunan maliyyə resurslarının təhlili və planlaşdırılması
- ☐ dövriyyə vəsaitlərinin optimallığı, ümumi maliyyə təhlili
- ☒ müəssisənin istehsal potensialının formalaşdırılması və artırılması, onun optimal strukturunun təmin edilməsi, cari maliyyə-təsərrüfat fəaliyyətinin əmin edilməsi
- ☐ vergidödəmə, əlavə maliyyələşdirmə mənbələrinin ümumi şəkildə qiymətləndirilməsi, tələb olunan maliyyə resurslarının həjmi, kredit alma imkanlarının təhlili
- ☐ ümumi maliyyə təhlili və planlaşdırılması, müəssisənin maliyyə resursları ilə təmin edilməsi, maliyyə resurslarının bölgüsü

655 Aşağıdakılardan hansı sənaye müəssisəsinin cəlb edilmiş vəsaitlərin əsas mənbələrinə aid deyil?

- ☐ istiqrazların satışından daxil olan vəsaitlər;
- ☒ hüquqi və fiziki şəxslərin sair vəsaitləri (məqsədli maliyyələşdirmə, ianələr, xeyriyyə vəsaitləri və s.);
- ☐ bank kreditləri;
- ☐ borc vəsaitləri;
- ☐ kreditor borcları;

656 Sənaye iqtisadiyyatında hansı əsas qiymət növləri mövcuddur?

- ☐ auksion, azad, pərakəndə satış və müqayisəli qiymətlər
- ☒ müəssisənin topdansa satış qiyməti, sənayenin topdansa satış qiyməti və məhsulun pərakəndə satış qiyməti
- ☐ mövsümi, müqavilə, topdansa satış və pərakəndə satış qiymətləri
- ☐ birdəfəlik, iş, transfert, sabit qiymətlər və bazar qiyməti
- ☐ istehlak qiyməti, məzənnə qiyməti, sabit qiymət, idxal və ixrac qiymətləri

657 Məhsul vahidinin kalkulyasiyasının xərc maddələri hansılardır?

- ☐ material xərcləri (qaytarılan, istifadəsi mümkün olan tullantıların dəyəri çıxılmaqla), əmək haqqı xərcləri, sosial sığorta ayırmaları, əsas fondların amortizasiyası və sair xərclər;
- ☒ xammal və materiallar, texnoloji ehtiyaclar üçün yanacaq və enerji, istehsal fəhlələrinin əsas əmək haqqı, istehsal fəhlələrinin əlavə əmək haqqı, sosial sığortaya ayırmalar, sex xərcləri, ümumzavod xərcləri.
- ☐ icarə, nəqliyyat, rabitə, reklam, texniki və texnoloji xərclər, sair istehsal və qeyri-istehsal xərcləri;
- ☐ qeyri-istehsal xərcləri, sex xərcləri, idarəetmə xərcləri, sosial sığortaya ayırmalar, nəqliyyat və rabitə xərcləri;
- ☐ xammal və əsas materiallar, yanacaq, nəqliyyat xərcləri, amortizasiya ayırmaları, sex və ümumzavod xərcləri;

658 Məcmuu (ümumi) xərclər nədir?

- ☐ xammal, material və əmək haqqı fondu xərcləri
- ☒ istehsal və tədavül xərclərinin cəmi
- ☐ kredit üçün ödənişlər və tədavül xərcləri
- ☐ sənaye – istehsal heyətinin əmək haqqı
- ☐ təsisçilərə ödənilən mənfəətlə sosial ayırmaların məcmuu

659 Sənaye müəssisəsinin maliyyə xidmətinin başlıca vəzifələrinə aiddir:

- ☐ müəssisənin maliyyə resursları ilə təmin; mənfəətin bölgüsü və istifadəsi siyasətinin seçilməsi.
- ☒ ümumi maliyyə təhlili və qiymətləndirilməsi; müəssisənin maliyyə resursları ilə təmin; maliyyə resurslarının bölgüsü;
- ☐ müəssisənin maliyyə resursları ilə təmin edilməsi, müəssisənin maliyyə-iqtisadi vəziyyətinin təhlili, müəssisənin kredit siyasətinin işlənilib hazırlanması;
- ☐ uçot və vergi siyasətinin müəyyən edilməsi; istehsal xərclərinin idarə edilməsi;
- ☐ ümumi maliyyə təhlili və qiymətləndirilməsi, maliyyə resurslarının bölgüsü; dövriyyə vəsaitlərinin idarə olunması

660 Sənaye müəssisəsinin likvidliyi nədir?

- ☐ müəssisənin məhsul istehsal edə bilmək qabiliyyətidir;
- ☒ müəssisənin özünün qısamüddətli öhdəliklərini yerinə yetirə bilmək qabiliyyətidir;
- ☐ müəssisənin qısa müddət ərzində debitor borclarını əldə edə bilmək qabiliyyətidir;
- ☐ müəssisənin innovasiya prosesini həyata keçirə bilmək qabiliyyətidir;

- ☐ müəssisənin rəqabət apara bilmək qabiliyyətidir;

661 «Müəssisənin maliyyə resursları ilə təmin edilməsi» adlanan funksiya çərçivəsində sənaye müəssisəsinin maliyyə xidməti aşağıdakı hansı vəzifəni yerinə yetirmir?

- ☐ tələb olunan maliyyə resurslarının həcmi;
☒ maliyyə resurslarının vəziyyətinə və səmərəli istifadəsinə nəzarət sisteminin qiymətləndirilməsi.
☐ bu və ya digər vəsait mənbəyi ilə əlaqədar riskin dərəcəsi;
☐ resursların əldə oluna bilmə dərəcəsi və verilməsi müddətləri;
☐ maliyyə resurslarının əldə edilməsi formaları;

662 «Ümumi maliyyə təhlili və planlaşdırılması» adlanan funksiya çərçivəsində sənaye müəssisəsinin maliyyə xidməti aşağıdakı hansı vəzifəni yerinə yetirmir?

- ☒ istehsalın iqtisadi səmərəliliyinin və əmək məhsuldarlığının qiymətləndirilməsi;
☐ müəssisənin aktivlərinin və bunların maliyyələşdirilməsi mənbələrinin ümumi şəkildə qiymətləndirilməsi;
☐ müəssisənin əldə olunmuş iqtisadi imkanlarının saxlanması və onun fəaliyyətinin genişləndirilməsi üçün zəruri olan resursların tərkibinin və həcmələrinin qiymətləndirilməsi;
☐ əlavə maliyyələşdirmə mənbələrinin ümumi şəkildə təhlili və qiymətləndirilməsi;
☐ maliyyə resurslarının vəziyyətinə və səmərəli istifadəsinə nəzarət sisteminin qiymətləndirilməsi.

663 Aşağıdakılardan hansı sənaye müəssisəsinin fəaliyyətinin yekun büdcə planlaşdırılması sisteminin tərkib elementlərinə aid deyil?

- ☐ pul vəsaitlərinin hərəkəti haqqında hesabat.
☒ əsas fondların hərəkəti haqqında hesabat;
☐ istehsal proqramı;
☐ ilkin proqnoz məlumatları;
☐ mənfəət və zərərlər balansı;

664 Aşağıdakılardan hansı sənaye müəssisəsinin cəlb edilmiş vəsaitlərin əsas mənbələrinə aid deyil?

- ☐ istiqrazların satışından daxil olan vəsaitlər;
☒ hüquqi və fiziki şəxslərin sair vəsaitləri (məqsədli maliyyələşdirmə, ianələr, xeyriyyə vəsaitləri və s.);
☐ bank kreditləri;
☐ borc vəsaitləri;
☐ kreditor borcları;

665 Aşağıdakılardan hansı Azərbaycan Respublikasında müəssisələrin dövlət büdcəsinə ödədikləri vergilərə aid deyil?

- ☐ əmlak vergisi;
☐ əlavə dəyər vergisi;
☒ gəlir vergisi.
☐ mənfəət vergisi;
☐ torpaq vergisi;

666 Sənaye müəssisəsinin maliyyə siyasətinin işlənilib hazırlanmasının əsas istiqamətlərinə aşağıdakılardan hansı aid deyil?

- ☐ müəssisənin mənfəətin bölgüsü və istifadəsi siyasətinin seçilməsi
☒ müəssisənin elmi-texniki siyasətinin seçilməsi
☐ müəssisənin vergi siyasətinin müəyyən edilməsi
☐ müəssisənin kredit siyasətinin işlənilib hazırlanması
☐ müəssisənin amortizasiya siyasətinin seçilməsi

667 Sənaye məhsulunun xərc elementlərinin təsnifləşdirilməsinin hansı əlamətində xərclər əsas xərclər, istehsala xidmət və istehsalın idarə olunması xərcləri kimi qruplaşdırılır?

- ☐ xərclərin həcmnin məhsul istehsalının miqyası ilə əlaqəsinə görə;
- ☒ istehsal prosesindəki iştirakına görə;
- ☐ məhsul vahidinin maya dəyərində aid olunma qaydasına görə;
- ☐ mənfəətin bölgüsünə təsirinə görə;
- ☐ müəssisənin işindən asılılığına görə.

668 Sənaye məhsulunun xərc elementlərinin təsnifləşdirilməsinin hansı əlamətində xərclər müstəqim və qeyri-müstəqim xərclər kimi qruplaşdırılır?

- ☐ müəssisənin işindən asılılığına görə.
- ☐ mənfəətin bölgüsünə təsirinə görə
- ☐ istehsal prosesindəki iştirakına görə;
- ☒ məhsul vahidinin maya dəyərində aid olunma qaydasına görə;
- ☐ xərclərin həcmnin məhsul istehsalının miqyası ilə əlaqəsinə görə;

669 Sənaye məhsulunun xərc elementlərinin təsnifləşdirilməsinin hansı əlamətində xərclər mütənasib və qeyri-mütənasib xərclər kimi qruplaşdırılır?

- ☐ müəssisənin işindən asılılığına görə.
- ☐ məhsul vahidinin maya dəyərində aid olunma qaydasına görə;
- ☐ istehsal prosesindəki iştirakına görə
- ☒ xərclərin həcmnin məhsul istehsalının miqyası ilə əlaqəsinə görə;
- ☐ mənfəətin bölgüsünə təsirinə görə;

670 Sənayenin fondtutumlu sahələrində maya dəyərinin aşağı salınmasında aşağıdakı istiqamətlərin hasından istifadə olunmur?

- ☐ texnoloji və digər avadanlıqların maksimum yüklənməsi.
- ☐ növbədaxili boşdayanmaları azaltmaq;
- ☐ istehsal güclərindən istifadənin yaxşılaşdırılması;
- ☒ işçilərin sayının azaldılması;
- ☐ növbəboyu boşdayanmaları azaltmaq;

671 Sənaye müəssisələrində istehsal xərcləri smetası:

- ☐ müəssisədə şərti-sabit xərcləri müəyyən etmək üçün tərtib edilir;
- ☐ sex maya dəyrini hesablamaq üçün tərtib edilir;
- ☐ kalkulyasiya maddələri üzrə hesablanır və məhsul vahidinin istehsalına çəkilən xərcləri göstərir;
- ☒ istehsal proqramını yerinə yetirmək üçün müəssisənin sərf edəcəyi xərclərin cəmini göstərir.
- ☐ istehsaldankənar xərcləri əhatə edir;

672 Aşağıdakılardan hansı xərc maddəsi şərti-dəyişən xərclərə aiddir?

- ☐ sexin idarəetmə aparatının əmək haqqını.
- ☐ ümumzavod xərcləri;
- ☐ ümum sex xərcləri;
- ☒ istehsal fəhlələrinin əsas əmək haqqı;
- ☐ müəssisənin idarə edilməsi xərcləri;

673 Aşağıdakılardan hansı xərc maddəsi fabrik-zavod maya dəyərinin tərkibinə aid deyil?

- ☐ ümum sex xərcləri;
- ☐ istehsal fəhlələrinin əmək haqqı;
- ☐ əsas xammal və materiallara sərf edilən xərclər;
- ☒ məhsulun satışı ilə əlaqədar xərclər.
- ☐ texnoloji avadanlıqlar üzrə amortizasiya ayırmaları;

674 Məhsulun materialtutumluğu nədir?

- ☐ məhsul vahidinə işlədilən material həcmindən tullantı həcmi çıxıldıqdan sonra qalan hissədir;
- ☐ müəssisə anbarının nə qədər material tutumu olduğunu göstərir;
- ☐ məhsul vahidinin istehsalına nə qədər material işlədildiyini göstərir;
- ☒ məhsulun maya dəyərində material xərclərinin nisbətən böyük xüsusi çəkiyə malik olduğunu göstərir.
- ☐ müəssisədə anbarların hazır məhsul tutma qabiliyyətidir;

675 Məhsulun fondtutumluluğu nədir?

- ☐ əsas fondların orta illik dəyərinin məhsulun maya dəyərində nisbətini göstərir;
- ☒ məhsulun maya dəyərində amortizasiya ayırmalarının nisbətən böyük xüsusi çəkiyə malik olduğunu göstərir.
- ☐ əsas fondların 1 manatına orta illik dəyərini istehsal edilmiş məhsulun 1 manatına düşən istehsal edilmiş məhsulun həcmi göstərir;
- ☐ istehsal edilmiş məhsulun 1 manatına düşən əsas fondların orta illik dəyərini göstərir
- ☐ məhsul vahidinin düşən istehsal fondlarının dəyərini göstərir;

676 Məhsulun əməktutumluluğu nədir?

- ☐ işçilərin əmək haqqının azalması hesabına məhsulun maya dəyərinin azalmasını göstərir.
- ☐ məhsulun əməktutumunu göstərir;
- ☐ məhsul vahidinin istehsalına sərf edilən əməyin (adam-saatların) miqdarını göstərir;
- ☒ məhsulun maya dəyərində əmək haqqı xərclərinin nisbətən böyük xüsusi çəkiyə malik olduğunu göstərir;
- ☐ müəssisədə məsul istehsalında iştirak edən işçilərin sayını göstərir;

677 Məhsulun tam maya dəyərinin müəyyən olunması aşağıdakı hansı məsələlənin həlli üçün zəruri deyil:

- ☐ işin maliyyə nəticələrini, uyğun olaraq vergini və mənfəəti düzgün müəyyən etmək.
- ☐ məhsulun maya dəyərində ayrı-ayrı xərc maddələrinin təsirini müəyyən etmək;
- ☐ marketing tədqiqatları və bunun əsasında ən az xərcə yeni məhsul istehsalına başlamaq haqqında qərarın qəbulu;
- ☒ müəssisədə əmək məhsuldarlığını və fondverimini hesablamaq;
- ☐ qiymətin əmələgəlməsi

678 İstehsal məsrəfləri iqtisadi elementlər üzrə necə qruplaşdırılır?

- ☐ material, amortizasiya ayırmaları, nəqliyyat, satış və satışdan sonrakı servis xərcləri.
- ☐ material xərcləri (geri qaytarılan tullantıların dəyəri çıxılmaqla), amortizasiya ayırmaları, fəhlələrin əsas və əlavə əmək haqqı, fəhlələrin əlavə əmək haqqı, sosial ehtiyaclara ayırmalar və sair xərclər
- ☐ xammal, material, enerji, gələcək dövrün xərcləri, reklam xərcləri, zavoddaxili və zavoddan kənar nəqliyyat, su, qaz, cərimə və vergi və sair xərclər;
- ☒ material xərcləri (qaytarılan, istifadəsi mümkün olan tullantıların dəyəri çıxılmaqla), əmək haqqı xərcləri, sosial sığorta ayırmaları, əsas fondların amortizasiyası və sair xərclər;
- ☐ xammal və materiallar, texnoloji ehtiyaclar üçün yanacaq və enerji, istehsal fəhlələrinin əsas əmək haqqı, istehsal fəhlələrinin əlavə əmək haqqı, sosial sığortaya ayırmalar, sex xərcləri, ümumzavod xərcləri;

679 Sənaye müəssisələrinin xüsusi vəsaitlərinin formalaşdırılması mənbələri hansılardır?

- ☐ nizamnamə kapitalı, əlavə kapital, uzunmüddətli borjlar, qısamüddətli borclar
- ☐ əlavə kapital, nizamnamə kapitalı
- ☐ məqsədli maliyyələşmə, bölüşdürülməyən mənfəət, yığım fondları
- ☒ mülkiyyətçi kapitalı, müəssisə tərəfindən yaradılmış ehtiyatlar
- ☐ ehtiyat kapitalı, bank borcları, ianə və yardımlar

680 İstehsal xərcləri nədir?

- ☐ maya dəyəri ilə reklam və mühafizə xərclərinin cəmidir
- ☐ məcmu ictimai məhsulun xüsusiləşmiş hissəsi, məhsul istehsalına çəkilmiş xərclərin məcmusudur
- ☐ məhsulun istehlakçıya çatdırılmasınadək çəkilən bütün xərclər
- ☒ məhsulun istehsalına çəkilən bütün xərclərin cəmidir
- ☐ maya dəyəri ilə amortizasiya ayırmalarının cəmidir.

681 Sənaye müəssisəsinin balansının aktiv hissəsi nəyi göstərir?

- ☐ müəssisənin öhdəliklərini.
- ☐ müəssisənin mənfəətinin bölgüsü qaydalarını;
- ☐ müəssisənin əmlakının yaranma mənbəyini;
- ☒ müəssisənin əmlakının tərkibini;
- ☐ müəssisənin işçilərinin sayını;

682 Sənaye müəssisəsinin balansının passiv hissəsi nəyi göstərir?

- ☐ müəssisənin pul vəsaitlərini.
- ☐ müəssisənin mənfəətinin bölgüsü qaydalarını;
- ☐ müəssisənin əmlakının tərkibini;
- ☒ müəssisənin əmlakının yaranma mənbəyini;
- ☐ müəssisənin işçilərinin və avadanlıqlarının sayını;

683 Aşağıdakılardan hansı sənaye müəssisəsinin xüsusi vəsaitlərinin formalaşdırılması mənbələrinə aid deyil?

- ☐ nizamnamə kapitalı
- ☒ kreditör borcları
- ☐ mənfəət
- ☐ amortizasiya ayırmaları
- ☐ səhm buraxılışından daxil olan vəsaitlər

684 Sənaye müəssisələrinin xüsusi vəsaitlərinin formalaşdırılması mənbələri hansılardır?

- ☐ nizamnamə kapitalı, əlavə kapital, uzunmüddətli borjlar, qısamüddətli borjlar
- ☐ əlavə kapital, nizamnamə kapitalı
- ☐ məqsədli maliyyələşmə, bölüşdürülməyən mənfəət, yığım fondları
- ☒ mülkiyyətçi kapitalı, müəssisə tərəfindən yaradılmış ehtiyatlar
- ☐ ehtiyat kapitalı, bank borcları, ianə və yardımlar

685 Sənaye müəssisəsinin maliyyəsinin funksiyaları hansıdır?

- ☐ ümumi maliyyə təhlili, tələbolunan maliyyə resurslarının təhlili və planlaşdırılması
- ☐ ümumi maliyyə təhlili və planlaşdırılması, müəssisənin maliyyə resursları ilə təmin edilməsi, maliyyə resurslarının bölgüsü
- ☐ vergiödəmə, əlavə maliyyələşdirmə mənbələrinin ümumi şəkildə qiymətləndirilməsi, tələb olunan maliyyə resurslarının həjmi, kredit alma imkanlarının təhlili
- ☒ müəssisənin istehsal potensialının formalaşdırılması və artırılması, onun optimal strukturunun təmin edilməsi, cari maliyyə-təsərrüfat fəaliyyətinin əmin edilməsi
- ☐ dövrüyyə vəsaitlərinin optimallığı, ümumi maliyyə təhlili

686 Nizamnamə kapitalının (fondunun) həcmi:

- ☐ Ədliyyə Nazirliyi tərəfindən müəyyən edilir
- ☐ müəssisə fəaliyyət göstərəkən onun rəhbərliyi tərəfindən müəyyən edilir
- ☐ dövlət qeydiyyatına alındıqdan sonra müəyyən edilir
- ☒ dövlət qeydiyyatına alınarkən müəyyən edilir
- ☐ vergi orqanı tərəfindən müəyyən edilir

687 Sənaye müəssisəsində xüsusi maliyyə resurslarının formalaşması mənbələrinə aşağıdakılardan hansı aid deyil?

- ☐ mülkiyyətçi tərəfindən verilən kapital
- ☐ yığılmış mənfəət
- ☐ əlavə kapital
- ☒ istiqrazların satışından daxil olan vəsaitlər
- ☐ ehtiyat kapitalı

688 Sənaye müəssisəsində xüsusi maliyyə resurslarının formalaşması mənbələrinə aşağıdakılardan hansı aiddir?

- ☐ istiqrazların satışından daxil olan vəsaitlər
- ☐ müəssisənin əmək haqqı üzrə borc öhdəlikləri
- ☐ bank kreditləri
- ☐ kreditor borjları
- ☒ səhmlərin satışından daxil olan vəsaitlər

689 Sənaye müəssisəsində cəlb edilmiş maliyyə resurslarının formalaşması mənbələrinə aşağıdakılardan hansı aid deyil?

- ☐ borc vəsaitləri
- ☐ kreditor borcları
- ☐ bank kreditləri
- ☒ ehtiyat kapitalı
- ☐ istiqrazların və başqa borc qiymətli kağızların satışından daxil olan vəsaitlər

690 Maya dəyəri hansı göctərcinin hesablanmasında baza rolu oynaya bilmir?

- ☐ xalis mənfəətin
- ☐ məhsul vahidi rentabelliyyəsinin;
- ☐ mənfəətin;
- ☒ əmək məhsuldarlığının;
- ☐ qiymətin müəyyən edilməsində;

691 Aşağıdakı hansı xərc elementi məhsulun pərakəndəsatış qiymətinə aiddir?

- ☐ ticarət təşkilatlarının əlavəsinə hesablanmış əlavə dəyər vergisi.
- ☐ təchizat-satış təşkilatlarının əlavəsi;
- ☐ müəssisənin topdansı satış qiymətinə görə əlavə dəyər vergisi;
- ☒ məhsulun maya dəyəri;
- ☐ təchizat-satış əlavəsinə hesablanmış əlavə dəyər vergisi;

692 Aşağıdakı hansı xərc elementi sənayenin topdansı satış qiymətinə aid deyil?

- ☐ təchizat-satış əlavəsinə hesablanmış əlavə dəyər vergisi;
- ☐ müəssisənin topdansı satış qiymətinə görə əlavə dəyər vergisi;
- ☐ məhsulun maya dəyəri;
- ☒ ticarət təşkilatlarının əlavəsi;
- ☐ təchizat-satış təşkilatlarının əlavəsi;

693 Aşağıdakı hansı xərc elementi müəssisənin topdansı satış qiymətinə aiddir?

- ☐ ticarət təşkilatlarının əlavəsi;
- ☐ təchizat-satış təşkilatlarının əlavəsi;
- ☐ müəssisənin topdansı satış qiymətinə görə əlavə dəyər vergisi;
- ☒ məhsulun maya dəyəri;
- ☐ təchizat-satış əlavəsinə hesablanmış əlavə dəyər vergisi;

694 Məhsuluna qiymətinə hansı amil təsir etmir?

- ☐ analoji məhsul istehsal edən rəqib müəssisələrin bazardakı davranışları
- ☐ məhsulun əvəzedicilərinin qiyməti
- ☐ məhsulun maya dəyəri
- ☒ hazır məsul anbarının həcmi
- ☐ inflyasiyanın səviyyəsi

695 Sənaye müəssisələri öz məhsuluna qiymət müəyyən edərkən aşağıdakı amillərdən hansını nəzərə almalıdır?

- ☐ hazır məsul anbarının həcmi
- ☐ əsas fondların mənavi köhnəlməsini
- ☐ işçilərin rəyini
- ☒ məhsulun maya dəyərini
- ☐ təhcizçilərin etibarlılığını

696 Xərclərin kalkulyasiya maddələri üzrə təsnifləşdirilməsi nəyə xidmət edir?

- ☐ amortizasiya ayırmalarını müəyyən etməyə
- ☐ əmək haqqı xərclərini müəyyən etməyə
- ☐ əmətəlik məhsulun maya dəyərini müəyyən etməyə
- ☒ konkret məhsul vahidinin maya dəyərini müəyyən etməyə
- ☐ ümumi məhsulun maya dəyərini müəyyən etməyə

697 Hansı xərclər şərti sabit xərclərə aiddir?

- ☐ əsas xammal və materiala xərclər
- ☐ texnoloji ehtiyaclar üçün yanacaq xərcləri
- ☐ əsas istehsal fəhlələrin əmək haqqı
- ☒ əsas fondların amortizasiyası xərcləri
- ☐ satın alınmış dəstləşdirici məmulatlar və yarımfabrikatların alınması xərcləri

698 Hansı xərclər dəyişən xərclərə aiddir?

- ☐ əsas fondların amortizasiyası xərcləri
- ☐ təmir təsərrüfatında işləyən fəhlələrin əmək haqqı
- ☐ müəssisə direktorunun əmək haqqı
- ☒ əsas sexdə işləyən əsas fəhlələrin əmək haqqı
- ☐ müəssisənin baş mühasibinin əmək haqqı

699 İstehsal məsrəfləri iqtisadi elementlər üzrə necə qruplaşdırılır?

- ☐ material, amortizasiya ayırmaları, nəqliyyat, satış və satışdan sonrakı servis xərcləri.
- ☐ material xərcləri (geri qaytarılan tullantıların dəyəri çıxılmaqla), amortizasiya ayırmaları, fəhlələrin əsas və əlavə əmək haqqı, fəhlələrin əlavə əmək haqqı, sosial ehtiyaclar ayırmaları və sair xərclər
- ☐ xammal, material, enerji, gələcək dövrün xərcləri, reklam xərcləri, zavoddaxili və zavoddan kənar nəqliyyat, su, qaz, cərimə və vergi və sair xərclər;
- ☒ material xərcləri (qaytarılan, istifadəsi mümkün olan tullantıların dəyəri çıxılmaqla), əmək haqqı xərcləri, sosial sığorta ayırmaları, əsas fondların amortizasiyası və sair xərclər;
- ☐ xammal və materiallar, texnoloji ehtiyaclar üçün yanacaq və enerji, istehsal fəhlələrinin əsas əmək haqqı, istehsal fəhlələrinin əlavə əmək haqqı, sosial sığortaya ayırmalar, sex xərcləri, ümumzavod xərcləri;

700 Məhsulun maya dəyəri:

- ☐ rəqiblərlə qiymət mübarizəsində müəssisənin məhsula qoya biləcəyi ən optimal qiymətdir.
- ☐ məhsulun istehsalı və reallaşdırılmasına sərf olunmuş xammal, yanacaq, enerji, materiala çəkilən xərclərin və əsas fondlardan amortizasiya ayırmalarının məcmusunu əks etdirir;
- ☒ məhsulun istehsalı və reallaşdırılmasına sərf olunmuş material və əmək haqqı xərclərinin, əsas fondlardan amortizasiya ayırmalarının və s. xərclərin məcmusunu əks etdirir;
- ☐ məhsulun istehsalı və reallaşdırılmasında istifadə olunan əsas fondların orta illik dəyərini əks etdirir;
- ☐ məhsulun istehsalı və reallaşdırılmasında istifadə olunan əsas fondların və dövrüyyə vəsaitlərinin dəyər ifadəsində məcmusunu əks etdirir;